

Fantastic Club

Ovidiu Şurianu

ÎNTÎLNIRE CU HEBE

Editura Albatros

Fantastic Club

Ovidiu Şurianu

ÎNTÎLNIRE CU HEBE

EDITURA ALBATROS • 1972

Coperta: GHEORGHE MARINESCU

GALBAR

I

În încăpere lumina începuse să scadă. Un reflex roşiatic, lunecând pe coperta unei cărţi uitate pe masa de lucru, s-a stins discret, o rază întârziată lângă fereastră s-a furişat şi ea afară, spre larg… Detaliile se ştergeau puţin câte puţin, contururile obiectelor deveneau nesigure, tot mai nesigure, culorile se întunecau…

„Se face seară”… murmură Lucian Mirea cu o urmă de tristeţe în glasul înăbuşit, plimbându-şi ochii obosiţi de colo până colo, ca şi când abia atunci ar fi început să ia seama la cele din jurul său.

Da, se făcuse târziu… Prin fereastra largă, lumina de afară încerca să pătrundă în cameră, să lupte cu umbra din ce în ce mai deasă a înserării care se lăsa pe nesimţite, tot mai încerca încă… Privi meditativ dreptunghiul de sticlă şi metal. Oare, într-adevăr, lumina intra prin fereastră?… Şi tresări surprins. „Ce idee năstruşnică!” s-a repezit îndată raţiunea lui puţintel revoltată. Cum să nu intre?… Imaginaţia sta însă la îndoială, întrebându-se dacă nu cumva lumina iese din cameră, gonită pe fereastră de întunericul care izvora tăcut de prin unghere, dintre rafturile şi dulapurile cu cărţi, se furişa hoţeşte de-a lungul pereţilor, năvălind pe uşa deschisă din încăperea de alăturea ca o ceată de spiriduşi porniţi pe-ascuns să facă vreo ispravă… Iar lumina se retrăgea pas cu pas spre fereastră şi prin fereastră afară, împinsă, îmbrâncită, înghiontită de nestăvilita năvală a nopţii.

Din colţul cel mai retras al încăperii, musafirul rosti câteva cuvinte banale despre vreme, apoi îşi îndemnă încă

o dată prietenul să povestească, dar acesta parcă nici nu-l auzi. Se oprise îngândurat în dreptul ferestrei pentru a privi cum se lasă înserarea peste lume. Luminile se aprindeau pe rând, ici-colo, mai ales spre dreapta, unde se întindea oraşul imens sub un cer care mai păstra o nuanţă uşoară de purpuriu după apusul soarelui. Spre stânga, bolta era ca oţelul. Fixându-şi îndelung privirea într-acolo, a zărit licărind întâi o stea, apoi două, apoi trei. La început păreau că se sting şi iar se aprind… Le pierdea o clipă din ochi, le regăsea, apoi privirea îi aluneca în alt punct al cerului, unde se aprindea o licărire nouă… După aceea se întorcea iarăşi spre cele vechi, hotărâte acum să renunţe definitiv la jocul de-a v-aţi-ascunselea şi să privească lumea aceasta mare, clipind des din ochii miraţi, ca nişte somnoroase ce dormiseră toată ziua, zgribulite de frig, dar proaspete, cum se trezesc florile în zori, încărcate de rouă.

Musafirul îşi schimbă poziţia pe fotoliu şi tuşi discret.

—Iartă-mă, Andrei – zise Lucian Mirea continuând să privească afară – dar nici nu ştiu cum să încep. E o poveste stranie pe care nimeni n-a crezut-o încă, aşa că am renunţat să o mai istorisesc. Tu eşti singurul, poate, căruia aş îndrăzni să i-o spun, ţinând seama de vechimea prieteniei noastre. Doar ne ştim de atâta vreme. Ehei! Totuşi, cu greu o să mă recunoşti chiar şi în felul de a povesti, căci de la întâmplarea aceea nu mă recunosc adesea nici eu însumi… Trăiesc retras şi poate am devenit un pic ursuz, posac. Doar seara, când prind să răsară stelele, mă înseninez uneori şi găsesc iarăşi că lumea-i frumoasă. Fiindcă cerul, unde se petrec în realitate atâtea drame şi furtuni, de la distanţă arată calm şi liniştea lui detaşată parcă-i molipsitoare. Cel puţin pentru mine, care l-am îndrăgit… Vezi, pasiunea asta mi-a rămas întreagă: cerul şi stelele! Am fost îndrăgostit de stele totdeauna; m-a

fascinat lumina lor tremurătoare, mesajul tainic ce ni-l aduce din străfundurile spaţiului despre lucruri petrecute cine ştie când… Acolo s-au mistuit de mult în uitare, însă imaginea lor, încredinţată unei raze, va dura mai mult decât tot ce s-a scris pe hârtie, în piatră sau metal!

O rază!… în tinereţe credeam că nimic n-ar putea fi mai frumos decât să mă schimb într-o rază de lumină, să scap de sub legile bătrânului Chronos şi să cutreier astfel veacuri fără număr Universul! Mi-ar fi plăcut, mi-ar fi plăcut într-adevăr. Dar astăzi – după ce l-am cunoscut pe Galbar – nu mă mai ispitesc drumurile fără întoarcere oriunde m-ar duce, în oricare din cele patru dimensiuni; socot că rostul omului e să trăiască şi să moară cu generaţia lui. O fi prozaică ideea, o fi banală, mie puţin îmi pasă; am renunţat la romantism!

II

Când mă gândesc cu cât entuziasm plecasem la începutul anului trecut spre Marte!… Mă cuprinsese nu ştiu ce înfrigurare, nu ştiu ce fior încă din clipa plecării, deşi nu era cazul să mă copleşească emoţia; doar cunoşteam Planeta Roşie din filme, din descrieri, din tot felul de studii şi materiale… Totuşi, gândeşte-te: mergeam spre Marte! Era de ajuns atât pentru a scoate la lumină din ascunzişurile minţii tot felul de istorii citite în adolescenţă, despre canale, despre marţieni…

Vezi, lumea în general crede că, sub scutul armăturii lor de cunoştinţe, de teorii şi date, oamenii de ştiinţă nu visează, nu se lasă purtaţi pe aripile fanteziei spre himere şi feerii de basm. Eroare, profundă eroare! Cel puţin în ceea ce mă priveşte… Pe astronavă, predispoziţia mea pentru

visare s-a vădit mai limpede ca oricând. Mă retrăgeam, de pildă, în singurătatea cabinei să răsfoiesc vreun tratat de specialitate şi mă trezeam după un timp că stau cu tomul deschis în faţă, iar gândurile îmi hoinăresc prin cine ştie ce paragini marţiene! Cât de puţine date se adunaseră în cele trei-patru decenii de când oamenii cercetau la faţa locului planeta! Acolo încă aproape totul trebuia descoperit... Aproape totul! Adăpându-se din cuvântul acesta magic, închipuirea pornea, avântată, pe urmele formelor superioare de viaţă, dezgropa vechi şi ciudate civilizaţii, ruine de temple măreţe, palate şi vaste cetăţi, cu o arhitectură fantastică, stranie, încărcată de elemente decorative dintre cele mai neobişnuite… Şi toate acestea mi se înfăţişau mereu mai limpezi, mai stăruitor în orele mele de visare, cu cât ne apropiam de sfârşitul călătoriei. Înfrigurarea şi emoţia sporeau, nu-mi mai găseam astâmpăr şi cei de pe astronavă erau de acord că pasiunea pentru munca ştiinţifică în perspectivă mă frământa atât. Planeta Marte se apropia în fiecare zi, mai mult, tot mai mult, iat-o la doi paşi, iat-o cenuşiu-roşcată, umplând jumătate de hublou, arcuind pe urmă orizontul, gonindu-şi sub noi marile întinderi pustii, munţii, craterele, nisipul şi piatra seacă… Eram, în fine, acolo unde mi-am dorit-o atât de fierbinte şi numai cu greu îmi puteam stăpâni tulburarea. Eram pe Marte!

Parcă m-am trezit dintr-un somn lung, dintr-o lume de visuri şi năluciri; contactul cu mediul marţian, îndată ce am sosit la Baza noastră de cercetări, mi le-a spulberat numaidecât pe toate. O natură mai sălbatică, mai dezolant de pustie şi mai neprielnică vreunei forme de viaţă, cu greu s-ar putea închipui! Era tocmai ce ştiam încă de mult, ce ştii şi tu despre Marte, ce ştie toată lumea…

Cel puţin, asta a fost prima impresie; dacă s-a mai

schimbat cu timpul, i-o datorez într-o bună măsură prieteniei pe care am legat-o cu biologul Branişte, îl ştii? Adică n-ai de unde să-l ştii… Hm, simpatic băiat, Ionel Branişte! Mult mai tânăr decât mine, mi-a plăcut din primul moment pentru că avea o fire deschisă şi veselă, care contrasta cu seriozitatea parcă studiată a majorităţii cercetătorilor din Baza noastră. Îi treceau prin minte cele mai năstruşnice idei şi imaginaţia lui veşnic vie îl purta uneori printr-un adevărat labirint de ipoteze şi speculaţii ştiinţifice, privite cu toată neîncrederea cuvenită de către prea conformiştii noştri colegi.

Ne-am obişnuit să lucrăm împreună pe şantierele de cercetări sau în desele raiduri şi expediţii prin împrejurimile Bazei; vorbeam de toate, orice ne trecea prin minte, însă conversaţia noastră avea rareori caracterul grav şi doct, pe care-l rezervam doar pentru întocmirea referatelor…

—Iar te pregăteşti de plecare?! Îl întrebam, de pildă, într-o dimineaţă văzându-l că-şi pune costumul de protecţie.

—Iar. Astăzi o iau spre „chei”… Mai am acolo puţină treabă. Nu vii cu mine?

—Doar ieri am fost prin coclaurile acelea groaznice! Îi replicam cu o strâmbătură de plictiseală şi dezgust.

—Ei şi?… N-am mers destul de departe. Acolo, cu siguranţă că e ceva…

Totdeauna i se părea că ne-am întors prea devreme dintr-o expediţie, că mai departe cu zece paşi ar fi făcut o descoperire senzaţională!

—Măi băiete, eu nu ştiu ce nevoie era aici de biolog! oftam eu când se oprea să mai cerceteze ceva în vreo văgăună. Unde naiba să găseşti viaţă în pustiul ăsta… Desăvârşit?

—Pustiu desăvârşit?!… Hai, fii serios! Tu ştii ce-i asta? întreb şi eu… Sigur că ştii, doar eşti de specialitate: e

calcar! Ei bine, am să-ţi arăt aici o fosilă adevărată. Înţelegi? O fo-si-lă!

Era de mirare cu câtă uşurinţă descoperea dovezi despre existenţa unei vieţi intense în trecutul îndepărtat al planetei, acolo unde ochiul neavizat sau scepticul nu vedeau decât piatră şi pustiu rece, fără aer destul şi fără apă.

—Viaţă! Şi încă ce viaţă a fost odată prin locurile acestea, Lucian! Când ţi-oi spune una, o să rămâi trăsnit!…

Şi mi-a vorbit, cu ochii înflăcăraţi de pasiune, despre convingerea lui fermă că Marte fusese totuşi locuit pe vremuri de fiinţe raţionale. Nu aşa cum şi le închipuise Lowell sau Wells, dar tot un fel de „oameni”… Lucruri dintr-astea mai auzisem eu! N-am comentat în niciun fel ipotezele sale, căci eu visez numai de unul singur; în prezenţa altora sunt foarte realist şi critic… De aceea, biologul m-a trecut fără menajamente la categoria „scepticilor”, încheind compătimitor:

—N-ai pic de fantezie, Lucian!…

Pentru el, asta însemna cea mai mare nenorocire ce se putea abate pe capul unui om.

„Cheile” erau o trecătoare mărginită de stânci cu profilul fantastic, zdrenţuit, scăldate într-o lumină lividă, ireală, care năştea efecte stranii de umbră… Peisaj vrednic de fundal pentru o viziune de Apocalips! Dincolo de ele se deschidea un platou nu prea întins – mai ridicat la mijloc – şi încă necercetat de echipele noastre. Mergeam puţin înciudat, izbind plin de năduf încoace şi încolo cu ciocanul meu de geolog.

—Mă faci să umblu zece kilometri şi mai bine pentru un petic de argilă roşie! De ce n-am rămas la râpa din Valea Gheţarilor? Găsisem acolo nişte lucruri interesante… am spus eu la un moment dat şi m-am aşezat ostenit pe o

piatră.

Ionel Branişte părea contrariat. S-a aşezat şi el pe o piatră, fiindcă erau câteva, de diferite mărimi, risipite ici-colo pe întinderea platoului.

—Nu ştii altceva decât Valea Gheţarilor, şi gata!

—Eh! Valea Gheţarilor… Valea Gheţarilor! Dar nici chiar aşa, la întâmplare!

Când îi criticam metoda („În cercetare e nevoie şi de puţină inspiraţie”…), biologul se înfuria, însă izbucnirile sale mă făceau mai degrabă să zâmbesc.

—Lucian, tu n-o să descoperi niciodată nimic! Nu eşti făcut să fii descoperitor. Nu arde în tine focul sacru!…

Şi, pentru a-şi sublinia spusele, sau pentru a-şi descărca năduful, lovea mereu cu călcâiul un colţ de rocă ce ieşea din solul roşcat. Era cam pornit împotriva mea şi pentru că, în loc să-l ascult, ciocăneam pe rând toate pietrele din jur, fără s-o uit pe cea de care tocmai se sprijinea piciorul său. Nici nu isprăvise bine vorba, când m-am aplecat brusc să cercetez mai de aproape colţul acela de rocă. Ionel Branişte a rămas cu piciorul în aer.

—Ce te-a apucat?!…

—Eh, focul sacru, vorba ta!… Ia uită-te la pietricica asta, Ionele!

Biologul s-a aplecat şi el, a cercetat colţanul îndelung, mi-a smuls nervos ciocanul din mână pocnindu-l o dată cu putere, apoi s-a întors spre mine, aiurit:

—Asta nu-i piatră, Lucian! E metal… Metal în toată legea. Şi încă metal prelucrat!

III

Ştirea că în solul tare ca piatra al platoului era îngropată

o bucată de metal prelucrat a fost primită la Bază cu toată rezerva cuvenită, mai ales că eu m-am abţinut de-a rosti cuvântul „prelucrat”. Totuşi, a doua zi am pornit patru inşi, cu răngi, târnăcoape şi alte unelte, spre a dezgropa „obiectul” despre care, deocamdată, părerile erau împărţite; de cel mai mare credit se bucura versiunea că avem de-a face cu un meteorit sau, eventual, cu o bucată de metal nativ, aşa cum sunt pepitele uriaşe de aur. Ionel Branişte însă ţinea morţiş la părerea lui.

—E metal prelucrat! De ce nu vreţi să mă înţelegeţi? Eu n-am spus că vom găsi acolo urmele civilizaţiei marţiene; poate-i doar un fragment dintr-o rachetă terestră… Sau resturile vreunei sonde spaţiale trimise de americani ori de către ruşi în secolul trecut. E şi acesta metal prelucrat; nu-i aşa?…

Vorbele lui aveau tot atâta răsunet ca profeţiile Casandrei; mie însă ipoteza nu-mi părea chiar atât de absurdă. În fine, verificarea avea să hotărască…

—Ne lămurim noi îndată! zise şi Branişte, repezind prima lovitură de târnăcop la câţiva centimetri de obiectul cercetării noastre.

Sfărâmături mărunte de pământ uscat şi tare ca piatra săriră încoace şi încolo, căzând cu sunet sec de alice pe sol. Au pornit numaidecât loviturile din toate părţile, dese ca ploaia, făcând să vibreze sub tălpile noastre pământul; totuşi. Progresam foarte încet. Ultimii centimetri de lut îi îndepărtam, precauţi, cu dalta, dând încet la iveală un fel de piron care se îngroşa mereu, pe măsură ce înaintam cu lucrul. Încercarea de a-l zgâria n-a făcut decât să râcâie puţin crusta pietrificată, lăsând să se vadă o urmă cenuşie pe care oţelul unei dălţi luneca neputincios, ca un băţ de chibrit pe suprafaţa unui geam.

—Metal prelucrat! Ce vă spuneam eu…

Ideea nu mai era nevoie să fie susţinută: îşi făcea singură loc în mintea fiecăruia puţin câte puţin, aşa cum s-a văzut în momentul când Branişte, furios din pricina tăriei pământului şi exasperat că „obiectul” se prelungea peste aşteptările noastre, îl izbi înciudat cu târnăcopul:

—Dracul să te ia!…

—Ce, ai înnebunit?! se răsti la el meteorologul Iacob. Ăsta-i curat vandalism! Dar dacă e ceva înăuntru?…

—Vreun explozibil, de pildă, sugeră cartograful Vişoiu, măsurând cu privirea, bănuitor, ciudatul „piron”.

Biologul triumfa. Crescuse cu o palmă! Parcă totul s-ar fi rezumat aici la o ambiţie copilărească: cine are sau cine n-are dreptate!

—Aha – se grozăvea el umflându-se în pene – acum recunoaşteţi că-i metal prelucrat! Nu mai e meteorit… Hai? Lucian, tu nu zici nimic?

Eu mă oprisem de vreo trei-patru minute şi, rezemat ciobăneşte cu cotul pe coada târnăcopului, priveam năucit săpăturile, încercând să-mi stăpânesc emoţia stârnită de câteva observaţii nespus de tulburătoare. Închipuie-ţi: aveam în faţă ceea ce părea să fi fost la origine o piramidă octogonală prelungă, făcută dintr-un aliaj – poate un oţel inoxidabil special. Însă materialul, cu toată duritatea lui excepţională, cu toată vădita-i rezistenţă la coroziune, fusese ros de-a lungul timpului de mulţimea agenţilor naturali care-l deformaseră, îi scobiseră suprafaţa, îl măcinaseră… Era acoperit cu un strat gros de impurităţi şi resturile a mii şi mii de generaţii dintr-o floră inferioară, ca şi când multă, foarte multă vreme ar fi stat afară, la aer, cum stau stâncile pe care cresc muşchii, lichenii şi neamurile lor. Ca specialist însă, mi-am dat seama de încă un lucru pe care ceilalţi, cu siguranţă, nu-l observaseră: obiectul acesta, artificial, fără nici o îndoială, nu putea fi

nici fragment dintr-o rachetă terestră şi nici vreun rest dintr-o sondă spaţială trimisă de pe planeta noastră. Solul nu fusese perforat de o piesă grea venită din spaţiu cu iuţeală de meteorit, ci se formase împrejurul ei! Toate acestea îmi vorbeau despre vechimea de neînchipuit a „pironului”…

Ei bine, pune-te puţin în locul meu şi încearcă să mă înţelegi, dacă poţi: făcusem, sau eram pe cale de a face o descoperire extraordinară, ale cărei proporţii parcă mă striveau, mă copleşeau… Emoţia nu numai că-mi sugrumase glasul, dar îmi paralizase pur şi simplu însăşi puterea de a mă concentra, de a-mi limpezi şi de a-mi pune în ordine ideile. Gândurile îmi rătăceau ba la marţieni şi la închipuirile din timpul călătoriei cu astronava, ba la nenumăratele poveşti fantastice pe care le citisem cândva… pentru ca numaidecât după aceea îndoiala să-şi înfigă adânc gheara în creierul meu înfierbântat ca de febră: oare, nu-mi juca imaginaţia cumva vreo festă?…

—Hei, Lucian – strigă Branişte din nou – ai amuţit?!…

Într-adevăr, trebuia să spun ceva… Trebuia neapărat să spun ceva… Şi atunci, cu un efort aproape dureros, mi-am pus în frâu tulburarea şi parcă am simţit cum mi s-a dezlegat glasul. Nu ştiu cum s-a petrecut şi mă întreb şi astăzi de ce n-am strigat, de ce n-am jubilat în gura mare… Nu, n-am făcut nimic asemănător. Când am răspuns întrebării lui Branişte, nu visătorul din mine a vorbit, ci omul de ştiinţă măsurat şi calm:

—Mă tem că am făcut o greşeală. Ne-am repezit cu târnăcoapele ca nişte salahori, fără niciun discernământ, fără să ne gândim, fără să judecăm cât de puţin!… Aici trebuie altfel condusă lucrarea. Să ne întoarcem numaidecât la Bază şi să raportăm…

IV

Vestea descoperirii noastre s-a răspândit ca fulgerul, stârnind emoţie, curiozitate şi entuziasm de-a lungul şi de-a latul Pământului. Tehnicieni şi specialişti de pretutindeni veniră în curând acolo, Baza noastră de cercetări se mută dincolo de „chei”, chiar lângă şantier, iar eu m-am trezit deodată prins în vârtejul unei activităţi fantastice, care m-a pasionat peste măsură, m-a solicitat atât de mult, încât am ajuns pe marginea epuizării fizice şi aproape de astenie nervoasă. Eram într-o stare de permanentă înfrigurare, de emoţie mereu reînnoită… Şi cum să nu fiu? Gândeşte-te, să te găseşti în faţa operei unei alte umanităţi!… Oare ce reprezenta „pironul”?…

Vreo parte dintr-o construcţie, desigur. Dar ce fel de construcţie?

—E dintr-o astronavă… una venită din sistemul cine ştie cărei stele, pe vremea când Marte era o planetă cu aer, cu biosferă bogată – zicea un colaborator al lui Branişte răzuind crusta de impurităţi depusă pe suprafaţa metalului pentru a o studia la microscop.

—… Sau dintr-o farfurie zburătoare!

—Farfurie zburătoare! Nici nu există farfurii zburătoare. Pun prinsoare că-i o construcţie arhitectonică.

—… Sau un monument…

—Poate-i o instalaţie industrială…

—Sau una ştiinţifică! Un fel de observator, laborator sau aparat uriaş…

—Numai de nu ne-am trezi făcuţi fărâme într-o clipă de drăcia asta! Mie nu-mi place. Să nu fie vreo bombă, ori cine ştie ce instalaţie militară de-a marţienilor… bombănea cartograful Vişoiu, care nu se gândea decât la nenorociri.

Şi uite aşa se schimbau, se ciocneau, se încrucişau

părerile toată ziulica, timide sau îndrăzneţe, banale sau pline de fantezie, după cum îl tăia capul pe fiecare. Despre starea noastră de spirit nici nu-ţi mai pomenesc. „A noastră”, adică a furnicarului de lume care scormonea solul platoului pe mai bine de un hectar. Odată acceptată ideea că descoperisem un obiect făurit de „cineva” aici pe Marte într-un trecut nespus de îndepărtat, oamenii aproape că nu mai erau tulburaţi. Eu însă trăiam parcă în vis, înregistrând totul în felul meu, la nişte proporţii valabile numai pentru mine.

„Pironul” era cât un stat de om; pe urmă s-a dovedit că nu-i altceva decât vârful turnului unei construcţii metalice, frate bun cu alte trei, găsite prin apropiere. Dar ce construcţie! Închipuie-ţi, un cilindru cu diametrul de vreo şaptezeci de metri, înalt de doisprezece, având deasupra o cupolă emisferică înconjurată cu o veritabilă coroană de turnuleţe piramidale. Cele patru turnuri mai înalte, lipite de corpul cilindrului, formau vârfurile unui pătrat. Nici o deschizătură, nici urma unei uşi! Parcă ne-am fi găsit în faţa unui presse-papier gigantic, turnat dintr-o singură bucată, ca pentru un uriaş din povestirile cu Gulliver!

Având mereu în minte dezgroparea unor vestigii ale vechilor civilizaţii terestre, i-am spus „Templul de Oţel”, şi aşa a rămas până astăzi, deşi s-a stabilit pe urmă că numele era nepotrivit, deoarece construcţia nu avusese niciodată vreo destinaţie religioasă, ori ceva asemănător.

Sincer să fiu, nu mi-am făcut o părere prea grozavă despre arhitectura „Templului de Oţel”; în schimb, constructorii fuseseră, cu siguranţă, buni tehnicieni. N-am văzut, de pildă, oţel mai rezistent, mai dur, ca cel utilizat de ei! Numai cu jetul de plasmă am izbutit să tăiem o intrare în peretele masiv al turnului dinspre răsărit, pătrunzând astfel într-o mică încăpere rotundă. Dar ce

dezamăgire! Era goală, goală cu desăvârşire... Nici tu minuni şi nici comori nebănuite, ba nici măcar o uşă! Totuşi, pentru noi începuse o aventură nouă şi plină de neprevăzut.

Din turn ne-am deschis mai departe drumul spre interiorul cilindrului, nimerind acum într-un coridor circular; nici aici nu era nimic, însă am găsit în dreptul turnurilor patru locuri marcate pe peretele opus. „Uşi înfundate”, ne-am zis şi am adus iar aparatul de tăiat cu plasmă. De astă dată pătrunserăm într-o veritabilă cameră-ecluză, construită cam după principiile noastre şi plasată direct în grosimea unui imens perete izolator din burete de oţel. Cum or fi turnat „ei” oţelul în felul acesta – şi dintr-o singură bucată – rămânea deocamdată pentru noi o taină...

Eram de faţă, ca totdeauna în fazele importante ale lucrărilor de pe şantier, şi lângă mine, ca o umbră, sta Branişte.

—Ei, Lucian?...

—O cameră-ecluză! Înseamnă că dincolo este un gaz deosebit de atmosfera planetei...

—... Ori, pur şi simplu, vid!

—Eu zic să nu pătrundem mai departe, până nu refacem instalaţia... O treabă de cel mult două ore.

Şi camera-ecluză s-a refăcut, într-adevăr, la repezeală. Chiar eu am trecut primul prin ea – şi Branişte, desigur. Ne-am trezit într-un alt coridor circular.

—E gaz aici! Vezi presiunea?... Sunt patru sute milimetri de mercur.

—Argon! răspunse biologul scurt, consultând aparatele de detecţie.

—E clar! Au introdus aici un gaz inert, ca să împiedice cât mai mult degradarea interiorului... Şi gazul n-a scăpat! Înseamnă că putem crea în „templu” o atmosferă similară

cu cea din adăposturile noastre… Atunci vom lucra înăuntru ca într-un laborator obişnuit de la Bază!

Idee uşor de pus în aplicare, fiindcă „atmosfera noastră obişnuită” cuprindea o proporţie ridicată de argon; şi nici n-a întâmpinat vreo obiecţie: chiar în aceeaşi zi au fost aduse tuburile grele de oţel din care s-a introdus în „templu” azotul şi oxigenul în aceeaşi proporţie ca în laboratoarele noastre.

Păşeam atent alături de Branişte, cu nervii încordaţi, parcă mereu la pândă.

—Priveşte! i-am şoptit făcând un gest cu mâna spre boltă, spre pereţi…

Coridorul acesta nu era atât de simplu şi de auster ca cel dintâi; elemente arhitecturale – aş îndrăzni să spun moderne, în sensul pe care i-l dăm astăzi cuvântului – creau o anumită varietate, vădeau intenţia precisă de-a satisface nevoia de frumos.

—Aici n-au lucrat roboţii, dragul meu! şopti la rându-i Branişte, îndreptându-şi lumina lanternei de-a lungul peretelui curb.

În fundul unor nişe graţios arcuite se aflau uşi dintr-un material alb, strălucitor ca porţelanul, cu mânere de metal argintiu – ceea ce le dădea puţin aspectul unor mari uşi de frigider, perfect etanşe, înfiorat, am tras încet de clanţa uneia… Se deschidea! Înţelegi?… Nişte uşi adevărate, cu balamale, cu broaşte simple, neîncuiate… Oare nu era aceasta o invitaţie lămurită de-a le deschide, de-a merge mai departe?…

Aveam consemn sever de la conducerea şantierului să nu ne avântăm de capul nostru, înainte de-a se face anumite verificări; dar ţi-ai găsit! Curiozitatea, dorinţa de-a pătrunde printr-una din uşile acelea era mai puternică decât voinţa mea! Vechea poveste a „fructului oprit”…

Unde mai pui că aveam alături şi un diavol, pe Branişte, care mă împingea din spate! Am tras aşadar de mâner cu mai multă inimă şi… iată-ne dincolo! Un spaţiu larg, în care am pătruns sfioşi, ţinându-ne răsuflarea, vorbind în şoaptă, cu sentimentul că am profanat ceva, nu ştiu ce anume… După noi s-au luat şi alţii, tăcuţi, ca un cortegiu de umbre… Eram acum într-o galerie joasă, circulară, cu plafonul plat, cuprinsă între partea interioară a peretelui şi un rând relativ des de pilaştri masivi; am traversat-o din câţiva paşi, trecând pe lângă stâlpi, şi deodată…

Cum să-ţi descriu ce-am văzut şi ce-am simţit în momentul acela?… Imaginează-ţi, de pildă, ce simt personajele din basme, atunci când pătrund în palatul fermecat!… Construcţia ne uimise destul şi până acum; avea însă ceva greoi în ea… ceva de bibelou masiv, de un gust cam îndoielnic. Pe când aici… Lumina a crescut fără de veste, ca şi cum s-ar fi aprins deodată vreo zece candelabre. Efectul – am aflat-o mai târziu – se datora unei proprietăţi a materialului care căptuşea interiorul sălii: amplifica de mii şi mii de ori lumina lanternelor noastre, fără să pară el însuşi luminos!

Ne-am dat astfel seama că ne găsim într-un fel de rotondă monumentală… Dincolo de linia pilaştrilor o înconjurau două rânduri de coloane înalte, susţinând arcade, bolţi, legături inelare, toate ornamentate bogat cu arabescuri de o negrăită fineţe; ceva din frumuseţea lor îmi amintea de Taj Mahal… Nu ştiu cum izbutiseră constructorii să îmbine atât de fericit soliditatea vădită a întregului ansamblu cu graţia! Cupola centrală, împodobită de asemenea cu arabescuri şi cu strălucitoare cristale colorate, parcă plutea în aer! Sub ea, chiar în centrul rotondei, pe o platformă cu două trepte, se găsea unica „mobilă” din acest „templu”, un cub cam cât o masă –

obişnuită, căruia i s-a spus îndată „altar”. Era din metal – un aliaj deosebit, nu oţelul întrebuinţat la construcţie – şi împodobit pe toate cele cinci feţe cu cercuri, spirale şi rozete din cristale încrustate. Lumina îmbelşugată m-a ajutat să recunosc rubine, smaralde, safire... toate foarte mari şi frumoase, însă pe cele mai multe dintre ele n-am reuşit să le identific.

Nu-ţi pot istorisi cu de-amănuntul ce am văzut atunci, fiindcă nu mi-ar ajunge noaptea întreagă. Cum au rămas toate acestea, aparent neatinse, de-a lungul atâtor mii de milenii, în timp ce însăşi faţa planetei devenise de nerecunoscut, să nu mă întrebi. Gândeşte-te la nenumăratele peşteri de pe Pământ care, deşi nu sunt construite dintr-un material atât de rezistent şi după principii savante de construcţie, durează totuşi de milioane de ani!

Numai foamea ne-a determinat să părăsim în cele din urmă rotonda. La ieşire ne-a întâmpinat o mulţime de curioşi, care nu mai putuseră intra în „templu” fiindcă se lucra la instalaţia de aer. Cu mare greutate s-au risipit. Primind asigurări că lucrul nu va dura decât câteva ore, s-au resemnat să aibă răbdare până a doua zi.

V

Părăsisem strania construcţie de metal copleşit de mulţimea sentimentelor încercate acolo. Acum eram obosit, epuizat – mai ales din cauza încordării nervoase – dornic să stau undeva singur, întins, departe de toată agitaţia stârnită în inelul de staţiuni care înconjurau şantierul. M-am retras, aşadar, în cabina pe care o împărţeam cu Branişte. Ce bine era aşa, cu ochii închişi, pe patul moale, şi să nu te

gândeşti la nimic!… Un roi de steluţe parcă dansa într-un spaţiu ireal, colorat în verde sau în portocaliu, şi patul plutea ca o barcă lăsată în voia curentului. Steluţele se aşezară pe urmă în şiraguri, deveniră cristale scânteietoare şi m-am trezit pe nesimţite că stau iarăşi cu ochii deschişi, cu gândul revenit – tiranic – la cele ce ni se întâmplau.

M-am răzvrătit, m-am răsucit în pat, l-am repezit pe Branişte care voia să intre în vorbă şi i-am întors spatele, însă degeaba! Atunci am renunţat şi m-am lăsat în voia reveriei. Făceam în minte un fel de bilanţ ca unul care terminase o etapă. Eram aşadar în inima „Templului de Oţel”, edificiul acesta surprinzător, construit de nişte fiinţe gânditoare, cu mii de milenii înainte. De ce îl construiseră? … Ca să adăpostească rotonda?… Frumoasă rotondă, nimic de zis! Totuşi, eram un pic nedumerit – poate chiar dezamăgit. Mă aşteptasem – şi ne aşteptam cu toţii – ca în mijlocul „Templului de Oţel” să găsim ceva mai mult: o explicaţie, un tezaur de informaţii cu privire la autorii construcţiei, la rosturile ei… Când colo… Oare numai pentru frumoasele arabescuri şi încrustaţii de pietre preţioase fusese făcută toată risipa aceea de mijloace?… Era absurd! O civilizaţie care găsise atâtea soluţii tehnice trebuia neapărat să fie raţională. Atunci?… Poate că „Templul de Oţel” era un monument funerar, un fel de mausoleu, ceva în genul piramidelor egiptene! Poate că, sub ceea ce numisem noi „altar” se afla un mormânt… Deşi era greu de crezut că posesorii unei asemenea tehnici n-ar fi avut alte mijloace de-a perpetua amintirea vreunuia dintr-ai lor. Sau… Poate, nu căutasem noi încă destul: cine ştie câte galerii şi tainiţe mai cuprindea „Templul de Oţel”…

—Vino la cină, Lucian! Încercă iar Branişte.

Nici nu i-am răspuns. Voiam să dorm, să dorm mereu şi

să mă odihnesc… Am înghiţit un somnifer şi m-am întins din nou, aşteptând să-şi facă efectul. Timpul trecea încet şi parcă-i auzeam în creier bătaia… Biologul s-a întors de la cină, apoi s-a culcat şi, după cinci minute, dormea dus. Iar eu stăteam aşa, cu ochii deschişi, chinuindu-mă de moarte… Nu ştiu, încordarea din ultimele luni sau suprasolicitarea nervoasă din cursul zilei îmi provoca insomnia care nu voia să cedeze nici măcar la acţiunea somniferului…

M-am învârtit vreo două ore în pat, ba pe o parte, ba pe cealaltă… în cele din urmă, văzând că nu-i chip să se lipească somnul de mine, m-am hotărât să dau o raită pe afară: plimbarea mă linişteşte totdeauna, chiar dacă trebuia să port costumul de protecţie marţian. Ionel Branişte nici n-a simţit când am părăsit cabina, şi iată-mă după câteva minute singur, sub cerul înstelat… în apropiere, din întuneric se iţeau construcţiile Bazei noastre de cercetări, cu profiluri variate, fantastice chiar, dacă picurai în ochi şi puţină imaginaţie… Ici-colo moţăiau câteva lumini anemice, iar mai departe altele, mici ca nişte steluţe, indicau locul aproximativ al staţiunilor vecine. Drept înainte se profila pe cer, întunecată, silueta masivă a „Templului de Oţel”. Acolo – mi-am zis – pe platforma lată şi netedă de metal era un loc foarte potrivit de plimbare…

Mergând agale, măsuram din ochi proporţiile monumentale ale construcţiei, cupola emisferică dintre cele patru turnuri, înconjurată de coroana turnuleţelor piramidale… Oare ce rost aveau atâtea turnuri şi turnuleţe? … Mă întrebam privindu-le gânditor. Să fi fost un simbol? O trăsătură de stil arhitectonic?

Sau numai simple mijloace de-a atrage atenţia… Printr-o asociaţie involuntară de idei, gândul mă duse îndată la rotondă. Acolo iarăşi parcă totul era făcut anume ca să

atragă atenţia asupra unui singur lucru: „altarul”. Aşezarea lui centrală, lipsa oricărui alt obiect care să solicite interesul eventualului vizitator, materialul deosebit, modul diferit de ornamentare… Spre el trebuia să se îndrepte neapărat oricine! Oare nu era aceasta indicaţia că numai acolo se putea ascunde secretul „Templului de Oţel”?… Şi deodată m-a cuprins o dorinţă arzătoare de-a revedea „altarul”, de a-l examina eu singur cu de-amănuntul acuma, în puterea nopţii, când nimeni n-o să mă deranjeze şi nici n-o să se mire de năzdrăvănia ce mi-a trecut prin minte.

La început am căutat să-mi scot din cap o astfel de idee, care avea ceva din aerul cam teatral al aventurilor romantice visate în copilărie şi care nu se potrivea cu situaţia, cu prestigiul, cu seriozitatea mea… Dar gândul gonit revenea mereu, ca şi când m-ar fi împins binişor în ispită nu ştiu ce demon şi, fără să-mi dau prea bine seama cum, iată că m-am trezit în faţa cadrului întunecat al deschiderii turnului… Locul era cu desăvârşire pustiu; am şovăit câteva clipe, apoi, încă tot nehotărât, mi-am aprins lanterna şi am intrat în turn aproape hoţeşte. Curând însă m-am oprit surprins: în primul coridor era lumină, o lumină slabă, difuză, venită de după curbura peretelui. Se auzeau glasuri… Ce să fac? Am dat să mă retrag, însă era prea târziu!

—Cine-i acolo?! se auzi în franţuzeşte şi numaidecât apăru lumina unei lanterne. Aa, Lucian Mirea!…

Mă recunoscuse! Nici nu-i de mirare. Cine nu mă cunoştea pe şantier?… Erau acolo doi congolezi care se pregăteau să-şi strângă uneltele. Abia terminaseră treaba la instalaţia de aer, sau la camera-ecluză.

—Gata lucrul?… am îngăimat eu neştiind cum să-mi motivez prezenţa în „templu” la ora aceea.

—Gata! m-a scos unul din încurcătură. Vrei să intri? Poţi să-ţi laşi costumul de protecţie în coridor, dincolo de camera-ecluză am instalat o garderobă…

Congolezii plecară nepăsători, iar eu am rămas din nou singur în faţa camerei-ecluză, ascultând cum se stinge zgomotul paşilor pe coridorul curb…

VI

„Garderoba”? Un simplu cuier!… Mi-am lăsat acolo numai casca şi rezervoarele de aer, împreună cu anexele; restul costumului de protecţie l-am păstrat, fiindcă în interiorul „templului” era destul de frig. Cred că mi-am întors capul involuntar spre uşa camerei-ecluză înainte de-a pleca mai departe; mă simţeam singur, nespus de singur… şi îmi era urât. De ce nu rămăsesem oare în patul meu cald şi moale? Aveam atâta nevoie de odihnă, de somn…

În cercul de lumină proiectat de lanternă apăru prima dintre uşile rotondei; sclipirea mânerului de metal argintiu mă ispitea, mă chema să-l apăs…

„Haide – mi-am zis, făcându-mi curaj – ce-i cu ezitările astea? Doar sunt om în toată firea!”… şi am împins uşa cu mai multă, mult mai multă încetineală decât s-ar fi cuvenit pentru un „om în toată firea”…

Cercul de lumină se plimba încet pe tavan, de-a lungul peretelui, pe pardoseala ce semăna cu un mozaic ornamental, apoi pe pilaştri care mărgineau galeria… Dincolo de ei întunericul se risipi discret, ca şi când s-ar fi aprins câteva veioze cu lumina slabă, albăstruie, spectrală; se vede treaba că o singură lanternă era prea puţin pentru amorsarea iluminaţiei bogate care ne uimise la prima vizită aici.

Dar singurătatea mea de acum avea şi alte implicaţii. Percepeam parcă altfel realitatea, dimensiunile, formele… Călcând sfios printre coloanele înalte, mă simţeam atât de mic… Paşii mei trezeau pe sub arcade, pe sub bolţi ecouri ciudate, metalice, aproape muzicale, amplificate de rezonanţa sălii şi poate de închipuirea mea, multiplicate la infinit, dându-mi senzaţia ba că rotonda s-a umplut de o mulţime care se furişează nevăzută prin galerie, prin dosul coloanelor… ba că mă urmăreşte cineva – şi de mai multe ori m-am întors brusc, speriat, aproape convins că voi surprinde în raza lanternei cine ştie ce urmăritor straniu… Mi se părea apoi că aud tot felul de şoapte în jur şi mă opream din loc în loc, aplecându-mi urechea într-o parte sau într-alta, ţinându-mi respiraţia ca să pot asculta mai bine. Atunci însă şoaptele încetau şi n-auzeam decât bătăile repezi ale inimii, ale propriei mele inimi…

„Sunt un caraghios! mă mustram în gând. Nu e nimeni aici; nici n-ar putea să fie… Hotărât, va trebui să-mi îngrijesc nervii la întoarcerea pe Pământ; au fost atât de solicitaţi aici”…

Ca să mă liniştesc puţin, am început să examinez mai de aproape o coloană cu lanterna; îndată, lumina a crescut, şi coloana a ieşit în evidenţă alb-trandafirie, ca şi când ar fi fost făcută dintr-o marmură fin cristalizată… Avea un soclu prismatic, înalt cam de un metru, ornamentat şi el cu arabescuri ca tot interiorul rotondei. Am căutat în belşugul acesta de feerie artistică vreun indiciu asupra formei fiinţelor care au trăit odinioară pe Marte, sau a constructorilor „templului”, dar în zadar; ornamente geometrice de o încântătoare armonie, complicate, luxuriante, pline de fantezie, forme geometrice şi doar atât! … îmi trebuia destulă imaginaţie ca să descopăr printre ele vagi motive florale, extrem de stilizate. Sau, poate, acestea

existau numai în închipuirea mea de pământean…

Venisem însă pentru „altar”, deci n-am întârziat prea mult lângă coloană. „Altarul”!… Aşa, învăluit în penumbră, părea încă mai singuratic şi mai misterios decât atunci când l-am văzut scăldat în lumină… M-am apropiat de el sfios, l-am atins cu un fel de teamă, înfiorându-mă puţin… Lumina lanternei luneca pe suprafaţa lui, oprindu-se la fiecare amănunt; ornamentele din pietre preţioase sclipeau pe rând în cele mai frumoase şi mai diferite culori.

Încetul cu încetul, interesul profesional luă locul oricărui alt sentiment: începui să inventariez, să clasific nişte minerale… Când, deodată, s-a întâmplat ceva cu totul neaşteptat: dintr-un cristal, abia atins de lumina lanternei, a ţâşnit o rază portocalie de o nemaipomenită intensitate, oprindu-se pe una din coloane care îndată parc-a luat foc! M-am speriat şi m-am retras cu atâta iuţeală din calea razei portocalii – care-mi trecuse la o palmă de obraz – încât mi-am pierdut echilibrul şi am căzut lângă „altar”. Mi-a făcut impresia că mă rostogolesc pe cele două trepte, dar rostogolirea nu se mai termina, treptele se înmulţeau, prin faţa ochilor îmi dansau lumini şi dungi întunecate, apoi m-am oprit brutal, capul mi s-a izbit cu un sunet sec de ceva tare, făcându-mă să văd o explozie de scântei multicolore, după care n-am mai ştiut nimic…

VII

Când mi-am revenit, eram întins cu faţa în jos lângă un perete. Capul, care-mi era ca de plumb, s-a desprins cu greu de pardoseala rece, lăsând acolo unde stătuse o pată de sânge. Mi-am dus îngrijorat mâna la frunte, în locul unde durerea semăna cu o arsură; era o rană fără importanţă,

din care sângele nu mai curgea. Asigurat într-o oarecare măsură, cel puţin în privinţa rănii de la cap, m-am ridicat anevoie, pipăindu-mi pe rând mădularele: totul era întreg şi la locul său! Abia atunci mi-am îndreptat atenţia spre cele din jur.

Mă găseam – după câte se părea – în subsolul „templului”; la câţiva paşi de mine începea o scară, aceea pe care mă rostogolisem. Urca răsucindu-se un sfert sau o treime de cerc, şi nu mi-a fost greu să zăresc, uitându-mă în sus, o porţiune din cupola rotondei. Aşadar, nu eram prizonier, ameninţat să mor de foame şi de frig, până vor afla tovarăşii mei de prin staţiuni că „templul” are o subterană…

Cum ajunsesem aici? Mi-a venit în minte o „ipoteză de lucru”: probabil, declanşasem un mecanism cu laser, care deschidea o trapă. Cristalele „altarului” – m-am gândit – nu erau simple podoabe; ele mai aveau un rost: se „excitau” cu diferite radiaţii! Cercetându-le, eu nimerisem peste unul care „răspundea” astfel la vreo componentă din lumina lanternei. O să mă interesez mai târziu… Deocamdată, să vedem ce e pe aici! Fulgerul strălucitor al laserului lăsase – cred – un fel de luminiscenţă remanentă în rotondă; lumina care se strecura până la mine, deşi slabă, îmi permitea totuşi să-mi dau seama că „vestibulul” de la baza scării se continua cu un coridor boltit. Am înaintat prin el vreo câţiva paşi, atras de o lucire metalică: era mânerul unei uşi, asemănătoare celor prin care se pătrundea în rotondă – poate doar ceva mai bombată. Faţă în faţă, pe cealaltă parte a coridorului, se găsea o uşă la fel.

„Sunt uşi pe toată lungimea coridorului” – mi-am zis – şi, fără să mă gândesc prea mult, am tras de mâner cu toată puterea. Uşa a cedat greu, foarte greu, ca şi când s-ar fi lipit de atâta neîntrebuinţare; s-a deschis încet, cu un

scârţâit supărător, şi numaidecât am auzit venind dinăuntru un vuiet ca de furtună îndepărtată. Nu vedeam nimic, fiindcă dincolo de cadrul uşii era întuneric beznă… Dar nici nu aş fi avut vreme să văd ceva, căci sărisem cu toată iuţeala de care eram capabil doi-trei paşi înapoi, spre a mă adăposti după colţul „vestibulului”, neştiind ce surpriză neplăcută mi-ar fi putut aduce vuietul acela. Alarmă inutilă: după câteva clipe zgomotul a încetat, fără să se întâmple nici o nenorocire. Atunci m-am apropiat iarăşi, curios, de uşa deschisă; era oare o încăpere acolo? Sau vreun alt coridor?… Nu se distingea nici cel mai neînsemnat amănunt prin bezna de nepătruns. M-am întors deci în „vestibul” ca să-mi caut lanterna; parcă pălise şi bruma de lumină venită de sus, iar lanterna se ascundea cine ştie unde, ca şi când ar fi vrut să-mi facă în ciudă. O căutam prin ungherele de lângă scară şi, tocmai când să mă aplec după ea, mi s-a părut că aud în spatele meu un zgomot uşor. M-am întors foarte repede şi atunci am văzut… Da, nu mă puteam înşela: acolo, lângă uşa pe care o deschisesem puţin înainte, era o formă prelungă, lipită de peretele coridorului. Om, fără îndoială. Ce putea fi altceva? Cred că m-a pus un pic în încurcătură: cum naiba ajunsese aici fără să-l simt?… Gândul m-a dus îndată la cei doi congolezi şi de aceea am strigat în franţuzeşte:

—Cine-i acolo?…

Cuvintele s-au rostogolit de-a lungul coridorului, au răsunat apoi metalic în rotondă, stârnind pretutindeni ecouri prelungi. Mogâldeaţa s-a mişcat uşor, întărindu-mi credinţa că e o fiinţă. Un om, prin urmare, fiindcă alte vietăţi nu se găseau prin partea locului. Dar n-a zis nimic. Socotind atunci că are vreo îndoială cu privire la bunele mele intenţii şi ştiind cât sunt de cunoscut în toate staţiunile, am strigat din nou:

—Sunt Lucian Mirea!… şi am dat să mă aplec iarăşi după lanternă.

—Un străin!… Murmură necunoscutul în româneşte, apoi adăugă numaidecât, mai tare şi destul de autoritar: Stai! Rămâi acolo unde eşti!

Îi ştiam pe toţi din Bază; eram convins că l-aş recunoaşte pe fiecare după glas… Totuşi nu reuşeam să-l identific pe cel din faţa mea! Avea o voce metalică, rece şi tonul său poruncitor – de ce n-aş spune-o – m-a intimidat puţin.

—Am leşinat, probabil, când m-am rostogolit pe scară – încercai să mă explic. Ştii, m-am lovit la cap… Eram întins acolo, lângă perete; nu m-ai văzut când ai coborât?…

Necunoscutul nu zicea nici pâs. După atitudine, părea că mă examinează cu toată atenţia şi, poate, chiar cu oarecare suspiciune. Începeam să mă simt stingherit.

—Ce te uiţi aşa?… Sunt Lucian Mirea; nu mă cunoşti?… Lucian Mirea, de la Baza de cercetări a României. Cred că ai auzit de mine. Dumneata cine eşti?

S-a mişcat din nou, dar n-a catadicsit să-mi răspundă. Situaţia devenea de-a dreptul supărătoare; aş fi vrut să-mi ridic lanterna, să mă apropii de el sau, pur şi simplu, să părăsesc subterana cu toată demnitatea de circumstanţă, însă nu ştiu ce forţă parcă-mi paralizase mişcările. Doar nu m-o fi hipnotizat! Îmi spuneam, încercând să-mi întorc măcar privirea în altă parte, spre a mă încredinţa că sunt liber şi stăpân pe voinţa şi pe acţiunile mele. Măi, fir-ar să fie! Cine naiba-i ăsta?…

—Ce e „România”? mă întrebă pe neaşteptate.

Am rămas trăsnit.

—Cum… Ce e România?!… Păi, România, ţara românească! Atâta lucru nu ştii?! Doar văd că vorbeşti româneşte, ca mine!

—Româneşte?!… Parcă ar fi chicotit încetişor acolo în

întuneric. De fapt, vorbesc în limba mea; dumneata mă auzi româneşte. Nu cunoşti procedeul?… Mă mir! Unde e România dumitale?

De astă dată mă înfuriai de-a binelea.

—Ia lasă-mă-n pace şi termină odată cu gluma! Ce, îţi arde de joacă?! Pari om în toată firea!… Sau vrei cumva să te iau drept un… Extraterestru? Poate chiar un marţian sadea?!…

Un marţian! Şi deodată am simţit un fel de slăbiciune, o nevoie stringentă de a mă aşeza… Creierul începu să-mi lucreze repede, ca o maşină declanşată prin apăsarea unui buton ascuns. Planeta fusese locuită de… Hai să le zicem oameni. Mai precis, de marţieni. Fusese locuită, fără nici o îndoială: construcţia „templului” o dovedea cu prisosinţă! Dar… nu cumva era locuită şi acum?… Nu cumva, goniţi de modificarea fundamentală a condiţiilor de mediu, marţienii se refugiaseră în subsolul planetei? Nu cumva, intrând aici, în „Templul de Oţel”, pătrunsesem de fapt în misterioasa lor lume subterană?… Ca fulgerul îmi veniră în minte frânturi de literatură ştiinţifico-fantastică… Locuitorii Lunii, închipuiţi de Wells, morlocii născuţi din imaginaţia aceluiaşi autor, precum şi toate imitaţiile care au abundat atât în povestirile noastre de anticipaţie cât şi într-ale altora, toate acele populaţii retrase în adâncuri, adaptate la viaţa în subteran… Să fi nimerit oare într-o astfel de lume fantastică?.. Simţeam că-mi vine ameţeala.

Necunoscutul, prea puţin vorbăreţ, mă lăsa parcă dinadins să mă frământ aşa. Pe urmă l-am auzit murmurând:

—– Un marţian! Aşadar, eu… Dar ceilalţi?… Unde sunt ceilalţi?

—Ceilalţi?… Unde să fie? La Bază şi prin staţiuni; la ora asta doarme toată lumea!

—Aa, nu ei… Semenii mei! Adineaori mai erau încă aici… Adineaori, sau ieri, sau…

Se aplecă mult spre dreapta, ca şi când ar fi vrut să privească ceva dincolo de uşa deschisă; rămase nemişcat un moment, apoi deodată scoase un strigăt care mi-a îngheţat inima în piept. Fusese… cum să spun?… parcă ar fi primit în plin o lovitură groaznică… Credeam că o să se prăbuşească, dar s-a gârbovit numai puţin, ca şi când l-ar fi încovoiat o povară, silindu-l să se sprijine de rama uşii.

—Două sute cincisprezece milioane!… l-am auzit murmurând cu un sentiment pe care n-aş fi ştiut să-l definesc: poate spaimă… Sau uimire sau, poate, amândouă la un loc. Două sute… Dar nu-i cu putinţă! Nu-i cu putinţă… Aş fi zis că stă puţin în cumpănă: Şi dacă totuşi… S-a îndreptat încet, părând că mă fixează îndelung, apoi m-a întrebat cam repezit: Eşti singur aici?

Dacă eram singur… Abia acum îmi dădeam seama de singurătatea mea, de groaznica mea singurătate!… O simţeam ca pe o realitate fizică, apăsătoare, duşmănoasă, rece… Prezenţa necunoscutului mă neliniştea din ce în ce mai mult, ba chiar începea să-mi fie frică. Sunt convins că pălisem, iar părul mi se zbârlise… Un gând îmi sfredelea creierul, chinuitor, totuşi mă apucai de el „cu amândouă mâinile”, ca un disperat:

„Visez!… E un coşmar… Sunt încă leşinat şi zac acolo, lângă scară! De aceea nu mă pot mişca; aşa se întâmplă în vis, fiindcă e musculatura flască”…

—Nu visezi!

Am tresărit auzind glasul impersonal, metalic al străinului. Eu nu spusesem nimic. Eram sigur de asta. Gândisem doar…

—Nu visezi – reluă el – şi nu eşti paralizat. Uite, poţi să te mişti!

Mi-am ridicat amândouă mâinile şi le-am privit oarecum mirat, mi-am desfăcut degetele şi le-am strâns de câteva ori, am făcut un pas, doi… Da, puteam să mă mişc fără nici o dificultate!

—Deci – zise iar necunoscutul – voi populaţi acum planeta…

—Planeta asta? Marte?… Aş! Suntem de pe Pământ… Am rămas uluit auzindu-mi vorbele, pentru că le pronunţasem fără să fi avut intenţia s-o fac. Cine eşti dumneata? strigai pierzându-mi cumpătul, şi ecoul repetă acest strigăt de zeci şi zeci de ori, până când se pierdu într-un murmur nedesluşit.

—Cine sunt eu?… Dumneata eşti Lucian Mirea; e numele dumitale, nu? Eu sunt… în felul cum vă exprimaţi voi, numele meu s-ar pronunţa Galbar.

Rămase câteva clipe nemişcat – pe gânduri, aş zice – apoi, brusc, se întoarse spre uşa deschisă de mine. M-am apropiat încă doi paşi. Dinăuntru răzbătea o rază slabă de lumină ce cădea pe veşmântul său metalizat. Îl vedeam acum mai bine: era cel puţin cu un cap mai înalt decât mine şi purta, după cât îmi puteam da seama, o cască ovală de metal, cu reflexe verzui; stătea uşor aplecat înainte, ca şi când ar fi urmărit cu toată atenţia indicaţiile unui cadran luminos, rotund, fixat pe perete în interiorul încăperii, chiar lângă uşă.

—Două sute cincisprezece milioane… l-am auzit murmurând iarăşi. Două sute cincisprezece milioane de revoluţii a făcut în jurul astrului central planeta aceasta…

Glasul era monoton, ca de obicei, însă mi s-a părut că disting totuşi în el o notă aparte, un sentiment… Poate amărăciune, poate o undă de melancolie…

—Vorbeşti de ani marţieni?… încercai să-mi lămuresc sensul cuvintelor sale.

—Ani marţieni?!… Ah, da! Au trecut peste două sute cincisprezece milioane de ani marţieni de când sunt aici!

Iar îi ardea de glumă!

—Două… Nu înţeleg! Vrei să spui că…

Galbar se întoarse spre mine. Cel puţin, aşa am bănuit din mişcarea pe care a făcut-o.

—Ştiu ce gândeşti! Dispozitivul prin care comunicăm traduce ideile chiar dacă ele nu îmbracă haina cuvântului rostit. Ştiu deci că încă mă socoţi un semen al dumitale. Ei bine, pământeanule, te voi dezamăgi: sunt fiu al planetei pe care dumneata o numeşti Marte! Ştiu de asemenea că m-ai socotit adineauri locuitorul unei lumi subterane; te voi dezamăgi şi de astă dată… Spune-mi, la voi, pământenii, fiinţele vii pot să-şi întrerupă viaţa şi s-o reia apoi mai târziu?

Eram prea uluit ca să răspund ceva inteligibil. Cred că am murmurat un „da” sau, poate, numai l-am gândit; era însă de ajuns pentru dialogul acesta ciudat.

—Vorbeşti despre fiinţe, în general. Dar semenii dumitale pot să-şi întrerupă temporar viaţa?

Împins iarăşi de un imbold necunoscut, i-am explicat cam încâlcit despre încetinirea proceselor vitale prin refrigerare, despre experienţele care s-au făcut cu nişte canceroşi congelaţi în secolul trecut şi readuşi recent la viaţă pentru a fi trataţi, precum şi alte experienţe asemănătoare. În timpul explicaţiei căutam să-i surprind înfăţişarea, dar interlocutorul meu parcă avea puterea să se învăluiască în întuneric. De câteva ori, când lumina săracă a cadranului de lângă uşă îi luneca în fugă pe casca de metal, am crezut că disting, acolo unde trebuia să-i fie figura, o suprafaţă curbă, ca un fel de vizor opac pentru ochii mei de pământean.

—Indiscutabil, e un început – observă el după ce mă

ascultase – un început promiţător. Noi am făcut mai mult… incomparabil mai mult. Mie, de pildă, mi s-a întrerupt viaţa timp de peste două sute cincisprezece milioane de ani marţieni! Înţelegi? Două sute cincisprezece milioane… Am aflat adineauri, uitându-mă pe acest cadran! Două sute cincisprezece milioane… E destul de mult… Şi aş fi rămas încă aşa cine ştie cât; dumneata m-ai readus la viaţă, deschizând această uşă!

VIII

Eram stupefiat, incapabil să scot un cuvânt, să leg două gânduri unul de altul. Sau numai eu credeam aşa?… Fiindcă am luat parte totuşi în continuare la cel mai fantastic dialog ce s-ar putea închipui: Galbar, cu vocea lui monotonă, uscată, răspundea tuturor nelămuririlor mele, tuturor obiecţiunilor pe care creierul meu le ridica fără ca buzele să le rostească, ba uneori chiar fără ca ele să fi ajuns măcar la pragul conştiinţei!

—Încă nu-mi dau seama – zicea marţianul – cât sunt cunoştinţele voastre de înaintate; bănuiesc doar că aţi realizat câte ceva, de vreme ce vă găsiţi aici, departe de planeta natală. Aveţi – probabil – calculatoare, maşini cibernetice, dispuneţi de surse mari de energie chiar dacă n-aţi depăşit stadiul electricităţii, conduceţi procese şi reacţii complicate chiar dacă nu sunteţi în stare să plasaţi un atom exact acolo unde doriţi şi cum doriţi. Văd însă după ideile pe care le frământă creierul dumitale că n-ai pricepe mare lucru din mecanismul întreruperii vieţii, aşa cum am realizat-o noi. Căci n-am fost congelat, desigur; nici o tehnică nu m-ar fi readus la viaţă din starea aceea după două sute cincisprezece milioane de ani! Nu. Am fost,

pur şi simplu, redus la o formulă: s-a codificat fiecare atom al fiinţei mele într-un anumit moment, categoria, locul, starea lui exactă, legătura cu ceilalţi atomi, iar codul s-a înscris, nu pe o bandă perforată sau pe una magnetică, ci într-un cristal. Aş zice că s-a materializat astfel… Un simplu cristal care ar putea dăinui chiar şi o veşnicie! S-a închegat în momentul „dezintegrării” mele şi s-a topit în neant atunci când fiinţa mea s-a refăcut exact aşa cum a fost, dintr-un reziduu nenorocit, rămas pe fundul unui recipient! Ce ţi se pare de neconceput?… Un cod care să cuprindă… Dar nu e imposibil, dragul meu! Sunt numere mari, e drept, foarte multe şi foarte complicate, însă numere obişnuite: n-avem de-a face cu infinitul! Cum?… Nu ţi se pare verosimil ca un cristal?… Gândeşte-te mai bine! Doar ai la îndemână un exemplu clasic: o simplă celulă, un ou, nu cuprinde oare codul genetic al oricărei fiinţe – al unui om, de pildă?…

O fiinţă codificată!… Putea să-mi spună orice, fiindcă nu. Aveam niciun mijloc de a-l verifica, iar cunoştinţele mele… Doamne, numai acum îmi dădeam seama cu adevărat cât sunt de ignorant! Raţiunea însă şi bunul simţ mi se revoltau şi refuzau să accepte în întregime ceea ce auzeam.

—Nu – am izbutit să articulez cu un vădit efort – eu nu pricep! Nu pot… nu sunt capabil. Ar trebui să cred că ai murit cândva, într-o epocă foarte îndepărtată, iar acum… Ai înviat!

Marţianul chicoti din nou şi se îndepărtă puţin cu mişcări unduioase, ritmice. Aş fi jurat că… Dansează şi cântă improvizând!

—Am înviat! Am înviat! Ce bine-mi pare!… Sunt fericit, într-adevăr! După vreo două piruete se opri ca şi când i-ar fi venit în minte că nu-i tocmai potrivită atâta exuberanţă, dar simţeam că abia-şi reţine veselia. Am înviat! Aş!… Prostii! N-am înviat de loc, pentru că n-am murit niciodată

cu adevărat! Ştii... Cum să-ţi explic?... A, exact: ca o melodie! O melodie, când se termină, moare? Dispare? Poţi să spui despre ea că nu mai există?... Nu. Rămâne imprimată într-o memorie, în memoria cuiva, pe o bandă magnetică sau în notaţia unei partituri: acesta este codul ei, din care poate renaşte oricând! Melodia este acolo; doar forma e schimbată...

—Dar... Dumneata nu eşti o melodie. Ce-mi tot îndrugi de melodii? Eşti o fiinţă... Ai spirit, sentimente, gândeşti... Cum le-ai codificat pe toate acestea?... Cum le-ai înscris într-un cristal?

Tăcutul Galbar din primele clipe devenise neaşteptat de volubil şi parcă-şi râdea puţin de mine, parcă mă lua puţin peste picior...

—Eh, spirit! Şi de ce n-aş putea codifica ceea ce numeşti dumneata spirit?... Voi nu vă materializaţi aspiraţiile, sentimentele, ideile, în opera de artă, de pildă?... într-o statuie ori într-o pictură, într-o compoziţie muzicală sau literară nu e încrustată personalitatea, gândirea, simţirea autorului?... Nu îţi vorbesc uneori şi ele exact ca mine, de-a dreptul minţii, fără să rostească vreun cuvânt?... Ce zici?... Ce tot spui acolo?... Aa, nu! N-ai dreptate!... Eu nu sunt dintr-aceia care confundă fiinţa umană cu manifestările ei... Să ne înţelegem, Lucian Mirea: între opera de artă şi cristalul meu există deosebiri esenţiale; există însă şi asemănări. Pe mine mă ispiteşte analogia... Dă-mi, de exemplu, o sculptură sau o compoziţie literară – una care, bineînţeles, să îndeplinească condiţiile operei de artă – şi-o să-ţi codific după ea simţirea, stilul, tehnica autorului – am posibilitatea şi mijloacele să fac lucrul acesta – voi introduce apoi codul într-un dispozitiv anume – să zicem, în creierul electronic al unui robot – şi... Dumneata ştii câte discuţii au stârnit roboţii printre filozofi şi oamenii de

ştiinţă… Capacitatea lor de a gândi, de a crea chiar opere artistice, versuri… Asemănarea lor cu vieţuitoarele…

Galbar se opri ca şi cum ar fi căzut deodată pe gânduri; probabil, şi eu îi auzeam din când în când gândurile prin dispozitivul său de comunicaţie, căci am distins destul de clar un soi de mormăit: „În definitiv, de ce mi-aş bate capul?… N-ai decât să crezi ce-ţi place! N-ai decât să mă socoteşti pe mine însumi o poveste, o ficţiune ieşită din imaginaţia cuiva, codificată şi materializată acum, după două sute cincisprezece milioane de ani!… Sau robot. N-ai decât”… îi trecuse veselia şi cheful de poveşti. A mai stat nemişcat câteva clipe, apoi s-a depărtat puţin în interior; nu pot spune că „a făcut câţiva paşi”, deoarece nu-i vedeam picioarele – şi nici măcar nu ştiu dacă avea picioare!… Părea înveşmântat într-o mantie lungă, cu sclipiri metalice, care se pierdea în întuneric pe măsură ce cobora spre podea. L-am urmat la vreo doi-trei metri, căci nu-mi permitea sau… cum să zic?… nu reuşeam să mă apropii mai mult.

Ne găseam – după cât puteam să-mi dau seama – într-o încăpere dreptunghiulară, largă de vreo patru-cinci metri, însă de-o adâncime nedeterminată, căci peretele din fund nu-l vedeam de loc; întunericul dinăuntru era vag îndulcit de lumina săracă pe care o răspândeau câteva cadrane luminiscente, dispuse ca într-un tablou de comandă pe o mică porţiune a peretelui din stânga. Când am intrat, poate din obişnuinţă, dădui să trag uşa după mine, însă Galbar mă opri, vorbind precipitat:

—Nu închide, că face contact!

N-am înţeles ce vrea să spună, dar am lăsat repede uşa, speriat, ca şi când eram gata-gata să fac o boroboaţă; abia atunci am observat că înăuntru n-avea niciun mâner, nici o clanţă! Deschiderea se făcea deci numai dinafară…

Frumoasă poveste! Ce s-ar fi întâmplat dacă Galbar nu m-ar fi oprit la timp?... Rămâneam închişi acolo, cu siguranţă, până când ne-ar fi eliberat a doua zi tovarăşii mei!... între timp, marţianul se oprise în faţa cadranelor şi l-am auzit murmurând:

—Hm... Ai ajuns la timp!

—Am... Cum?

—Ziceam că aţi descoperit tocmai la timp construcţia noastră. Încă două-trei sute de ani – cel mult – şi n-aş mai fi revenit la viaţă niciodată! Se pierde totuşi energia, cu timpul; se scurge pe undeva... E vreo fisură, vreo defecţiune... Aa, nu; nu-i electricitate! E altă formă de energie; voi, probabil, n-o cunoaşteţi încă. Uite, a rămas doar atâta cât e nevoie pentru „codificarea" unui singur om... Dar am s-o completez eu, fii pe pace!

Socoteam că asigurarea nu mă priveşte câtuşi de puţin, aşa că era să nici n-o iau în seamă; mi-am amintit însă de ea ceva mai târziu...

Deocamdată mă interesau cele dimprejur, în măsura în care izbuteam să le zăresc. O licărire slabă mi-a descoperit că duşumeaua e un soi de grătar celular, des ca un fagure; peretele – acolo unde se vedea cât de cât – era la fel, ca şi cum întreaga încăpere ar fi comunicat prin sutele mii de pori cu alte încăperi în care bănuiam existenţa unei aparaturi fantastice. Iar în fund, în întunericul cel mai adânc, pândea parcă ceva tainic, neplăcut şi neliniştitor ca însăşi tovărăşia lui Galbar. Ah, cum aş fi vrut să treacă odată noaptea aceasta de coşmar, noapte fără de sfârşit... să vină zorile şi să-mi aducă în rotondă prietenii, fraţii mei din toată lumea, fraţii mei de care mă simţeam acum mai ataşat ca oricând!...

Galbar era foarte preocupat cu studierea cadranelor. Privindu-l, am căpătat aproape certitudinea că, atunci când

îşi concentrează atenţia în altă parte, el nu-mi mai „aude” gândurile sau, cel puţin, nu le mai ia în seamă. Această constatare îmi era nespus de plăcută şi-mi producea o anumită relaxare, fiindcă, ştiindu-l în stare „să mi se uite” astfel prin toate ascunzişurile creierului, aveam un sentiment de jenă, ca şi când aş fi rămas gol puşcă în faţa unor priviri indiscrete. Contemplarea cadranelor n-a durat însă prea mult şi marţianul s-a întors iarăşi spre mine.

—Sunteţi, aşadar, mulţi pământeni aici, în jurul… Cum îi spui?… „Templul de Oţel”?… Un templu! Interesant… Şi, după un moment de ezitare: Curând, semenii dumitale vor pătrunde aici…

Vocea lui Galbar n-avea nuanţe. Era, de fapt, sonorizarea ideilor sale printr-un dispozitiv tehnic oarecare. Însă cuvintele acestea seci, rostite uniform, căpătau în mintea mea dimensiunea pe care le-ar fi conferit-o, probabil, tonul. Aşa şi acum. Sau… îmi juca oare imaginaţia vreo festă?… În orice caz, aveam impresia că marţianul n-ar fi dorit ca semenii mei să pătrundă prea curând aici, în subsol, şi, numaidecât, un vag instinct al pericolului posibil m-a făcut mai atent. Mi-am înăbuşit însă gândurile, îngrijorarea, pentru ca locatarul subteranei să nu ia act de ele. Trebuia neapărat să câştig timp…

—Semenii mei au gânduri bune. Ei nu vor altceva decât să afle tot ce se poate afla despre „Templul de Oţel” şi despre constructorii lui – am început, convins că subiectul e de perspectivă.

—Ah… şi tocmai dumneata ai fost cel mai curios dintre toţi! Cel puţin aşa bănuiesc, de vreme ce ai venit în puterea nopţii singur să cercetezi rotonda… Nu crezi că, uneori, prea multă curiozitate strică?…

Am înghiţit în sec, ca un copil admonestat.

—Vezi… sunt cercetător de meserie; la mine, dorinţa de-

a cunoaşte e o pasiune…

—Mai sunt cercetători acolo sus, probabil. Însă dumneata… Ţii chiar atât de mult să afli totul înaintea celorlalţi?

Era o invitaţie?… Prinsei mai multă inimă:

—Eh!… De vreme ce sunt aici…

Galbar parcă mă cântărea din ochi, şovăind.

—Ei bine – se hotărî în cele din urmă – hai să-ţi satisfac puţin curiozitatea. N-o să-ţi folosească la nimic, dar am s-o fac totuşi, uite-aşa, dintr-o toană… Sau zi-i recunoştinţă, dacă vrei, mie puţin îmi pasă!

IX

Aveam, într-adevăr, din nou impresia că marţianul e bine dispus, pornit pe sfătoşenie, ca şi când sistemul său de comunicaţie mi-ar fi transmis nu numai vorbe, ci chiar şi starea lui de spirit.

—Un „templu”, hai?!… spuse şi parcă râdea. Nu-i templu, pământeanule! E un mesaj!

—Clădirea asta?…

—Clădirea asta. E mesajul semenilor mei către fiinţele înzestrate cu raţiune care ar nimeri vreodată pe Marte – cum îi spuneţi voi planetei noastre. Aici, în „Templul de Oţel”, este închisă esenţa civilizaţiei noastre: Gândirea, tehnica, ştiinţa, cultura… A fost ideea lui Garud. Cine-i Garud?… Nu ştii?… Ah, ai dreptate! Era un vanitos căruia îi plăcea să se vorbească despre el. Să-l fi văzut cu câtă pasiune pleda pentru părăsirea planetei! Parcă sfârşitul ei ameninţa să se producă dintr-un moment într-altul! Cum?… Cine s-o părăsească?… Oamenii, bineînţeles!… Da, marţienii, toţi, până la unul! Ah, nu ţi-am spus: planeta era

în declin… pierdea pe zi ce trece apa şi aerul, temperatura scădea, se întindea pustiul… S-a dat alarma, deşi pericolul era încă departe: puteau să treacă zeci, chiar sute de milenii… S-ar fi găsit, până la urmă, soluţii mai bune, aşa cum susţineam tot timpul. Şi alţii erau de aceeaşi părere, o mulţime… Majoritatea însă a preferat o aventură de proporţii cosmice: mutarea omenirii pe Derin, în sistemul stelei Algara. Algara?… Da, stea… E cea mai aproape de Soare.

Se opri aplecându-se atent spre unul din cadrane.

Adică… *era* cea mai apropiată. Acum lumina străbate drumul de acolo şi pân-aici în patru mii de ani! Aşa e. Vezi, uit, uit mereu… şi nu mă pot obişnui cu ideea că au trecut de-atunci două sute cincisprezece milioane de ani… Acolo trebuie să fie Algara! Ei au plecat de mult pe Derin, foarte demult… Şi mie-mi pare că încă ieri eram temutul Galbar, care-şi aştepta pedeapsa! Oare să fie adevărat?… Nu s-a stricat aparatura? Nu mă încearcă „Ei” cumva?…

Dintr-un salt a fost lângă cadrane, acoperind în parte cu silueta-i întunecată lumina lor săracă, dar s-a retras numaidecât şi am ghicit în cuvintele rostite apoi accentele unei dezamăgiri amare şi, poate, o resemnare dureroasă, care contrasta cu impresia de bună dispoziţie presărată cu ironii de la începutul ciudatului nostru „dialog”.

—Nu, aparatele nu mint – murmură ca pentru sine. Însăşi prezenţa dumitale e dovada, creierul dumitale, îmbibat cu imaginile Pământului natal… Ei au plecat de mult şi n-o să mai revină!… Ce spui?… A, da: trebuia să fiu pedepsit. Pentru că am încercat să opresc exodul spre Algara. Eh! Se zice că nu prea m-am uitat la mijloace… De ce m-am opus? De ce!… Ştiu eu?… Poate fiindcă iubeam priveliştile planetei mele, trecutul ei măreţ… Mă tulbura mesajul generaţiilor care ne-au precedat… ruinele din valea Albeir,

statuile de la Elgari, Minaverul din care şi-a scos marmura Kadiwas, peisajele pe care le-a imortalizat Saledi, Banidul, unde a trăit şi a murit Malbens...

S-a mai oprit o clipă ca şi când i s-ar fi tăiat răsuflarea, sau ca să prindă sensul vreunei întrebări pe care i-o puneam în gând, pentru a continua apoi:

—Acuma n-are nici o importanţă. Garud a fost cu ideea să rămână pe planetă semne că aici au trăit oameni. Pentru cine?... Eh! Pentru orice fiinţe înzestrate cu darul gândirii ce ar debarca pe Marte de-a lungul timpului. O utopie?... O utopie, zici?... De ce? N-au debarcat ai noştri pe Derin? Voi n-aţi venit aici?... Ce s-a făcut o dată se poate repeta a doua oară şi de un număr infinit de ori! Aşa s-a născut „Templul de Oţel” – capsulă în care timpul s-a oprit pe loc! E concentrat aici tot ce a creat omenirea noastră... Ba sunt şi câţiva oameni – soli vii trimişi în Viitor... Nu, nu suntem cu toţii condamnaţi; au fost şi voluntari... Ce zici? O simplă întâmplare! Puteai prea bine să readuci la viaţă pe altul... pe oricare. Nu, dragul meu, nu m-a durut de loc, sau nu ţin minte. Eram exact aici unde mă găsesc acum, când uşa s-a izbit cu zgomot în urma mea; ecourile ei prelungi mi-au săgetat fiinţa ca un fior de gheaţă, şi când ele s-au stins mă găseam tot aici, uşa era deschisă din nou, însă trecuseră două sute cincisprezece milioane de ani!

X

Tăcerea marţianului îmi sugera că se reculege sau meditează. Cât de ciudat era şi cât de nefiresc!... Stătea la câţiva paşi de mine şi totuşi aveam senzaţia nedeslușită a unui hău imens care se cască între noi... în jurul său parcă pluteau încă prezente gândurile, preocupările, viaţa...

însuşi aerul lumii sale de acum patru milioane de secole. El trăia parcă în epoca aceea şi numai cu un penibil efort de acomodare vorbea uneori despre el la timpul trecut.

Povestea lui Galbar, trezirea lui în lumea actuală aveau în ele ceva tulburător; simţeam nevoia să spun vreo câteva cuvinte de înţelegere, chiar de compasiune, când el vorbi din nou sau mai degrabă mârâi:

—Aşa. Sunt primul, va să zică! Primul… Vezi cum le rânduieşte destinul pe toate?… De acuma, eu voi hotărî! În primul rând… ca să-i aduc pe ceilalţi la viaţă, va trebui să refac potenţialul energetic… în parte, cel puţin. Ascultă – schimbă deodată tonul – sunt mulţi acolo sus?…

—Cine?… Semenii mei? Da, sunt destui. Să vezi ce bucuroşi vor fi să te cunoască!…

—Da, da – mârâi el iarăşi cu o notă încă şi mai neplăcută în glas. Desigur, o să-mi fie de mare folos… Să procedăm însă cu tact. Ştii, deocamdată pământenii nu trebuie să afle nimic de existenţa mea sau a subsolului.

—Cum adică?!… Scăpai eu vorba fără să vreau.

După felul în care-i auzeam cuvintele, s-ar fi spus că morfoleşte ceva în gură.

—Uite-aşa! De ce eşti curios? Iar vrei să ştii totul?… Ei bine, am să ţi-o spun pe şleau: dacă eraţi mai mulţi, poate că lucrurile s-ar fi petrecut altfel, însă fiindcă ai pătruns aici singur… De ce să nu profit? Când pot ajunge primul printre oameni, aşa cum am dorit-o totdeauna, conducătorul lor, aş fi un prost să-i dau prilejului cu piciorul! Semenii mei o să-mi datoreze totul. Mie şi numai mie! Înţelegi? E nevoie doar de puţină răbdare şi prudenţă – să câştig puţin timp… Aşadar, nu trebuie să afle încă nimic prietenii de sus.

—Oh, sunt un om discret – m-am grăbit să-l asigur – dar nu cred…

—Oho, om discret!… N-o să-ţi dau eu ocazia să fii

indiscret!

Cuvintele şi atitudinea lui Galbar începuseră să mă alarmeze.

—Nu înţeleg…

—Nu vei mai ajunge la ei niciodată – mi-o reteză el cu brutalitate. Acum înţelegi?

M-a trecut un fior prin tot corpul; degetele mi se crispară, căutând un sprijin în spate, şi privirea îmi lunecă, grăbită, în lături.

—Ce?… Vrei să mă omori?! strigai îngrozit, cu părul făcut măciucă; instinctul îmi spunea că mă domină, că e mai tare decât mine, că, fără arme, sunt la cheremul lui…

—Aş! zise el tărăgănat. Sunt recunoscător din fire şi n-o să uit ce-ţi datorez. De ce să te omor?… Eu n-am murit! O să te „codific” pentru scurtă vreme – un an sau doi… Ce spui?… „Codificarea” înseamnă *un fel de moarte*?!… Hai, nu vorbi prostii! Ar trebui să recunoşti că mă încurci acum: nu pot să te ţin altfel sechestrat, fără de hrană, fără aer, cine ştie cât… Nu, m-am gândit eu foarte bine: e singura soluţie şi, crede-mă, nu-i cea mai rea!

Spunea lucrurile acestea cu o linişte sinistră, ca şi când i-ar fi vorbit unei bucăţi de lemn din care voia să facă o mobilă! Îl priveam împietrit de groază. Oare, nu cumva, de-a lungul atâtor milioane de ani, structura cristalului suferise cine ştie ce mici modificări tocmai în porţiunile care asigurau „decodificarea” organului gândirii?… E nebun!

Poate fusese şi înainte… Pune la cale ceva rău împotriva semenilor mei! Altfel, de ce i-ar evita? Acestea mi-au trecut ca fulgerul prin minte, uitând că marţianul poate să-mi „audă” gândurile. Nu s-a înfuriat. Cred mai degrabă că-l amuza, aşa cum îi amuză pe unii chiţcăitul şoarecelui prins în cursă, gata să ajungă sub ghearele pisicii. Ba chiar a găsit de cuviinţă să toarne gaz peste foc:

—De semenii dumitale te îngrijeşti?… Eh, n-o să fie prea mare paguba; sunteţi destui acolo pe Pământ! Îmi trebuie substanţa lor nervoasă, cu tot potenţialul ei de judecată, memorie, voinţă, de energie îngrămădită în ea; voi tot nu ştiţi încă să le folosiţi cumsecade.

—Nebun scelerat! am strigat atunci, neputându-mi stăpâni mânia şi oroarea.

—De ce? Pentru că vreau să întrebuinţez cu folos o forţă uriaşă? Tu vorbeşti? Un pământean?!… Voi, care v-aţi omorât adesea gânditorii, savanţii, pentru te miri ce, şi aţi risipit astfel fără nici o răspundere cea mai nobilă, cea mai preţioasă şi cea mai imensă dintre energii!…

Dându-mă un pas înapoi, am ajuns cu spatele la perete tocmai la timp; cred că m-ar fi lăsat picioarele dacă nu m-aş fi sprijinit de ceva. Totuşi îl înfruntam cu furie şi disperare.

—Şi după aceea?… La ce-ţi va folosi măcelul? Ce ai de gând să faci?… Să populezi planeta, deşertul acesta de piatră în care nu mai creşte nimic?…

Galbar se pregătea parcă să-mi răspundă ceva, însă s-a răzgândit, pe semne. L-am văzut mişcându-se agitat prin apropierea cadranelor luminoase; manipula probabil vreun mecanism, vreun dispozitiv oarecare, fiindcă ceea ce numisem eu „tabloul de comandă” s-a stins brusc, lăsându-ne într-un întuneric aproape complet; abia dacă îl risipea puţin cadranul de lângă uşă. După câteva clipe însă, lumina apăru din nou, de astă dată pe o întreagă porţiune de perete din apropierea cadranelor, la vreo patru metri de mine. Părea să fie un ecran de televizor acolo, dintre cele mai mari; lucirea lui verzuie se reflecta pe garniturile metalice ale uşii, răzbătând chiar până în coridor. Pe Galbar însă nu l-am văzut mai bine; stătea retras în umbră, ca de obicei, atent la ceva ce eu nu observam încă. Deodată, pe

ecran apărură imagini! Erau de o claritate neobişnuită şi în relief… Cu nespusă uimire am recunoscut chiar şantierul „Templului de Oţel” – pustiu, cum trebuia să fie la ora aceea din noapte; jur-împrejur, până departe, se întindeau taberele noastre, cu adăposturi, laboratoare, antene, schelării metalice… Ici-colo câte un bec sau un tub de neon, câte o fereastră luminată parcă stătea de veghe. Imaginea se mişca încet, ca şi când obiectivul unei camere de luat vederi s-ar fi deplasat roată, analizând cu de-amănuntul priveliştea. Am recunoscut cu emoţie Baza română de cercetări, adăpostul pe care îl părăsisem cu puţin înainte şi unde prietenii mei dormeau fără grijă, visând frumos! Apoi, imaginarul obiectiv se îndepărtă de aşezările noastre, prin faţa lui alergară munţi prăpăstioşi, munţi roşi de vreme, îngrămădiri informe de stânci, pustiuri sterpe şi dezolante, ţinuturi cenuşii, pietroase, răvăşite parcă de cataclisme fără nume…

Mă întrebam nedumerit prin ce mijloace reuşea Galbar să aducă pe ecran imagini din ţinuturi aşa de întinse – poate de pe întreaga suprafaţă a planetei – indiferent dacă locurile erau din emisfera luminată sau din cea întunecată. Marţianul stătea nemişcat, însă eram convins că imaginile de pe ecran ascultă de dorinţa şi interesul său; mi s-a părut că ar căuta *anumite* locuri, căci obiectivul se oprea din când în când asupra unor peisaje, le cerceta îndelung, atent, le aducea până aproape de tot, scormonindu-le ca un pribeag întors la vechea lui vatră ruinată, unde încearcă să mai găsească vreun obiect uitat, vreun ciob, vreun lucru cât de neînsemnat care i-ar aminti de clipele trăite altădată pe aici… Apoi, dezamăgit, pleca mai departe, cu inima grea, într-o cavalcadă halucinantă peste munţi, peste văi şi câmpii, peste nesfârşite paragini triste şi moarte…

De astă dată Galbar plângea! Plângea cu adevărat… N-

am auzit nici hohote, nici suspine şi nici nu i-am văzut lacrimile, dar *ştiam* că plânge; sistemul său de comunicaţie îmi transmitea o stare de nespusă durere, pe care, te rog să mă crezi, aproape că i-o împărtăşeam!

—Nu, aceasta nu e lumea noastră… l-am auzit murmurând. Nu poate fi… E groaznic!… Unde-s ţinuturile înflorite, marea, apele care-şi tremură oglinda uşor când le atinge boarea… Pădurile verzi… Unde-i viaţa?… Nu… în pustiul acesta, nu! E zadarnic… Zadarnic… Zadarnic…

Şi obiectivul aparatului gonea, gonea mereu mai departe…

La început, spectacolul acesta m-a prins, m-a subjugat, făcându-mă să uit că viaţa îmi este în primejdie, că semenilor mei li se pregătesc cine ştie ce grozăvii… Undeva însă instinctul de conservare mă trăgea parcă încetişor de mânecă spre a-mi atrage luarea-aminte, fără să-i tulbure dureroasa meditaţie lui Galbar. Mi-am întors privirea pe furiş de la ecran. O fracţiune de secundă m-am uitat spre intrare, căci din toată încăperea uşa mă interesa cel mai mult. Ţi-am spus că era poate ceva mai bine luminată decât restul peretelui… Cum am văzut-o, aşa, din fugă, mi-a fulgerat prin minte că uşa aceea avea *ceva*, un amănunt care o deosebea de alte uşi. Nu-mi puteam da seama ce anume, dar aveam sentimentul că ceea ce-mi scăpa e foarte important. Instinctiv, am măsurat cu ochii distanţa: dintr-o săritură aş fi fost afară, în coridor, înainte ca Galbar să schiţeze măcar un gest!… Şi numaidecât mi-am întors iarăşi privirea spre ecran, îngrozit de ideea că marţianul mi-ar fi putut descoperi intenţia de a evada, zădărnicindu-mi orice tentativă. De altfel, cine-mi garanta că săritura o să-mi asigure şi reuşita? Aveam vreo idee despre iuţeala lui Galbar? M-ar fi ajuns în clipa următoare, în coridor, pe scară, în rotondă… Ştiam că mă poate

imobiliza numai cu voinţa: mi-o dovedise în primele clipe ale întâlnirii noastre.

M-am uitat din nou la priveliştile care se perindau pe ciudatul ecran, încercând să-mi înăbuş gândurile trădătoare. Oare mă simţise marţianul?… Nu prea-mi venea să cred; părea cu totul copleşit de ceea ce vedea. Planeta căreia, cu puţin timp înainte, voia să-i redea strălucirea şi podoabele civilizaţiei nu era decât un groaznic şi cu totul inutilizabil deşert; peste ea trecuseră din plin cei două sute cincisprezece milioane de ani marţieni! Ce va face acum Galbar?… În clipa când îmi puneam întrebarea, am tresărit străfulgerat de o idee: uşa! Îmi venise în minte ce anume o deosebea de alte uşi… Cum de uitasem?! Doar fusese primul lucru pe care-l remarcasem când am intrat aici: nu avea niciun mâner înăuntru! Şi nici vreun alt sistem mecanic de deschidere… Se vedea bine că suprafaţa ei interioară e absolut netedă, albă, uniformă… Dacă izbuteam s-o închid, Galbar nu m-ar mai fi ajuns niciodată, căci uşa nu se putea deschide decât dinafară! Numai dinafară!… Numai dinafară!…

Marţianul era atât de preocupat, încât n-a „auzit” gândul care urla de parcă-l auzeam şi eu. Sau l-o fi auzit?… Nu ştiu prea bine ce s-a întâmplat atunci, pentru că un val de sânge mi-a năvălit în cap, aruncându-mi parcă o perdea roşie peste minte şi peste privire; am făcut un salt cum nu mai făcusem în viaţa mea. O fracţiune de secundă l-am mai zărit pe Galbar şi păstrez săpată adânc în minte această ultimă imagine: se întorsese cu faţa spre mine şi râdea. Îţi jur că râdea ca un smintit şi nu m-a împiedicat să închid uşa, deşi putea să o facă.

Am trântit-o cu puterea disperării. Ecouri prelungi răsunară de-a lungul coridorului, sus în rotondă şi jos pe undeva, pe sub sol… Am auzit un fel de bufnitură surdă,

care a cutremurat amarnic pereţii de oţel ai clădirii; un suflu nemaipomenit s-a repezit dinspre fundul coridorului, măturându-mă ca pe un pai în direcţia scării. M-am lovit acolo cu capul de ceva şi după aceea n-am mai ştiut nimic.

XI

M-a trezit parcă hurducatul unei căruţe pe un drum bolovănos care mă zguduia îngrozitor, făcându-mi capul să se bălăbănească încoace şi încolo. Pe urmă mi-am dat seama că, în realitate, stau pe loc, rezemat de ceva, şi că zgomotele pe care le aud sunt palmele ce mi le administra un om al cărui chip îmi era familiar, însă nu-mi aduceam aminte cum îl cheamă. Mă plesnea când pe un obraz, când pe celălalt, strigându-mi mereu ceva. Mi-a trebuit o bună bucată de vreme până când am înţeles că striga propriul meu nume şi că cel care mă pălmuia cu atâta tragere de inimă era Ionel Branişte.

—Hei!… Dar trezeşte-te odată, Lucian! Ia te uită, Mihule, că-şi revine! Pune mâna şi tu, Huţan, să-l aşezăm mai bine… Ce naiba ai făcut, băiatule?

Mi-am ridicat cu greutate pleoapele şi mi-am dus, şovăind, mâna la cap.

—Ce s-a întâmplat? am reuşit să articulez cu un vădit şi dureros efort.

—Stai aşa… stai liniştit până soseşte doctorul Baciu! Trebuie să pice acum.

—Dar spune-mi odată ce…

—Ah, ce s-a întâmplat, ce s-a întâmplat!… Noi ar trebui să te întrebăm pe tine. Ai plecat de unul singur din adăpost şi, dacă n-ar fi fost nişte congolezi cumsecade, care te văzuseră ultima oară, poate mai rămâneai câteva ceasuri

bune aici, singur şi fără ajutor… Ai căzut, pare-mi-se, pe scară: zăceai, când am venit, acolo, cu faţa în jos, uite, unde-i pata aceea de sânge…

—Acolo?… Păi, de acolo m-am ridicat singur…

—Te-ai ridicat pe dracu! Eu şi cu Mihu te-am ridicat şi te-am rezemat aici, de perete.

Îmi revenisem de-a binelea; doar capul mă durea încă destul de tare. Prietenii m-au ajutat să mă ridic, tocmai când prin rotondă se auzeau paşii unui grup de oameni: erau doctorul Baciu, Florin Bădescu şi încă trei-patru cercetători din grupul nostru. Toată lumea voia să ştie ce s-a întâmplat. Descoperirea subteranei era un fapt nou şi foarte promiţător în cercetarea „Templului de Oţel”.

Pe mine însă mă preocupa numai Galbar, acum, când mă simţeam în siguranţă printre ai mei, când întunericul din coridor fusese alungat de lumina îmbelşugată, prezenţa marţianului acolo, la doi paşi, nu mă mai speria. Le-am povestit, aşadar, întâmplarea – în câteva cuvinte, nu aşa cum ţi-am istorisit-o ţie – îndată ce am scăpat din mâna doctorului, care se mulţumise deocamdată să-mi aplice un pansament sumar şi să-mi facă o injecţie.

Mă aşteptam la exclamaţii de mirare, la întrebări care să curgă ploaie… Când colo, oamenii îşi aruncau priviri semnificative, ridicau din umeri sau chiar zâmbeau condescendent.

—Ai visat, băiete! Îmi spuse rezumând părerea tuturor tocmai omul de la care m-aş fi aşteptat mai puţin, Ionel Branişte. E limpede ca lumina zilei; când s-a deschis brusc „altarul”, te-ai rostogolit pe scară şi ai căzut aici, lovindu-te la cap… Vorbind, el arăta cu gesturi largi, pentru a fi mai convingător. Aşa e?… Se vede şi după sânge. Uite: în altă parte nu-i nici o picătură! Ei bine, *noi* te-am ridicat din locul acesta… Doar n-o să-mi spui că ai căzut de două ori exact

în acelaşi loc!

Eram puţin descumpănit.

—Stai, Ionel, să nu ne grăbim: de aici m-am ridicat eu singur, după ce am căzut pe scări…

—De aici te-am ridicat *noi*, când te-am găsit acum o jumătate de oră. Întreabă-i şi pe ceilalţi…

M-am uitat de jur-împrejur, apoi am ridicat din umeri.

—Atunci înseamnă că a fost o coincidenţă – una straşnică de tot – şi nimic mai mult! S-au văzut destule din astea. O dată m-am ridicat eu însumi de aici – şi arătai cu hotărâre locul – îmi amintesc prea bine. De unde aş şti-o? Din vis?… Puteam să văd în vis locul unde zac fără cunoştinţă?… Să văd şi să descriu interiorul unei încăperi care-i închisă acum? Dar e absurd!… De altfel, ce rost are toată discuţia? În dosul acestei uşi e Galbar! El va fi cea mai bună dovadă…

Şi, cu paşi hotărâţi, m-am îndreptat spre prima uşă de pe stânga, urmat încet de ceilalţi, cărora, între timp, li se mai adăugaseră câţiva. Când am atins mânerul însă, m-a cam lăsat curajul! Crezi oare că-mi era totuna, ştiindu-l pe teribilul marţian gata să fie încă o dată liber prin mâna mea?… Şovăiam deci. Cei din jur îmi aruncau priviri pe care le socoteam cel puţin ironice. Atunci mi-am spus: „Fie ce-o fi! Nu mai sunt singur!”… Şi am tras cu putere de mâner. Uşa se deschise larg, în timp ce lumina puternică a cinci lanterne cu nitroxen inundă spaţiul din dosul ei.

Ei bine, nu ştiu daca ţi-aş putea descrie uimirea pe care am resimţit-o atunci, încurcătura în care m-am găsit, surpriza şi ruşinea chiar. În faţa noastră era o încăpere mică, de cel mult trei pe trei, goală complet, fără altă deschidere decât cea în pragul căreia ne aflam. De Galbar, cadrane, ecrane, nici pomeneală! Ba chiar şi pereţii de grilă fină, celulari ca fagurul, nu mai erau acolo…

O clipă a fost linişte. Apoi a izbucnit un hohot de râs cum n-am mai pomenit! M-am întors, congestionat şi încurcat la culme, când într-o parte, când într-alta; gesticulam căutând să explic, să mă justific, să-mi arăt mirarea… Vreo două-trei minute a fost imposibil să se înţeleagă ceva în mijlocul vacarmului iscat. Pe urmă, Branişte şi-a dat cu părerea, cam ironic:

—Ai greşit uşa, băiatule! Poate a fost asta… şi, rostind cuvintele, trase mânerul uşii din partea cealaltă a coridorului. În momentul acela s-a auzit un zgomot ca de sticlărie sau porţelanuri sparte; undeva parcă a căzut o greutate care prinse a se rostogoli năprasnic, antrenând cu ea o adevărată avalanşă. Ionel Branişte lăsă speriat minerul, făcând o săritură înapoi; pe uşa întredeschisă ieşea un norişor de praf, miros de ars, un alt miros nedefinit, în timp ce zgomotele subterane creşteau mereu, transformându-se într-un groaznic uruit continuu.

—Cutremur! urlă cineva din răsputeri şi toată lumea se repezi înnebunită la scară; într-adevăr, pereţii care vibrau începuseră să se clatine puternic; sub noi şi undeva în partea stângă se auziră bufnituri ca nişte explozii depărtate, podeaua se înclina vizibil într-o parte, ba chiar plesni la câţiva paşi de mine, lăsând să se deschidă o crăpătură largă. Nu era cutremur, ci un fenomen cu totul necunoscut!

Am aruncat încă o privire în camera unde trebuia să fi fost Galbar – o ultimă privire, iute ca fulgerul – şi, nu ştiu de ce, m-a copleşit impresia că-i dezlegasem taina: camera aceea mică şi goală, care totuşi nu putea fi complet fără rost în economia construcţiei, *părea cabina unui ascensor*! Sau poate, mai degrabă, a unei scene turnante… N-am stat să lămuresc alternativa, căci bolta coridorului se îndoia ca şi cum oţelul s-ar fi transformat în ceară; peretele plesni şi

el cu un scrâşnet sinistru, solul păru că vrea să se deschidă, clădirea să se surpe… Rămăsesem acolo singur! O clipă s-a ivit în capul scării Branişte, cu faţa răvăşită, strigându-mi ceva; am alergat lovindu-mă când de un perete, când de celălalt, sufocat de fum şi de căldură, şi am urcat în fugă scara, care s-a prăbuşit îndată ce am ajuns sus, la „altar”. M-am repezit, nebun de groază, în primul coridor, căci însăşi rotonda începuse să se lase într-o parte.

Cum am ajuns afară nu mai ştiu! Mă durea capul, eram slăbit după leşin, cu nervii zdruncinaţi de atâtea emoţii, aproape fără aer în rezervor… Aş fi căzut grămadă acolo lângă „templu”, dacă nu m-ar fi sprijinit un braţ viguros. Era Ionel Branişte; fără să-mi dau seama, el alergase tot timpul alături de mine, mă ajutase să-mi pun casca şi rezervoarele de aer lăsate la „garderobă”, mai că nu mă luase pe sus ca să mă scoată din clădirea de metal.

XII

Se zice că m-a doborât un şoc nervos. Am zăcut o lună încheiată şi nu sunt decât vreo patru săptămâni de când m-am ridicat din pat: convalescenţa mi-am petrecut-o pe astronavă… Dar povestea cu Galbar n-am mai spus-o nimănui.

Urmăream cu interes ştirile privitoare la „Templul de Oţel” şi astfel am aflat – îndată ce medicii mi-au permis – că masiva construcţie suferise mari stricăciuni. Aplecată într-o parte, mai dihai ca Turnul din Pisa, se ţinea în picioare numai datorită faptului că era dintr-o singură bucată. În schimb, subsolul fusese complet distrus. Până la plecarea mea spre ţară, echipe speciale au încercat să-şi croiască drum printre ruine; n-au găsit nimic, decât o

grămadă informă de metal şi alte materiale – multe neidentificate încă – rupte, arse, îndoite, răsucite, chiar topite în parte... Închipuie-ți ce temperatură a fost acolo, dacă însăşi masa de oţel s-a topit pe alocuri! Ce-i mai ciudat e că-şi schimbase până şi structura!... O falie care trecea pe sub „Templul de Oţel” s-a adâncit cu peste zece metri! Oamenii spuneau că toată catastrofa pornise de la vreun scurtcircuit produs la deschiderea celei de-a doua uşi; erau în subsol, probabil, substanţe care puteau exploda sau arde; ba, după gradul nostru de iradiere, mulţi şi-au exprimat părerea că au avut loc un şir întreg de „mici” explozii termonucleare „curate”...

Eu mă îndoiesc şi astăzi de posibilitatea unui scurtcircuit în sensul pe care-l dăm noi expresiei. Galbar îmi spusese că marţienii utilizau în mod curent o altă formă de energie, nu electricitatea. De altfel, nici nu văd cum ar fi existat o sursă de electricitate care să mai funcţioneze după atâtea milioane de ani!... Deschizând o uşă – aşa cum făcusem eu în cazul „reconstituirii” lui Galbar – cine ştie ce reacţii misterioase declanşase prietenul meu Branişte într-un sistem afectat, fără îndoială, de trecerea timpului. Ce vrei, or fi fost marţienii meşteri iscusiţi, dar calculele, oricât de perfecţionate, nu puteau prevedea chiar toate modificările posibile – până şi în structura materiei – după o perioadă atât de îndelungată. Galbar însuşi recunoscuse că „s-a defectat ceva” la dispozitivul care asigura „decodificarea”; în alt compartiment al subsolului, defecţiunea fusese cu siguranţă de altă natură şi avusese drept urmare nu o scurgere de energie, ci fenomenele care au determinat catastrofa.

Dar ce se întâmplase oare cu Galbar?... În liniştea infirmeriei mi-au venit în minte o mulţime de amănunte cărora nu le dădusem la vremea lor prea mare importanţă.

Mi-am amintit astfel că marţianul îmi spusese după examinarea unuia din cadrane că „energia” s-a pierdut de-a lungul timpului, rămânând doar atâta cât ar fi fost necesară pentru „codificarea” *unei singure persoane*. Pe de altă parte, atunci când am tras uşa după mine, m-a oprit s-o închid, spunându-mi că „face contact”. Concluzia mea este că, închizând această uşă când am fugit, *eu declanşasem „codificarea”* lui Galbar; operaţiunea era ireversibilă, deoarece toată energia din sistemul respectiv se consumase! Încăperea în care stătuserăm noi s-a deplasat pe orizontală sau pe verticală în interiorul subsolului – acolo unde se făcea operaţiunea de „codificare” – lăsând în locul ei acea cameră micuţă, probabil de acces pentru persoanele care voiau să intre în interiorul instalaţiei fără a fi expuse.

Adesea mă gândesc la marţian. Parcă-l văd şi astăzi râzând, aşa cum l-am zărit o clipă când am trântit uşa încăperii din subsolul „Templului de Oţel”. Ei bine, sunt ferm convins că-mi cunoştea intenţia de-a evada, ştia că-l voi închide acolo şi tot ce va urma după aceea. Îl zguduise, cred, aspectul actual al planetei, zădărnicia planurilor sale, şi a preferat să se întoarcă în nefiinţa din care abia ieşise cu un ceas înainte. Râdea de groaza mea atât de inutilă, de graba cu care-i făceam un serviciu pe care pentru nimic în lume n-aş fi vrut să i-l fac.

Vezi, de aceea mă roade necazul şi-mi sfâşie mintea părerea de rău... Am conştiinţa că, mergând singur în „Templul de Oţel”, deschizând *singur* o uşă pe care n-aveam dreptul s-o deschid decât după luarea unor măsuri colective de siguranţă – căci aşa erau regulile în activitatea noastră – am zădărnicit poate unica ocazie a pământenilor de-a cunoaşte tot ce a cucerit mintea şi spiritul unei alte umanităţi. N-ai idee, Andrei, cât de greu mă încearcă

sentimentul vinovăţiei, mai ales că-l ţin ascuns în mine, fiindcă nimenea nu crede în povestea lui Galbar…

ÎNTÂLNIRE CU HEBE

Motto: Ca să vad-un chip, se uită
Cum aleargă apa-n cercuri,
Căci vrăjit de mult e lacul
De-un cuvânt al sfintei
Miercuri.
(M. EMINESCU: Crăiasa din poveşti)

I

—… Hotărârea am luat-o aşa, dintr-o dată, sub impresia unui fapt mărunt, neînsemnat în aparenţă. O întâlnisem zilele trecute din nou… Întâmplător, de astă dată. La despărţire, aproape fără să-mi dau seama, am urmărit-o cu privirea cum se îndepărtează… Mersu-i uşor, nesilit, întreaga ei ţinută respirau tinereţe! Dar nu ştiu ce, o strângere de inimă, o îndoială, parcă-i încremenise între umeri… O simţeam, o vedeam acolo ca şi când i-aş fi văzut-o scrisă în ochi! Şi asta-mi aducea aminte din nou, tiranic, fără milă, ce mare-i diferenţa de vârstă dintre mine şi ea!

Bărbatul înalt şi elegant care privise până atunci indiferent prin geamul gros afară, spre uriaşele construcţii metalice înşirate de-a lungul unei piste de vreo doi kilometri, se întoarse brusc, zâmbind cu aerul ironic prea bine cunoscut interlocutorului său.

—Ai devenit sentimental, Fred, şi asta-i rău! E foarte rău în meseria ta. Înseamnă că îmbătrâneşti, oricât ai încerca să fugi din faţa anilor… Ba chiar mă tem că ai îmbătrânit de-a binelea; nu m-aş mira dacă într-o bună zi ar observa-o

şi fata. Cred însă că deocamdată n-o interesează asta. Banii, dragul meu, banii o atrag, te asigur, nu frumuseţea cheliei tale… Banii, ca pe oricare femeie!…

—Eh, de la aşa ceva nici tu nu te dai înapoi, Stan, cu toate că nu eşti femeie! Vezi, de aceea ne vom înţelege până la urmă; sunt sigur că ne vom înţelege. Pentru tine nu-i mare lucru. Ce naiba, doar eşti conducătorul tehnic al programului! O să găseşti tu mijlocul de-a strecura acolo proviziile. Cât despre rest… O mică greşeală i se poate întâmpla oricui. Ce vrei, nu fiecare încercare trebuie să reuşească neapărat sută la sută! Nu-i aşa? Riscul există oricum, îl acceptăm şi eu şi tu şi omul nostru… O ştie toată lumea. Să lăsăm, aşadar, gluma de-o parte, Stan, şi să discutăm problema cum se cuvine. Promisiunile mele rămân în picioare şi poţi să mă crezi pe cuvânt. Ştii bine că, în materie de afaceri, n-am glumit niciodată…

Zâmbetul dispăru de pe buzele celuilalt, între sprâncenele groase i se adânciră două cute şi o expresie de neaşteptată asprime i se întipări în colţurile gurii. El îşi aprinse o ţigară după ce-i bătu capetele energic pe biroul masiv de stejar, apoi, când rotocoalele de fum înceţoşară puţin aerul, îşi ridică privirea ochilor ca de oţel spre omul din faţă.

—Ei bine, Fred, să discutăm!…

II

Soarele, coborând spre apus, trimitea săgeţi de raze roşcate printre frunzele platanilor, care tremurau uşor, amestecând umbre jucăuşe cu petele aurii de lumină pe aleea liniştită a parcului. Era ora când Matt îşi făcea plimbarea obişnuită, reconfortantă, după ziua de muncă în

ghereta strâmtă de la întreprinderea comercială unde lucra ca funcţionar. Nu-i plăcea serviciul acesta, pregătirea lui profesională fusese cu totul alta, dar acum era bucuros că l-a găsit şi că, după toate aparenţele, putea să-l păstreze încă mulţi ani. Patronii erau mulţumiţi de el: n-avea niciun viciu, nu fuma – domnul Brown ţinea să nu se fumeze la serviciu, fiindcă se pierde o groază de timp cu fumatul – nu bea, se îmbrăca modest, însă corect, şi, mai ales, muncea cu tragere de inimă. Acum, când se aşeza degajat pe banca lui favorită, îi venea să zâmbească gândindu-se la toate acestea. Virtute de nevoie! În fond, nu se deda la niciun exces pentru că nu-i ajungea salariul, nu fuma pentru că-i interzisese medicul, nu bea din acelaşi motiv şi muncea cu tragere de inimă pentru că n-avea chef să-şi piardă serviciul, după care nu mai el ştie cât alergase. E-hei!…

Oftă, poate amintindu-şi ce greu şi-a făcut un rost în oraşul acesta sau, poate, pentru că, aşezându-se, l-a săgetat din nou durerea de-a lungul piciorului: reumatismul contractat pe front, în ’45… Ce tânăr era el în ’45! Niciunul din promoţia lui nu ieşise aşa tânăr de la West Point… Şi cum au trecut anii! Parcă nici n-au fost… Uite-aşa, umblând de colo până colo pe unde nu avea ce căuta, dormind şi mâncând pe unde se nimerea, războindu-se uneori prin cine ştie ce colţuri de lume cu oameni care n-aveau nimic de împărţit nici cu el nici cu ţara lui, până când l-au răzbit ostenelile şi boala. Atunci a fost trimis acasă şi nu s-a mai interesat nimenea de el, aşa după cum nu se interesează nimenea de-o piesă uzată, aruncată la grămada de fier vechi.

Toate acestea îi veneau în gând lui Matt când îl săgeta durerea prin picior, ca acum. Dar nu era o fire care să se revolte. Îşi căută o poziţie mai bună pe bancă şi începu să urmărească jocul umbrelor şi al petelor de lumină pe

asfaltul aleii sau pe apa lacului miniatural deasupra căruia se apleca o salcie doar la câţiva paşi de banca lui. Era puţină lume prin parc, mai mult bătrâni pensionari şi numai ici-colo câteva perechi de tineri.

„Un loc frumos – monologa Matt motivându-şi în gând preferinţa, fără vreo nevoie aparentă. Răcoare, linişte, aer, o gamă întreagă de culori… Mai ales verdele acesta odihnitor şi tonic!” Încerca să se destindă, să-şi umple sufletul şi simţirea de frumuseţea locului, însă privirea îi aluneca fără voie, nerăbdătoare, mereu într-aceeaşi direcţie, ca şi când ar fi aşteptat pe cineva. Deodată trăsăturile i se luminară: în capătul aleii îşi făcuse apariţia Ea, şi inima lui Matt începu să bată repede-repede, iar în obraji simţi cum i se ridică roşeaţa. Mai întâi căută să-şi ia o poziţie cât mai naturală, mai neforţată, să dea impresia că nici nu l-ar interesa persoana care vine pe alee, totuşi se silea să n-o piardă o clipă din ochi. Pe urmă, socotind că Ea e încă la o distanţă destul de mare şi că, mergând încet, preocupată ca totdeauna, gânditoare, n-avea cum să-l vadă, el îşi lăsă privirea s-o cuprindă în voie, s-o urmărească pas cu pas cum se apropie de colţul acela paşnic şi răcoros.

Era o fată de vreo douăzeci şi doi, douăzeci şi trei de ani, înaltă, cu bucle aurii care-i cădeau bogate pe umeri, cu un corp „ca de zeiţă” – cum îşi spusese de atâtea ori Matt. În oraş nu se găsea alta ca ea – cel puţin asta era părerea omului care o privea fascinat, uitând să-şi mai aplece ochii după cum plănuise la început. Fata trecu pe lângă el atât de aproape, încât fusta ei mai că nu-l atinse, o adiere abia simţită îi mângâie faţa şi un parfum suav, discret stărui în preajma lui multă vreme încă după ce străina trecu. Ca-n alte zile, ea se apropie de salcia pletoasă şi, sprijinită cu o mână de trunchiul puţin aplecat deasupra lacului,

contemplă câteva minute apa cu reflexe verzui, ca şi când ar fi căutat acolo, la rădăcina tufişurilor, dezlegarea cine ştie cărei nepătrunse taine. Matt ştia dinainte tot ce se va întâmpla, pentru că străina parcă oficia zilnic o misterioasă ceremonie, mereu după acelaşi tipic. Ea îşi dezlipi mâna de copac, aruncă în apă ceva – poate o simplă bucăţică de creangă uscată sau de coajă de salcie – privi îndelung cercurile iscate pe oglinda lacului, apoi se îndepărtă, pierzându-se printre tufişuri, topindu-se parcă, pentru a reveni a doua zi la aceeaşi oră, într-acelaşi fel.

Abia dispăru frumoasa „zână a lacului” – cum o botezase Matt în gând – şi el se ridică grăbit, apropiindu-se de locul unde stătuse străina. Iarba uşor aplecată încă-i păstra urmele, iar aerul din jur îi păstra parfumul discret, ba chiar şi apa tăcută, pe care umbra tot mai deasă o întunecase, părea că-i păstrează imaginea. Matt aruncă o crenguţă şi, din oglinda tremurată a lacului, chipul frumoasei fete îi zâmbi până când se stinse o dată cu unda ultimului cerc, lăsându-i în faţă doar propriu-i chip, vag şi întunecat. Întinse mâna aproape maşinal şi se sprijini de tulpina sălciei exact în locul unde, puţin timp înainte, se sprijinise o altă mână, albă, fină, parfumată… Atingând scoarţa copacului, un fior îi străbătu corpul şi-l cuprinse parcă o ameţeală plăcută, căci Matt Rogers, acum când ajunsese cu vârsta la jumătatea de veac, simţea că s-a îndrăgostit… că s-a îndrăgostit *pentru prima dată* în viaţa lui!

III

Lui Matt îi plăcuse totdeauna să creadă c-a fost îndrăgostit adesea în trecut. Îşi amintea, de pildă, despre o fetişcană cu părul lung şi ochii verzi – nu-i mai ştia numele,

căci trecuseră de atunci vreo treizeci de ani… Sau despre Maud, cu sânge clocotitor spaniol – poate şi niţeluş indian… Sau despre franţuzoaica aceea mică şi plină de temperament… Cum îi spunea oare? Era să intre în bucluc din pricina ei… Sau despre… Câte şi mai câte au fost de-a lungul şi de-a latul lumii, pretutindeni pe unde l-au purtat valurile vieţii lui de militar! Dar dragostea adevărată, aceea care unui ins de rând, incolor, anonim, îi dă strălucire, aceea care, prinzând în plasa-i aurie inima şi mintea, împinge la nebunii sau la fapte sublime, aceea fără de care viaţa e seacă şi goală ca un imens deşert, el n-o cunoscuse niciodată. Niciodată!… Şi-a dat seama abia acum, în pragul bătrâneţii, când a început să-l doară singurătatea, zădărnicia unei vieţi risipite fără niciun rost.

De fapt, Matt nu se credea chiar „în pragul bătrâneţii”. Doamne fereşte! Ba, privindu-se uneori în oglindă, cu indulgenţa caracteristică tuturor oamenilor când e vorba de propria lor persoană, el se socotea încă destul de tânăr. Îl punea însă pe gânduri mirarea celor care, aflându-i vârsta, exclamau deschizând ochii mari:

—Numai atât?!…

Se posomora auzindu-i şi sufletul i se umplea de amărăciune, dar supărarea nu-l ţinea prea mult.

—Or fi trecând anii, e drept – îşi spunea el filozofic – dar inima omului nu îmbătrâneşte niciodată…

O zicătoare veche de când lumea! Însă Matt a avut ocazia să vadă într-o zi cât adevăr cuprinde. Stătea în parc pe o bancă – aceeaşi pe care se aşezase şi acum. Pleoapele îi cădeau mereu, grele de somn, şi tare bucuros s-ar fi întins măcar pentru zece minute acolo, pe pajiştea de lângă lac. Tresărea când cineva trecea pe alee şi, câteva clipe, căuta să-şi concentreze atenţia asupra vreunei frunze sau vreunei crenguţe legănate de vânt, cu aerul unui om care

meditează adânc asupra cine ştie cărei probleme, până când pleoapele-i cădeau din nou, la fel de grele şi de obosit. Odată, simţind iarăşi apropierea cuiva, a tresărit ca de obicei şi, ridicându-şi ochii… a văzut-o pe *Ea* înaintând visătoare de-a lungul aleii. Apariţia neaşteptată l-a şocat puţin; fata i se părea nespus de frumoasă şi – abia zărită printre gene în primul moment – aproape imaterială. La început şi-a închipuit că-l furase somnul de-a binelea şi acuma visează. Pe urmă, când ea a trecut pe dinaintea lui aproape atingându-l, când numaidecât după aceea – descoperind fără de veste lacul – s-a oprit un pic nehotărâtă, apoi s-a apropiat de mal sprijinindu-se cu degetele-i fine de tulpina sălciei, Matt şi-a dat seama că ceea ce vede este real, că are în faţă o tânără şi frumoasă străină care zăbovea puţin acolo, fermecată de priveliştea micului lac străjuit de copaci seculari, înconjurat cu tufişuri dese şi pajişti…

De atunci – erau vreo două săptămâni – străina a venit în fiecare zi la aceeaşi oră în colţişorul paşnic de lângă lac, pentru a urmări visătoare câteva minute jocul luminilor şi al umbrelor pe oglinda tremurătoare a apei, lunecatul tăcut al lebedelor albe şi somnul nuferilor galbeni…

Când a văzut-o venind a doua oară, inima lui Matt a început să bată mai repede şi un fior i-a străbătut în fugă obrajii. Dar numaidecât parcă s-a ruşinat surprinzându-şi asemenea slăbiciune de… adolescent. S-a silit deci să fie îndrăzneţ, s-o fixeze pe frumoasa necunoscută cu oarecare ostentaţie – ca şi când ar fi vrut să-şi dovedească sieşi că puţin îi pasă de o fetişcană „cu aere de prinţesă” – s-o cântărească din ochi şi s-o clasifice cu pretenţii de cunoscător: 94—65—94, însă tânăra fată nici nu l-a luat în seamă.

„Face pe mironosiţa! În realitate… e-he, las’ că ştim noi!

… Aşa sunt toate – filozofă el blazat. Ia te uită cum priveşte apa… Hm! Ce poză, ce aere-şi dă! Parc-ar fi… Parc-ar fi «Zâna lacului»!" Aşa s-a născut porecla aceasta, pe care Matt i-o dăduse într-un sens voit ironic.

În cealaltă zi însă, stând iarăşi singur pe bancă, a simţit deodată dorinţa arzătoare de a o revedea; s-a trezit aşteptând-o cu înfrigurare, îndoiala şi speranţa încercându-l pe rând până când, cu un oftat de uşurare, o zări răsărind luminoasă în capătul aleii. A rămas surprins descoperindu-şi sentimentul acesta neaşteptat.

„Parc-aş fi copil!"…

După aceea, de la o zi până la alta a trăit numai în aşteptarea sfertului de oră care i-o aducea pe misterioasa „Zână a lacului" aproape la doi paşi.

„O simplă curiozitate – îşi spunea el – e doar o simplă curiozitate… Fata aceasta mă intrigă şi atâta tot. Cine o fi oare? Şi de' ce vine în fiecare zi aici?"

Adevărul e că se îndrăgostise şcolăreşte de frumoasa străină şi toate gândurile din timpul zilei şi toate visele din timpul somnului, atunci când izbutea să adoarmă, toate convergeau spre ea ca liniile de forţă spre polul unui magnet. Unul din patroni l-a găsit privind visător în gol, cu totul absent la ceea ce se petrecea împrejur, în timp ce un teanc de facturi, comenzi, note de plată stăteau în faţa lui nerezolvate. Celălalt patron i-a găsit câteva greşeli care-i dădeau peste cap munca pe o zi întreagă. Tocmai lui care nu greşise niciodată!…

Altădată lucrurile acestea l-ar fi afectat peste măsură, l-ar fi alarmat chiar; acuma îl lăsau indiferent. Se grăbea să ia masa şi alerga uneori cu mult înainte de ora obişnuită în parc, temându-se mereu că-şi va găsi banca ocupată. După aceea îl chinuia teama că „Zâna lacului" nu va veni. Ea însă venea cu o regularitate de ceasornic…

„Oare cine o fi?” se întreba toată ziua Matt. Cu siguranţă că nu era de aici, din oraş. Ar fi remarcat-o mai de mult, pentru că o astfel de fată nu putea trece neobservată în Barrington. De fapt, prin oraş nici acum n-o vedea. Părea că vine din împărăţia zânelor direct în parc. Uneori ar fi vrut să se apropie de ea sau s-o urmărească pe furiş pentru a descoperi încotro se îndreaptă după ce ieşea din parc, însă ceva parcă-i paraliza mişcările! Îl imobiliza pe malul lacului teama că, dacă ar face măcar un singur pas în urmărirea necunoscutei, vraja s-ar rupe, destrămându-se pentru totdeauna visul din care n-ar fi vrut să se trezească niciodată.

Era îndrăgostit! Îndrăgostit până în vârful unghiilor… Când şi-a dat seama, Matt a înţeles numaidecât că va trece prin experienţa amară a unei iubiri neîmpărtăşite. El nu se socotea bătrân, e drept; avea însă destul bun simţ şi, mai ales, o dreaptă judecată asupra persoanei sale, ceea ce nu li se întâmplă chiar tuturor bărbaţilor de vârsta lui… Străina, poate, nici nu-i observase prezenţa; însă, chiar dacă şi-ar fi îndreptat privirea spre el, ce era să vadă? Un bărbat cam trecut, adus de umeri, cu părul rar şi cărunt, pornit pe tot mai multă rărire, ba chiar pe desăvârşita dispariţie, o piele tăbăcită, uscată, figura brăzdată de cute, pe care viaţa zbuciumată îşi întipărise adânc amprenta oboselii…

IV

Ca totdeauna, Matt se dezlipi cu greu de locul unde străina se oprea să privească lacul şi, cu fruntea înnegurată de o dureroasă frământare lăuntrică, porni fără ţintă pe alee. La ieşirea din parc a stat un răstimp nehotărât,

gândindu-se ce ar mai putea face şi, pentru că nu-i venea în minte nimic, se îndreptă spre casă. Spre casă!… Încăperea aceea din fundul unei curţi, la care ajungea trecând printre stive de lăzi de ambalaj, nicicând nu i se păruse mai rece şi mai puţin atrăgătoare. Îl aşteptau pereţii scorojiţi de umezeală, afumaţi şi prăfuiţi, mobila veche şi desperecheată, mirosind a mucegai; singura calitate a locuinţei sale era că-l izola de lumea în care nu mai avea pe nimeni şi de la care nu mai aştepta nimic. Gândul acesta amar îi trecu prin minte în timp ce-şi căuta cheia şi, deodată, îl cuprinse deznădejdea, sentimentul inutilităţii, al zădărniciei întregii sale vieţi. Uşa micului antreu care-i servea şi drept bucătărie se deschise greu ca totdeauna, scârţâind a pustiu.

„O scrisoare! se miră el aruncându-şi ochii din obişnuinţă spre cutia de scrisori improvizată. Cine să-mi scrie? Rude? … N-am! Şi nici prieteni… Poate vreunul din camarazii de pe front mi-o fi găsit adresa prin cine ştie ce minune”…

Sucind şi răsucind plicul pe toate părţile, îi văzu antetul şi deodată păli; ezită o clipă, apoi, cu mişcări precipitate, îl desfăcu şi, rupându-l, mototolindu-l din pricina grabei şi a tulburării, scoase din el o foaie de hârtie cu acelaşi antet, pe care o citi la repezeală, sărind uneori peste cuvinte, vrând parcă să-i afle dintr-o singură privire întregul conţinut.

„Aşaa… Domnului Matthews Rogers… Vă aducem la cunoştinţă… Comisia… întrunindu-se astăzi… Vă declară admis la probele de rezistenţă… Aşa… Şi antrenamentele necesare pentru zborul orbital… Din cadrul programului Hb 1 O.I.C.S.!”

Nu-i venea să-şi creadă ochilor! Visa oare? Sau… Reciti de mai multe ori cele câteva rânduri, de astă dată cu atenţia încordată, ca să nu-i scape înţelesul niciunui

cuvânt, sensul nici unei fraze.

Nu, nu se înşelase! Peticul acela de hârtie îi aducea o veste cu totul ieşită din comun: el, Matt Rogers, fusese declarat câştigătorul etapei finale a „Testului Hb” – un concurs neobişnuit, care stârnise cu vreo şase luni în urmă foarte multă vâlvă şi numeroase controverse de-a lungul şi de-a latul continentului american. Cele mai răspândite ziare publicaseră un anunţ pe care unii l-au luat în primul moment drept o păcăleală de mari proporţii; se arăta anume că „Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale” (O.I.C.S.), din Houston, caută voluntari pentru un zbor orbital de lungă durată. Era vorba de o experienţă, fără îndoială, dar o experienţă cel puţin extravagantă, fiindcă ciudăţenia condiţiunilor acestui concurs nu putea scăpa nimănui. Zborul trebuia să-l întreprindă un om de o anumită vârstă (anunţul era categoric în privinţa aceasta: limita minimă, cincizeci de ani!), fără o pregătire specială şi cu un antrenament foarte sumar, aşa cum vor avea, de pildă, în viitor pasagerii unor rachete de cursă lungă care vor înlocui curând avioanele intercontinentale, sau participanţii întâmplători la unele zboruri cosmice.

O parte considerabilă a presei, posturile de radio şi televiziune – mai ales cele din străinătate – criticară, ba chiar atacară cu violenţă ideea acestui proiect inoportun şi periculos, acuzând „Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale” că, în scopul recuperării unor întârzieri, încearcă să sară peste anumite etape ale perfecţionării tehnicii spaţiale. Concursul avu totuşi loc, datorită mai ales uriaşei influenţe a miliardarului Blackfield, unul din principalii acţionari ai „Organizaţiei Independente de Cercetări Spaţiale”, despre care se şoptea că ar fi însuşi promotorul acestui neverosimil „Program Hb”.

În foarte scurt timp, chiar şi cei mai neîmpăcaţi adversari

ai proiectului trebuiră să recunoască însă că el se bucura de o popularitate surprinzătoare: cu toate avertismentele şi obiecţiunile ridicate de presă şi de specialiştii mari şi mici, zeci de mii de oameni se înscriseră la acest concurs – lucru aproape de necrezut, dacă se ţine seama de vârsta celor interesaţi. Ce să-i faci, aşa e omul! Setea nepotolită de aventură, dorinţa de a evada din banalul cotidian… În epoca eroică a zborurilor cosmice, câţi dintre contemporanii primilor pionieri ai spaţiului – indiferent de vârstă – n-au visat să-şi admire planeta natală privind-o din spaţiul extraterestru!…

Săptămâni de-a rândul, o comisie specială s-a ocupat numai cu trierea cererilor de înscriere la concurs, respingându-le fără excepţie pe cele ale candidaţilor care n-aveau cincizeci de ani împliniţi şi neadmiţând decât un număr infim de femei, poate numai aşa, de ochii lumii, căci, în realitate, ele nu intrau de loc în vederile organizatorilor zborului orbital. Dintre cei rămaşi, trei sferturi au fost respinşi la examenul medical, iar altă parte pentru nişte motive despre care comisia n-a dat nici o explicaţie.

Lui Matt poate nu i-ar fi venit în minte ideea năstruşnică de a lua parte la concurs. A văzut însă că se înscrie ba unul, ba altul, până când într-o zi s-a trezit aşa, din senin, cuprins de nebunia colectivă, deşi în sinea lui era convins că se cunoaşte câştigătorul dinainte şi că tot zgomotul care se face avea drept scop doar publicitatea pentru „O.I.C.S.”. Hotărârea însă o luase. N-a spus nimănui nimic şi patronii săi habar n-aveau ce trăsnaie îi trecuse prin cap liniştitului lor amploiat. Când a cerut, i-au aprobat concediul, iar el a călătorit până la Houston ca un banal turist plecat să viziteze Texasul; acolo, spre marea lui mirare, s-a văzut mereu admis, din probă în probă, alăturea de un număr din ce în ce mai mic de concurenţi, pe măsură ce mult

comentatul „Test Hb” se apropia de faza lui finală.

„Naiba să-i ia! şi-a spus el revenind spre orăşelul său din nord. Se maimuţăresc atâta pentru ca la urmă să-l anunţe drept câştigător pe protejatul lor!” Şi-şi muncea mintea căutând să ghicească cine dintre cei rămaşi în concurs ar putea fi prezumptivul câştigător.

Pe urmă, reluându-şi activitatea, aproape că uitase de „Testul Hb”, mai ales că şi ziarele încetaseră să se mai ocupe de afacerea aceasta ieşită din comun. În general, opinia publică socotea activitatea cunoscutei organizaţii particulare „de cercetare a spaţiului cosmic” drept aventuristă şi, poate, nu tocmai serioasă, având drept scop nu cercetarea ştiinţifică propriu-zisă, ci acapararea şi valorificarea unor resurse economice extraterestre. Matt însă nu-şi bătea capul cu astfel de lucruri. Câtva timp mai târziu, el intră iarăşi în ritmul obişnuit al existenţei sale cenuşii; se ruşina amintindu-şi că fusese atât de naiv, încât să creadă în bluff-ul publicitar al „Organizaţiei Independente de Cercetări Spaţiale” şi, bineînţeles, nu aştepta niciun rezultat de la Houston.

Iată însă că foaia de hârtie care-i tremura acum între degete îi dovedea că n-avusese dreptate. Era ceva nemaipomenit! Oare nu visează?… Cum, tocmai el?!.. El era… „protejatul”?… Îşi muşcă limba pentru a-şi înăbuşi râsul ce-i clocotea în piept. Pe cât fusese de nenorocit doar cu câteva minute mai înainte, pe atâta-i era acum de neţărmurită bucuria. Va să zică, tot mai era bun la ceva! Îşi spunea strivind o lacrimă în colţul ochiului. Viaţa nu i se mai părea nici cenuşie, nici zadarnică. Ah, ce perspective… Ce perspective nemărginite!... Să fii unul din minunaţii pionieri ai cuceririi Cosmosului!… Îşi va înscrie numele în istorie datorită cercetărilor în cadrul cărora lui îi era rezervat – după toate aparenţele – rolul de cobai. Dar ce

contează!... Dacă se va întoarce teafăr din încercarea aceasta, va primi o sumă importantă de bani, se va bucura de celebritate, va fi *Cineva*!... Apoi, odată ieşit din anonimat, nu va mai fi nevoit să lucreze într-o cuşcă strâmtă, la o întreprindere comercială obscură, pentru un salariu ca vai de lume. Toate porţile îi vor fi deschise, toţi îi vor zâmbi şi or să fie fericiţi să-i strângă mâna. Va fi ceva extraordinar!... Extraordinar!... Emoţia îi tăia răsuflarea.

E drept, mai era o posibilitate. Cealaltă. Aceea de a nu se întoarce niciodată viu. Dar, când ţi se oferă un asemenea prilej, cine mai stă să numere din câte foi e plăcinta! Se vor lua cu siguranţă măsuri de securitate. Doar nu se fac atâtea cheltuieli numai aşa... Pentru finanţarea unui insucces! Da, da, se vor lua nişte măsuri... N-avea de ce să se teamă! Nu, n-avea! În orice caz, cine nu riscă...

Rotindu-şi ochii strălucitori prin încăperea sărăcăcioasă, umplându-şi cu aer pieptul în care inima îi crescuse de nu mai avea loc, Matt căuta să-şi imagineze interiorul navei spaţiale sau holul marelui hotel în care-şi va ţine, la întoarcere, prima conferinţă de presă.

Cu destulă uşurinţă trecu în gând peste scena despărţirii de patronii săi, de colegi şi de puţinii cunoscuţi... Dar deodată fruntea i se întunecă. Nu!... Nu putea pleca nicăieri! Doamne, cum uitase! Nu putea părăsi Barrington-ul, trebuia să renunţe la zborul orbital, la bogăţie, la celebritate... Cum să plece, să părăsească oraşul, parcul, banca din apropierea lacului unde obişnuia să vină misterioasa fiinţă pe care – acuma îi era mai limpede ca oricând – o iubea atâta cât poate un om să iubească... Ce înseamnă un zbor orbital, faima, nemurirea chiar, pe lângă fericirea de a-ţi vedea în fiecare zi iubita, de a-i simţi parfumul şi mângâierea adierii stârnite de mersul ei?!... E drept că trebuia să se mulţumească doar cu atât. Dar ce

are a face? Fără acest puţin, fără acest nimic – cum i-ar spune cei care n-au iubit niciodată sau cei care au avut nenorocirea să uite ce-i dragostea – Matt simţea că ar muri, aşa cum ar fi murit fără aer. La ce i-ar mai servi celebritatea cumpărată cu preţul acesta?… În locul lui, poate că alţii şi-ar fi propus să afle numaidecât cine e străina, cunoscând-o apoi, să alerge la Houston, să plece în Cosmos şi, întorcându-se încărcaţi de glorie, să vină şi să-şi depună laurii la picioarele iubitei. Lui Matt însă nu-i treceau prin cap asemenea lucruri; el, care cu o jumătate de ceas înainte îşi socotise viaţa zadarnică şi fără rost, descoperea deodată că s-a înşelat. Găsea că rostul existenţei sale este „Zâna lacului”, că numai atunci viaţa lui şi-ar pierde semnificaţia când ar pleca din preajma ei, pierzând-o poate pentru totdeauna. Să-i ia naiba pe cei de la „Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale”, cu programul lor „Hb 1” cu tot! O să le răspundă numaidecât, şi să se spele pe cap cu concursul lor, pe care şi aşa nu avusese vreodată speranţa să-l câştige.

Cuprins de o nemaipomenită ardoare, care îl împingea să acţioneze fără o clipă de şovăială, fără o clipă de întârziere, se aşeză hotărât la masă şi se înarmă cu unelte de scris, dar avântul i se împotmoli încă de la primul cuvânt. Mâinile îi tremurau, cuvintele refuzau să-i vină în minte pentru a se aduna măcar într-o singură frază, ideile i se amestecau şi-i dansau în cap o sarabandă nebună. După ce mototoli câteva foi de hârtie, mâzgălite, aruncându-le furios prin toate colţurile încăperii, se resemnă până la urmă, cu gândul să amâne pentru a doua zi răspunsul către „Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale”.

V

N-a închis ochii toată noaptea, iar a doua zi la serviciu a lucrat mai prost ca oricând, spre marea nemulţumire a domnilor Smith şi Brown. Abia după-masă, când s-a apropiat ora obişnuitei plimbări în parc, s-a mai înseninat, pentru ca, în clipa în care se aşeză pe banca „lui” de lângă lac, pacea şi liniştea cea mai deplină să-i coboare în suflet.

Minutele treceau îngrozitor de greu; Matt îşi întorcea tot mai des şi cu tot mai multă nerăbdare capul în direcţia din care trebuia să apară tânăra necunoscută. Apoi, când acele ceasornicului trecură indiferente peste „ora ei”, începu să se neliniştească. De câteva ori tresări crezând că i-a recunoscut silueta, mersul, părul auriu, în capătul aleii, pentru ca după aceea, dezamăgit, să ofteze din tot sufletul.

„I s-a întâmplat ceva – îşi zise el după un sfert de oră şi un fior îl străbătu de-a lungul spinării. Adică, ce să i se întâmple? Păli alarmat. Apoi numaidecât gelozia îi muşcă inima. S-o fi întâlnit pe drum cu cineva! Acum stă plictisită să-i asculte balivernele… Ochii îi scăpărară furioşi. Dar o să vină, cu siguranţă c-o să vină!"… Optimismul înrădăcinat adânc în toată fiinţa lui de ostaş îi alungă ideile negre.

Timpul însă nu se oprea, acele ceasornicului mergeau înainte, implacabil, şi soarele apunea fără ca „Zâna lacului” să se ivească. Luminile albe de neon se aprinseră pretutindeni, suflarea rece a unui vânt iscat o dată cu înserarea înfioră frunzele platanilor, dar Matt nu se putea hotărî să-şi părăsească banca. Mai căuta în minte motive, născocea argumente…

„Nu se poate să nu vină! A venit doar în fiecare zi. De ce ar lipsi tocmai astăzi? O fi bolnavă? Sau n-a fost dispusă astăzi să se plimbe, sau o reţine ceva… Ceva serios, sau…”

A plecat într-un târziu, încet, oprindu-se din când în când,

privind înapoi. S-a oprit prin oraş, lăsând să-i defileze pe dinainte lumea ieşită la plimbare şi tresărind la fiecare buclă blondă pe care o zărea.

Întâmplarea aceasta n-a rămas fără urmări: din nou Matt s-a dus la serviciu cu ochii umflaţi de nesomn, cu faţa răvăşită de oboseală, cu o lipsă totală de tragere de inimă pentru muncă. Domnii Smith şi Brown, socotind că funcţionarul lor model a dat în patima beţiei sau că-şi pierde nopţile în cine ştie ce orgii, au rostit cuvinte grele la adresa lui, dar Matt parcă nici nu le lua în seamă. Niciodată n-a mers în parc aşa devreme ca în ziua aceea şi niciodată nu s-a simţit mai nenorocit văzând că pentru a doua oară, la rând, „Zâna lacului” nu se arată.

Şi astfel trecură una după alta câteva zile, fără să se schimbe nimic nici în starea sufletească a lui Matt şi nici în părerile domnilor Smith şi Brown.

„Fără îndoială, era o străină – îşi spunea cu amărăciune îndrăgostitul – una care o fi venit într-o vacanţă de două săptămâni la niscai rude. Acuma s-a întors desigur acasă şi n-am s-o mai revăd niciodată…”

—Nu-i nimic de făcut cu el – îşi spuseră la rândul lor domnii Smith şi Brown. S-a stricat de tot! Nu-i vorbă, nici înainte n-a fost prea grozav – şi ei clătinară, nerecunoscători, din cap – dar, în ultimul timp, ne-a făcut numai boroboaţe!

Şi l-au dat afară pentru a angaja un foarte virtuos şomer, care, având nevastă şi copii, prezenta toate garanţiile de seriozitate, ba se mulţumea şi cu un salariu ceva mai mic…

Când a primit ştirea concedierii, Matt parcă şi-a revenit puţin din apatia şi deznădejdea în care-l aruncase dispariţia străinei. Spectrul şomajului îl înspăimânta şi trebuia să ia neîntârziat o hotărâre. Ce fel de hotărâre? Deocamdată habar n-avea şi, pentru a medita în linişte la ceea ce ar fi

fost mai nimerit, se întoarse acasă, în locuinţa modestă şi întunecoasă pe care de câteva zile o neglijase cu totul. Încă mai erau pe jos foile de hârtie mototolite, iar scrisoarea „Organizaţiei Independente de Cercetări Spaţiale” se găsea pe masă, aşa cum o lăsase. Aruncându-şi ochii spre ea, Matt tresări.

„Nu voi rămâne pe drumuri – îşi spuse el ridicând încet hârtia şi privind-o gânditor. De acum nu mă mai leagă nimic de oraşul acesta. Nici chiar. De viaţă nu mă mai leagă nimic şi mi-e indiferent orice mi s-ar întâmpla…”

În dimineaţa următoare a plecat la Houston.

VI

—Ei, Stan, ce se aude?

—E în regulă, Fred! V-aţi găsit omul?

—Cred că l-am găsit. E un fost ofiţer, tocmai cum ne trebuie: cam de o vârstă cu mine, discret, singur pe lume, şi se pare că n-are de pierdut mare lucru.

—Doar viaţa! râse celălalt vădit în silă.

—Treaba lui.

—Eh!

—… Dacă are ghinion. Dacă nu…

—E sănătos?

—Hm!… Mai degrabă rablagit decât bolnav. Uzat. Însă nu chiar de tot: nu-i lipseşte încă niciun dinte… Apoi, are inima ca la douăzeci de ani şi nervii de oţel. Ce vrei mai mult? Din punctul nostru de vedere, ajunge.

—Va să zică, e curajos…

—De vreme ce acceptă… La antrenamente s-a comportat straşnic! Ştiu eu? Poate a fost puţin şi pe la aviaţie, deşi nu vrea să recunoască…

—O.K.! Era şi timpul să vă găsiţi omul pentru că, din partea mea, calea e liberă!

VII

Cu un sentiment nedesluşit – poate o urmă de teamă în faţa necunoscutului, poate doar emoţia, explicabilă într-o împrejurare ca aceasta – Matt intră în cabina spaţială care trebuia să-i servească drept locuinţă timp de cincisprezece zile. Totuşi se ţinea destul de bine. Fusese agitat cu o oră înainte, dar i s-au administrat diverse tonice, tranchilizante şi, fără ştirea lui, desigur, un somnifer puternic… Iată pricina pentru care l-a cuprins o nestăvilită poftă de somn, îndată ce s-a închis pe dinafară uşa cabinei spaţiale. Zadarnic şi-a dat el osteneala să rămână treaz până la plasarea pe orbită, căci, amânându-se de câteva ori plecarea uriaşei rachete, cosmonautul improvizat a adormit în instalaţia lui antişoc. Iar în clipa când inginerul Stanley Cross, conducătorul tehnic al programului spaţial „Hb 1”, a apăsat pe butonul ce punea în funcţiune motoarele, mulţimea de tehnicieni, ziarişti, operatori cinematografici şi de televiziune, crainicii din toată lumea, precum şi obişnuiţii curioşi prezenţi au asistat la o lansare cu nimic deosebită aparent de alte lansări ale rachetelor cosmice şi nimenea nu bănuia că omul din cabină, care-şi acceptase poate cu prea multă uşurinţă rolul într-o întreprindere dubioasă, habar n-avea că se dezlipeşte de Pământ şi că se îndreaptă cu o iuţeală din ce în ce mai mare spre cer, în întâmpinarea necunoscutului său destin…

VIII

Ştirile rele se află repede… Mai ales astăzi, când ele zboară de-a lungul şi de-a latul Pământului cu viteza luminii! Radioul, presa, televiziunea le duc într-o clipă în oricare cămin, pe străzile aglomerate, în pieţele marilor metropole ca şi în cele mai îndepărtate colţuri de lume, pe nemărginitele întinderi ale oceanului sau în inima deşertului. Ca fulgerul s-a răspândit şi vestea că prima lansare din cadrul programului „Hb” dăduse greş. Nava spaţială „Hb 1 O.I.C.S.” se plasase pe orbită, ce-i drept, însă pe alta decât cea calculată, pe una mai îndepărtată… Şi, culmea ghinionului, datorită cine ştie cărei defecţiuni, scăpase cu totul controlului de pe sol! Despre soarta lui Matt Rogers, cutezătorul ocupant al cabinei spaţiale, nu se ştia nimic! Deocamdată tehnicienii nu reuşeau să stabilească legătura prin radio cu el şi multă lume – în special cei care prevăzuseră eşecul programului „Hb 1” – se întreba dacă nefericitul cosmonaut mai este încă în viaţă sau, supus unor solicitări pentru care organismul său nu fusese suficient pregătit, îşi găsise moartea încă înainte de a părăsi atmosfera.

—Iată unul care s-a înălţat la cer cu o căruţă de foc, atunci când a simţit că i-a sosit ceasul! glumeau cei care, din obişnuinţă sau din uşurinţă, nu iau niciodată lucrurile prea în tragic. Mai ales lucrurile care nu-i privesc direct.

—Tu ce zici, Stan? îl întrebă o cunoscută personalitate din lumea finanţelor pe prietenul său care, mormăind nemulţumit, îşi vârâse nasul într-un ziar şi nu mai termina cu cititul. Obişnuitul său zâmbet detaşat îi dispăruse de pe buze şi cuta adâncă dintre sprâncene prevestea vreme rea, dacă nu chiar furtună.

—Asta e Wayne, de la NASA – zise el dând un bobârnac

ziarului. Nu semnează, dar îi recunosc stilul!

—Nu despre asta e vorba…

—Ştiu, Fred! Vrei să-mi afli părerea. Ei bine, socot că-i prematur să trag o concluzie, aşa cum fac neghiobii de la „Herald” – spuse şi mai dădu un bobârnac ziarului.

—Totuşi…

—Totuşi, ce? Adevărul e că lumea are dreptate: am pierdut controlul asupra astronavei şi o să ne fie foarte greu să-l restabilim fără concursul lui Matt Rogers…

—Neisprăvitul acela încă nu s-a trezit! Naiba ştie ce i-o fi dat doctorul.

—Puţin interesează, Fred, ce i-a dat. În niciun caz cu el nu vom avea vreodată legătura. Doar cu sistemele automate…

—Cu tot ce pofteşti, Stan, numai să restabiliţi controlul asupra astronavei! Ştii bine că Matt Rogers trebuie să se întoarcă! Înţelegi? Trebuie! Nu de viaţa lui îmi pasă. Oo, nu m-aş sinchisi de el mai mult ca de o muscă! Vezi însă că…

Celălalt ridică din umeri, indiferent.

—Ştiu, dragul meu, cunosc motivele… E inutil să le repeţi!

IX

Când deschise ochii, Matt nu-şi dădu seama numaidecât unde se află. Pe urmă, încetul cu încetul, ideile i se limpeziră, deşi capul îi vuia îngrozitor, în gură îi stăruia un gust neplăcut şi inima îi bătea gata-gata să-i spargă pieptul: era fixat în dispozitivul antişoc al astronavei „Hb 1 OICS”.

„Ia te uită! se miră el. Mi se pare că am aţipit chiar în momentul când închidea Fred Hudson uşa cabinei spaţiale!

M-a epuizat ultima zi, m-a surmenat. Ce vrei, emoţii, tensiunea nervoasă… cu toate tranchilizantele lor! Astea mi-au făcut somn, cu siguranţă! Dar ce s-a întâmplat? De ce nu îi dă drumul? Îşi îndreptă privirea spre cronometrul tabloului de bord. Rachetele acestea niciodată nu pleacă după program! Uite, am depăşit aproape cu un ceas ora startului! Să fi dormit oare un ceas? Din obişnuinţă, Matt căută să-şi consulte ceasul brăţară. Purta însă costumul spaţial…

În cabină lumina se schimba pe nesimţite, ceea ce îl făcu să-şi întoarcă privirea spre unul din cele două hublouri ale navei. La început nu înţelese nimic, apoi, deodată, o bănuială îl făcu să tresară.

„Stele! Am halucinaţii? La naiba, stele în amiaza mare! Sau… Dar nu se poate! Ar fi culmea! Şi totuşi… Te pomeneşti că au lansat racheta în timp ce aţipisem!”

Făcu o mişcare pentru a-şi schimba poziţia şi hubloul îi veni de astă dată drept în faţă; marginea lui metalică scânteia orbitor în bătaia unei raze piezişe de soare, iar prin geamul gros, puţin aburit într-o parte, se vedea cerul negru punctat ici-colo de câte o stea. Mişcarea bruscă îi produsese o senzaţie ciudată, de nesiguranţă, de instabilitate, şi atunci bănuiala i se preschimbă în certitudine: înţelese că racheta sa nu se mai găseşte pe platforma de lansare, că părăsise atmosfera terestră şi că fusese plasată pe orbită fără ca ocupantul ei să fi simţit ceva din toate acestea!

X

Degajându-se cu nesfârşite precauţii din dispozitivul antişoc, temându-se mereu ca starea de imponderabilitate

să nu-i joace vreo festă şi ca nu cumva o mişcare mai bruscă să-l proiecteze într-un perete al cabinei, Matt îşi aranjă fotoliul, în aşa fel, încât să stea cât mai comod cu putinţă, cuprinzând totodată cu privirea cele două hublouri şi tabloul de bord. Comenzile manuale, pe care ar fi putut să le manevreze dacă ar fi primit indicaţii în sensul acesta de la staţiile de urmărire şi control al zborului, le avea la îndemână.

„Aşa! îşi spuse el mulţumit, după ce i se păru că totul este în regulă. Să ne simţim ca acasă!” Prin minte îi flutură vag amintirea unui pasaj dintr-o nemuritoare operă a lui Jules Verne, în care se povesteşte despre peripeţiile unei călătorii spaţiale.

Abia acum socoti că a sosit momentul să privească mai atent prin hublouri. În raport cu fotoliul său, ele se găseau ceva mai sus, deasupra tabloului de comandă, şi erau astfel aşezate, încât permiteau o vizibilitate bună a cel puţin două treimi din orizont. La început nu văzu decât stele traversând leneş câmpul vizual. Altfel, avea senzaţia unei complete imobilităţi, deşi ştia că străbate spaţiul cu douăzeci şi opt de mii de kilometri pe oră. Gândindu-se la lucrul acesta, i se păru numaidecât că sensul mişcării este în sus şi din nou un fior îi străbătu şira spinării.

„Dacă au greşit cumva şi au imprimat o viteză prea mare rachetei!”

Se aplecă brusc înainte pentru a cuprinde cu privirea o altă porţiune de cer şi răsuflă uşurat: prin ochiul rotund de geam îl întâmpină uluitoarea privelişte a planetei natale, aşa cum niciodată nu şi-ar fi putut-o închipui, însă nu jos – acolo unde avea el impresia că e jos – ci într-o parte, cam în dreptul hubloului din stânga.

„În starea de imponderabilitate dispar noţiunile de «sus» şi «jos»” – îşi aminti el din puţinul ce-l ştia despre senzaţiile

cosmonauţilor în timpul zborurilor spaţiale.

Nu medită mai îndelung asupra acestui subiect, căci o bucurie nemărginită se revărsă în toată fiinţa lui. Va să zică, plecase! Era în spaţiul cosmic, plasat pe o orbită în jurul Pământului! Ca Gagarin, ca Glenn, ca toţi cei care au venit după ei! Lăsase în urmă jumătate din greutatea şi primejdiile călătoriei; de acum, nu-i mai rămânea decât să aibă răbdare cincisprezece zile. Apoi, dacă şi întoarcerea va decurge tot aşa de norocos... Optimismul lui Matt începea să capete accente copilăreşti: îl aştepta un viitor mare, mare de tot! La întoarcere va scrie o carte despre minunata călătorie prin cer... Va fi un triumf, un „best seller”! Atunci o să aibă un apartament somptuos, cu un hol imens, scară interioară de marmură cum văzuse într-un film, cu bibelouri scumpe, o cameră de baie numai faianţă, cu telefon, da, neapărat cu telefon, pentru că oamenii aceia toată ziua vorbesc la telefon din baie cu editorii, cu producătorii de filme, cu... în fine, n-are nici o importanţă cu cine. Va afla el atunci cu cine vorbesc la telefon din baie autorii de „best sellers”...

„În regulă! Ar fi cazul acum să stabilim legătura prin radio cu Baza. Ar fi timpul... îşi zise aruncându-şi încă o dată privirea pe cronometrul tabloului de comandă. Ia te uită! Altă ciudăţenie a zborurilor cosmice, pesemne... Aici, timpul stă pe loc! Mi se pare că atunci când m-am trezit era tot nouă şi un sfert, exact ca acum. Să nu fi trecut nici măcar un minut?”

Fără a da prea multă importanţă faptului, Matt mânui butonul radio-receptorului. După declicul care marca intrarea în funcţiune a aparatului, el aşteptă zadarnic aprinderea becului de control şi sunetul de fond obişnuit. Neliniştit, învârti de mai multe ori butonul încoace şi încolo, în speranţa că totul se rezuma doar la o greşeală de

manipulare.

„Na, că am rămas în pană de curent!” exclamă el în cele din urmă, dându-şi seama că aparatul era de vină şi nu lipsa lui de pricepere.

„Dacă am rămas fără curent… îşi spuse îngrozit, dar se linişti numaidecât. Cu siguranţă, nu era o pană de curent: mai multe becuri de control şi aparate de pe tabloul de comandă funcţionau; printre ele, şi acelea care indicau funcţionarea instalaţiei de climatizare şi alimentare cu oxigen. Defecţiunea privea doar aparatele de emisie şi recepţie radio. Şi ceasul! Abia acum sesiză Matt că arătătoarele indicau mereu aceeaşi oră pentru simplul motiv că se opriseră de mult. Probabil, în clipa lansării, sau în cele câteva minute scurse până la plasarea pe orbită… Cu mişcări nervoase, îşi degajă mâna stângă din mănuşa costumului spaţial spre a-şi consulta ceasul brăţară, ceasul său „Omega" procurat în Franţa, de care nu se despărţea niciodată. Se oprise la şapte şi douăzeci! Îl scutură, îl puse la ureche ţinându-şi răsuflarea, însă degeaba: nu mergea. Arcul era complet destins!

„Ciudat! Mergea când am intrat aici! Sau… Oi fi dormit mai mult de douăzeci şi patru de ore?”

Era posibil! Douăzeci şi patru de ore, patruzeci şi opt, sau chiar mai mult, pentru că ceasul său „Omega” nu trebuia întors în fiecare zi! Şi câte ceasuri mai trecuseră încă de când s-o fi oprit?! Iată-l, aşadar, pus în imposibilitate de a stabili coordonatele în timp ale zborului său orbital! La ce dată se găsea? În ce zi? Şi la ce oră?… Avea un anumit program de executat, trebuia să-şi noteze unele observaţii, ora la care le-a făcut… Cel puţin dacă ar izbuti să ia legătura prin radio cu baza de la Houston!

Pentru a-şi asigura într-o oarecare măsură orientarea în timp, îşi întoarse ceasul, punându-l la ora zero tocmai în

momentul când, pentru nava sa, apunea soarele. Pe urmă se apucă să desfacă radioreceptorul, încercând să-l pună în funcţiune. Nu găsi însă nimic stricat acolo, nici o defecţiune – cel puţin în măsura priceperii sale, nu prea grozavă, în radiotehnică…

„Şi aparatul acesta – fir-ar să fie! Parcă-i altfel decât atunci când am învăţat să mă folosesc de el… Ce naiba! L-au schimbat? Au montat altul fără să-mi spună nimic?”…

După vreo oră şi jumătate de trudă zadarnică, un pic obosit, şi-a amânat încercările pentru mai târziu. Între timp soarele apăruse iarăşi la orizont, fără ca el să observe şi să admire – aşa cum s-ar fi cuvenit – spectacolul fără egal în măreţie şi frumuseţe al răsăritului în Cosmos…

XI

Lipsa posibilităţilor de comunicare cu Pământul îl afecta, desigur, pe Matt, însă nu chiar atât încât să-i paralizeze toate acţiunile, să-i monopolizeze toate preocupările. Deocamdată îi era foame. Dar ce foame!… O incontestabilă dovadă că nu mâncase de mult. Şi-a îmbogăţit, aşadar, experienţa de cosmonaut luând primul dejun pe orbită. După aceea, cu un aer satisfăcut, şi-a rotit privirea prin cabină; o cunoştea din cele trei-patru şedinţe de antrenament, îi era oarecum familiară, însă acuma, singur stăpân la bordul ei, o cerceta mai atent, fără grabă, cu un vag sentiment de proprietate.

Nava spaţială „Hb 1 OICS” se deosebea într-o măsură însemnată de vehiculele similare construite în America. Era mult mai mare ca „Gemini” şi mai încăpătoare chiar decât „Apollo”, ea oferea cosmonautului posibilitatea să stea în picioare, precum şi puţin spaţiu liber care-i permitea să

facă chiar câţiva paşi. Totul arăta că fusese proiectată anume pentru şederea îndelungată în spaţiul cosmic a unui om neantrenat, neobişnuit să rămână zile de-a rândul aproape imobilizat într-un fotoliu, oricât ar fi fost acesta de comod. Hublourile erau rotunde şi încă alte câteva detalii de construcţie păreau noi şi originale. Cel puţin aşa credea Matt, care nu mai văzuse nave cosmice decât în fotografii, la televiziune sau în filmele de anticipaţie.

Mulţumit de aspectul interior al navei „sale”, cosmonautul socoti că venise momentul să privească mai pe îndelete Pământul. Se aştepta să vadă un fel de hartă întinsă şi colorată, pe care ar recunoaşte cu uşurinţă mări şi continente, insule şi peninsule, lanţuri de munţi cu crestele albe şi fluvii, ba chiar şi oraşe, drumuri, canale… Când colo, îl întâmpină priveliştea cenuşie a unor straturi întinse de nori care acopereau cât vedeai cu ochii toate detaliile solului, până la marginea orizontului, înecată în neguri. Părea un imens ocean posomorât, cu valuri împietrite, pe care, uneori, pluteau alene mici scame uşoare, spuma albă a norilor cirus.

După aceea, spre sud-vest apăru o geană albăstruie care creştea mereu, norii se zdrenţuiră, lăsând să se zărească ici-colo oceanul, câteva nesigure crâmpeie de ţărm, apoi insule din ce în ce mai numeroase, pe măsură ce „Hb 1 OICS” înainta spre emisfera sudică. Acum orizontul era ca un inel strălucitor, albastru, iar atmosfera părea o ceaţă uşoară, diafană, scăldată într-o mare de lumină. Zarea străluci apoi într-un punct ca şi când un copil s-ar fi jucat acolo cu oglinda.

„Un gheţar!” îşi spuse Matt şi în curând avu destule semne că lăsase undeva la dreapta marea barieră de aisberguri care păzesc Antarctida ca o formidabilă flotă a giganţilor zeloşi să apere de valurile civilizaţiei măcar un

colţ de lume în care să-şi mai afle adăpost legendele.

Fâşii de lumină intensă intrau pe rând în cabină prin geamurile groase, desenând pe peretele opus strălucitoare pete rotunde care se deplasau descriind arcuri de cerc… Şi iată că ziua se sfârşi din nou, lăsând stăpâne doar stelele clipitoare în câmpul celor două hublouri.

„O sută şaptesprezece minute – îşi spuse Matt consultându-şi ceasul exact în momentul când soarele dispărea la orizont – o sută şaptesprezece minute durează o rotaţie completă a navei mele în jurul Pământului! O sută şaptesprezece minute”… Şi deodată gândul parcă-i îngheţă de spaimă.

„O sută şaptesprezece minute! Asta înseamnă că nu sunt pe orbita calculată, ci cu totul pe alta, mult mai îndepărtată!…”

XII

Urmară câteva ceasuri nespus de chinuitoare pentru Matt. Dacă o greşeală de calcul sau o inexactitate în tehnica lansării trimisese nava spaţială „Hb 1 OICS” la o distanţă prea mare de Pământ, dacă nu se vor putea stabili nici legăturile prin radio la timp, era condamnat iremediabil. Va rămâne acolo cine ştie cât, luni de zile, ani, poate chiar veacuri în şir. Totul depindea de alungirea orbitei, de distanţa din momentul apropierii maxime de Pământ, care ar determina la fiecare rotaţie o frânare mai mult sau mai puţin accentuată, în funcţie de densitatea atmosferei întâlnite la perigeu. Însă, chiar admiţând că frânarea va fi destul de importantă şi că viaţa de satelit artificial a navei spaţiale nu s-ar prelungi peste limitele rezistenţei sale la foame şi la sete, ce soartă îl aştepta?

Vehiculul său va arde în aer, consumându-se ca o bucăţică de camfor aprinsă, iar dacă scutul termic o să-l apere totuşi de foc, se va sfărâma izbind cu viteză pământul sau îl va înghiţi, lacom, oceanul… Matt îşi simţea răsuflarea fierbinte şi picături mari de sudoare îi lunecau pe faţă şi pe gât.

Nădăjduind că poate a greşit, mai verifică încă de vreo trei ori durata de revoluţie a micii sale lumi în jurul Pământului, şi când se convinse în cele din urmă că n-a făcut nici o greşeală, epuizat de încordarea nervoasă, obosit de nenumăratele încercări de a pune totuşi în funcţiune postul de radio, îl cuprinse pe nesimţite un somn ca de plumb.

XIII

Când s-a trezit, lui Matt îi trebuiră iarăşi câteva minute până să se dezmeticească de-a binelea, până când amintirea izbuti să lege firele trecutului de prezent.

Fiind odihnit, pericolul nu-i mai părea atât de mare şi, mai ales, nu de stringentă actualitate. Deocamdată îi era foame, o foame de lup care nu ţinea seama de nevoia vreunei eventuale economisiri a hranei. Pe când mânca, îi veniră în minte o mulţime de idei încurajatoare, semn că nu numai somnul e bun sfătuitor, aşa după cum spune proverbul. În primul rând, socoti că, dată fiind situaţia, nu mai era obligat să rămână pe orbită. Va acţiona deci dispozitivul manual de comandă a coborârii şi va reveni fără întârziere pe Pământ. După aceea, n-aveau decât să-l lanseze din nou domnii de la „OICS”… Dar în condiţiuni de securitate perfectă!

Acum – se gândea Matt – principalul era să cadă undeva în largul oceanului: apa îi va amortiza căderea, iar

proviziile, încă aproape intacte, îi vor asigura supravieţuirea până la atingerea unui ţărm sau până la întâlnirea unui vas. Trebuia numai să calculeze bine locul unde va declanşa coborârea, pentru a nimeri fără greş în largul oceanului.

Cosmonava „Hb 1 OICS” nu era înzestrată cu un adevărat sistem de comenzi manuale. Se ţinuse seama şi aici de lipsa de calificare a pilotului. Totuşi coborârea se putea efectua prin comandă de la bord, punându-se în funcţiune un dispozitiv complet automat. Aşadar cosmonautul se aşeză la postul său, hotărât să acţioneze în momentul potrivit, după cum fusese instruit. Urmărea cu încordare cum defilează peisajul terestru prin faţa hubloului şi, când în zare se arătă coasta continentului american, cu ochii la cadranele tabloului de comandă, apăsă pe butonul care declanşa aprinderea retrofuzeelor. Aştepta un şoc şi saltul acelor de pe cadranul unor aparate... Când colo, nimic! Nu se produse absolut nimic... Era stupefiat. Apăsă din nou butonul, mai energic, nervos, pe urmă încă o dată şi încă o dată şi încă de nenumărate ori, cuprins de o adevărată disperare. Zadarnic însă! Ca şi instalaţia de radiocomunicaţie, retrofuzeele nu funcţionau!

Zdrobit, obosit, nu de efortul fizic, ci de noua dezamăgire, Matt se lăsă pe spatele fotoliului şi lacrimi de furie neputincioasă îi împăienjeniră ochii. Ce-i rămânea acum de făcut? Nimic! Adică nu, îi mai rămânea o şansă: să aştepte trecerea celor două săptămâni pe care le avea de petrecut pe orbită. Atunci, dacă dispozitivul de aprindere a retrofuzeelor, acţionat prin telecomandă, nu se defectase şi el, tehnicienii de la Houston îl vor readuce pe Pământ. Gândindu-se astfel, o nouă speranţă îi încolţi în inimă. Va coborî, cu siguranţă! Deocamdată nu încercaseră încă să-l readucă jos fiindcă trebuia să rămână cincisprezece zile pe

orbită. Mai era până atunci… Îşi consultă ceasul. Se oprise însă din nou! Cu greu îşi putu stăpâni Matt un strigăt de ciudă.

„Ce naiba! Iar am dormit mai mult de două zile? Acum – îşi spuse el – am pierdut definitiv socoteala timpului! De când sunt aici? De o zi? De două? De o săptămână?… Şi când se va împlini sorocul de cincisprezece zile?… O să-mi pierd minţile!”

Dar Matt Rogers nu era dintre cei care-şi pierd minţile cu prea multă uşurinţă şi, după câteva momente, se trezi urmărind plin de interes larga panoramă terestră ce i se înfăţişa prin hublou. Cu o remarcabilă claritate recunoştea Marea Roşie, Golful Aden, Peninsula Somaliei înfigându-şi pintenul capului Guardafui în apele albastre ale Oceanului Indian, cenuşiul pustiului arab până la Golful Persic, tocmai la marginea zării înecată într-o pulbere albă, fină, strălucitoare ca argintul…

„Cel puţin, n-o să mor de plictiseală!” îşi zise, pregătindu-se să înfrunte vitejeşte lungimea şi grijile zilelor care îl aşteptau.

XIV

Timpul trecea nespus de greu, însă de astă dată Matt nu-i mai pierdu socoteala. Îşi întorcea cu regularitate ceasul şi însemna trecerea zilelor în carnetul de bord. Tot acolo îşi nota diferitele observaţii şi impresii din timpul zborului, precum şi reacţiile fiziologice, căci o întreagă aparatură medicală îi era fixată pe corp, sub costumul spaţial, pentru măsurarea şi înregistrarea pulsului, temperaturii, tensiunii arteriale… Deocamdată nu se simţea rău cu adevărat şi nici viaţa nu părea să-i fie ameninţată în vreun fel sau altul.

Totuşi, o anumită stare anormală – pe care el o atribuia imponderabilităţii – nu o putea trece cu vederea. Se simţea mai ales obosit, somnolent, indispus, inima îi bătea repede, cu putere, ca şi când ar fi trebuit să facă faţă unui efort sporit, urechile îi vâjâiau şi avea tulburări de echilibru. Dormea mult şi, când se trezea din somn, avea impresia că stă într-o poziţie nefirească, pe o dungă, pe spate sau cu capul în jos. Atunci se apuca de braţele fotoliului cu amândouă mâinile, transpirat, palid, terorizat de iminenţa unei căderi, şi ochii săi tulburi cercetau cu înfrigurare aparatele de bord spre a se încredinţa că nava nu se prăbuşeşte năprasnic în gol. Alteori se surprindea stând parcă la pândă, atent la ceva ce s-ar fi petrecut în interiorul fiinţei sale, nu-şi putea da seama ce anume, fiindcă senzaţia dispărea îndată ce se concentra asupra ei.

O tulburare din ce în ce mai adâncă îl cuprindea, pe măsură ce se apropia împlinirea celor două săptămâni de zbor pe orbită. Socotise la patru zile timpul pe care nu-l înregistrase din cauza opririi ceasului în două rânduri; acum aştepta din clipă în clipă vreun semn după care să înţeleagă că nava sa, modificându-şi drumul, se apropie de Pământ. Aşteptând astfel, îl cuprindea somnul şi se trezea tocmai după zece-douăsprezece ore, pe jumătate ameţit, cu obişnuita senzaţie a unei poziţii nefireşti, însă mereu pe aceeaşi orbită. Curând se văzu nevoit să admită că oricum ar face socoteala, oricum ar aduce-o din condei, cele cincisprezece zile trecuseră cu vârf şi îndesat, fără să intervină ceva nou. Şi timpul nu se oprea o clipă măcar! El curgea, curgea nemilos, curgea fără să-i pese de groaza pe care o stârnea în inima bietului cosmonaut realitatea ieşită la iveală, mai rece, mai dură ca piatra, mai de temut ca însuşi destinul…

Până atunci numai speranţa îl mai ţinuse, printr-o

adevărată minune, teafăr şi dârz. Când însă sprijinul acesta firav dispăru, omul se frânse deodată şi se prăbuşi în cea mai neagră deznădejde, iar sănătatea îi fu adânc zdruncinată.

XV

Un zbor de lungă durată pe orbită este o încercare destul de grea chiar pentru oamenii pregătiţi şi antrenaţi anume. Matt fusese antrenat foarte sumar, căci lipsa antrenamentului figura printre condiţiunile principale ale programului „Hb”. Poate că altul n-ar fi rezistat, însă el, datorită mai ales unui excepţional efort de voinţă, se ţinuse destul de bine timp de aproape trei săptămâni. Dar când în moralul său apăru prima fisură, boala care-l rodea, ascunsă, de mai multe zile, îl doborî numaidecât.

Întâi a fost neliniştit, agitat; pulsul, atât de scăzut în primele trei săptămâni de zbor, i s-a accelerat, i-a crescut temperatura, apoi dintr-o dată i s-a făcut rău, şi-a pierdut cu totul limpezimea gândirii şi controlul acţiunilor. Criza nervoasă a început cu frisoane, apoi bolnavul a intrat în panică, fiind cuprins de un sentiment de teamă nestăpânită, animalică. I se părea că pereţii cabinei îl strivesc, ar fi vrut să iasă numaidecât dintre ei afară, la lărgime, la aer. S-a repezit în repetate rânduri, urlând de spaimă, la uşa ermetic închisă, a căutat să o deschidă, smucind-o din toate puterile, repezindu-se în ea cu umărul, izbind-o cu pumnii până când cădea epuizat. Costumul spaţial îl stânjenea, îi apăsa pieptul, ameninţând să-l sufoce. Fără să-şi dea seama de primejdia la care se expunea, cu degetele crispate, cu mişcări febrile, îşi descheie îmbrăcămintea grea de protecţie şi, debarasându-

se de ea, pluti prin cabină în neştire multă vreme, ca un peştişor mort într-o sticlă cu apă. Cunoştinţa îi pâlpâia din ce în ce mai slab, până se stinse ca o flăcăruie lipsită de aer. Atunci Matt Rogers intră în altă lume... Pereţii cabinei dispărură şi el pluti liber, descătuşat de orice greutate, de orice oprelişte, mai departe, tot mai departe, pe deasupra unui nesfârşit ocean învolburat, pe deasupra gheţurilor albe şi strălucitoare, peste păduri verzi cu miros tare de răşină, cu poieni umbroase care îl chemau, îndemnându-l la somn şi la uitare.

Şi iată-l din nou pe malul unui lac mic, înconjurat cu trestii şi sălcii plângătoare. Din pădure veneau plutind, ţinându-se de mână, fete nespus de frumoase, înveşmântate uşor, vaporos, care-l înconjurau într-o horă veselă, îi zâmbeau, îl mângâiau, îl alintau cu vorbe de dragoste, şoptite asemenea foşnetului de frunze, murmurate asemenea clipocitului discret al izvoarelor ascunse în iarbă... Iar el, cuprins de ameţeală, căuta mereu din ochi pe una, doar pe una singură. Ea era acolo, uitându-se visătoare la cercurile stârnite pe lac, dar îşi împrumuta câte ceva din trăsături fiecărei fete care se apropia de el spre a-l târî în vârtejul jocului lor. Atunci totul începea să se învârtă în jurul său, până când nu se mai vedea nimic decât luminiţe multicolore alergând nebuneşte pe un fond de întuneric, scântei care îl orbeau, lăsându-l din nou să plutească în noapte şi în nesiguranţă...

Alteori trecea iarăşi prin spaime nemaipomenite şi, urmărit de monştri înfiorători sau de cine ştie ce demoni pe care nu-i vedea însă le ghicea prezenţa în ceaţa neagră dimprejurul său, urla ca din gură de şarpe, se zbătea şi se prăvălea ca un pietroi în prăpăstii fără sfârşit. Câteodată spaima îl urmărea din vis până în starea de veghe. Astfel, ajuns fără să ştie cum din nou pe fotoliu, s-a trezit la un

moment dat în faţa hârcii unui uriaş, cu orbitele goale ca nişte văgăuni negre, cu dinţii rânjiţi aproape de obrazul său. A strigat din răsputeri şi atunci, trezindu-se de-a binelea, şi-a dat seama că se găseşte în cabina spaţială „Hb 1 OICS”, că orbitele hârcii sunt cele două hublouri, că dinţii rânjiţi sunt cadranele albe ale aparatelor de bord. Setea îi uscase gâtlejul, iar foamea îi sfâşia măruntaiele. Cele de trebuinţă le avea la îndemână şi n-a fost o problemă să se alimenteze, deşi o făcea aproape în neştire, ca un om beat care, satisfăcându-şi nevoia de hrană, cade iarăşi în torpoarea din care abia se trezise pe jumătate.

Starea aceasta dura, dura parcă de o veşnicie. Perioade lungi, viaţa parcă-i părăsea trupul inert, apoi revenea iarăşi cu spaimele coşmarului sau cu viziunile erotice pe care nu o dată le-a luat drept realitate. Uneori – şi numai pentru câteva momente – avea senzaţia foarte nedesluşită că ceva se întâmplă cu el, că undeva în fiinţa sa ceva zvâcneşte, bate, furnică… Undeva sau, poate, peste tot, nu ştia niciodată precis, căci singura senzaţie netă în stare de veghe era aceea de foame şi sete, o foame nebună, o sete mistuitoare pe care căuta să şi le astâmpere în grabă, adormit pe jumătate, apoi din nou se cufunda în nepăsare şi somn, ca şi când ar fi alergat în întâmpinarea visului său obişnuit, a visului voluptos, populat de mulţimea femeilor tinere şi frumoase, prinse mereu în nesfârşitul, ameţitorul lor carusel…

XVI

Mai târziu mersul bolii s-a modificat. Era conştient din ce în ce mai mult, dar fără ca suferinţa să-i scadă. Continua să se trezească lac de năduşeală, cu gura amară şi încleiată,

cu aceeaşi senzaţie de apăsare pe piept. Se chinuia ceasuri întregi să respire, trăgând cu zgomot în plămâni cantităţi mari de aer. Mereu cu teama unei iminente asfixii. Întregul său trup se transformase într-un cazan care fierbea. Toate îl ţineau până când, sleit de puteri, adormea sau îşi pierdea cunoştinţa, ori când foamea tiranică acoperea celelalte senzaţii, obligându-l să şi-o astâmpere în grabă.

De cele mai multe ori se găsea într-o stare ciudată în care nu deosebea tocmai bine visul de realitate. Parcă fusese drogat cu cine ştie ce alcaloid: era totdeauna puţin ameţit, creierul îşi pierduse spontaneitatea, se lenevise. Nu înţelegea chiar totul sau înţelegea pe de-a-ndoaselea şi deseori făcea confuzii inexplicabile. Cu eforturi din ce în ce mai mari, încerca să-şi amintească diferite lucruri, însă nu reuşea să stabilească o legătură logică între ele; încurca aproape totdeauna cronologia evenimentelor şi uneori nu era sigur dacă anumite amintiri se legau de persoana lui sau de altă persoană.

De multe ori se trezea cu senzaţia stranie că nu e singur în cabină şi chiar a încercat în câteva rânduri să surprindă prezenţa unei fiinţe misterioase care-i supraveghea leşinurile îndelungate. O simţea uneori lângă el, poate chiar aplecată deasupra lui, simţea un fel de efluvii care în mintea lui se confundau vag cu parfumul „Zânei lacului”. Încerca să deschidă ochii şi nu reuşea, ca şi când ar fi fost hipnotizat. Altădată, în timpul viziunilor sale, impresia că cineva „pătrunde” în cabină era de o claritate uluitoare. Însă figura sau chiar forma acestui „cineva” rămânea un mister, fiindcă nu i se întipărea în memorie: era ceva neguros, nedefinit, aceeaşi prezenţă fără nume pe care adesea o simţise în preajma sa.

O altă viziune, de o claritate deosebită şi despre care niciodată nu şi-a putut da seama dacă corespunde unei

realităţi obiective sau este doar un fel de „fata morgana” a spaţiului cosmic, i-a dat mult de gândit atunci când, în răstimpuri, cunoştinţa îi revenea întreagă. Nu-şi amintea precis în ce împrejurări a avut-o pentru prima oară; probabil era în starea lui obişnuită de torpoare când, îndreptându-şi întâmplător privirea spre unul din hublouri, i s-a părut deodată că rotunjimea lui neagră este puţin ştirbită într-o parte, aşa cum apare ştirbită rotunjimea soarelui la începutul unei eclipse.

„Iar visez”… îşi spuse închizând ochii, dar când îi deschise din nou, ştirbitura era tot acolo. Ba chiar se mărise! Matt a vrut să se ridice puţin, să se apropie cu faţa de hublou ca să vadă mai bine, însă muşchii nu-l ascultau: parcă era paralizat. S-a mulţumit deci să urmărească fenomenul de pe loc. Ce putea fi? S-ar fi zis că în dreptul navei „Hb 1 OICS” şi la distanţă relativ mică, zburând aproximativ cu aceeaşi viteză, se găseşte un obiect rotund sau cu o parte rotunjită, uşor luminos, care apare încetul cu încetul în câmpul hubloului. Cât anume a înaintat astfel, cum a arătat mai târziu, n-a mai ştiut pentru că, între timp, a adormit poate, sau viziunea a dispărut brusc, ca şi alte viziuni ale sale. Cu alt prilej însă ea a revenit aproape în aceleaşi condiţiuni, sau chiar în condiţiuni mai bune de vizibilitate. Era oare un satelit artificial? O astronavă?… Avea, în orice caz, aspectul unui obiect *fabricat* din metal, încât, la apariţia lui, Matt se simţea foarte tulburat. În repetate rânduri a încercat să-l privească mai bine, însă, totdeauna când se ivea în dreptul hubloului, îi era imposibil să se mişte, ca şi când cineva l-ar fi legat fedeleş acolo în fotoliu.

XVII

Cât timp a fost bolnav? Matt n-a ştiut-o niciodată… Când şi-a pus mai întâi întrebarea aceasta, pesemne mergea spre bine, căci i se trezise interesul pentru cele din jurul său, pentru cele reale. Unul din primele lucruri care l-au izbit a fost numărul mare al tuburilor goale de pastă alimentară care pluteau, nemişcate, în tot spaţiul dimprejurul său, zăceau pe podea sau stăteau lipite de pereţii şi tavanul cabinei.

„Atâta hrană!… Au trecut, desigur, săptămâni, poate luni întregi de când sunt bolnav!”

Începu să-l intereseze şi persoana sa. Îşi privi îndelung mâinile slabe, numai os şi piele, unsuroase şi jegoase de nu şi le mai recunoştea; pielea i se scorojise şi ici-colo se jupuia ca la cei arşi de soare, îşi pipăi faţa scofâlcită pe care o năpădise o barbă încâlcită, soioasă, şi îl cuprinse un sentiment de adâncă milă pentru sine însuşi.

Sănătatea îi revenea încetul cu încetul. Cu timpul, din toate semnele bolii îndelungate n-a rămas decât un soi de furnicătură, câte un fior care-i străbătea din când în când corpul slăbit şi o nesfârşită oboseală care-i îngreuna încă mişcările şi parcă-i paraliza voinţa.

Odată s-a trezit neliniştit, cu gândul la mâncare. Consumase o cantitate foarte mare de hrană şi de apă; nu putea aprecia nici măcar cu aproximaţie câtă anume, însă, cu siguranţă, mai multă decât i-ar fi fost necesar pentru două săptămâni de zbor orbital. Mult mai multă, oricât ar fi fost de generos calculată raţia zilnică de către organizatorii zborului… Matt încă nu-şi pusese niciodată problema alimentaţiei: era servit printr-un distribuitor automat! Apa o primea dintr-un rezervor despre care nu ştia ce capacitate are: n-avea un indicator de nivel şi fiecare înghiţitură putea

fi ultima... La fel era şi cu depozitul – cămara sa, cum îi spunea Matt —de unde îi veneau tuburile de aluminiu cu pastă alimentară specială pentru hrănirea în Cosmos. În afara distribuitorului automat de hrană, cabina mai era înzestrată cu o instalaţie de climatizare, cu una care menţinea aerul respirabil, cu o instalaţie electrică pentru iluminat şi pentru nevoile aparaturii de bord, toate funcţionând deocamdată fără niciun fel de neajuns. Dar cât aveau să dureze toate acestea? Într-o zi, poate chiar astăzi sau mâine, se vor termina: distribuitorul automat nu va mai da alimente şi apă, instalaţia de climatizare va rămâne în pană, oxigenul va lipsi... Atunci îl aştepta moartea cea mai groaznică: moartea prin foame sau sete! Sau va muri asfixiat, ori îngheţat de frigul cosmic, dacă nu cumva îl vor omorî mai degrabă radiaţiile periculoase din spaţiu. Oricum ar fi, trebuia să treacă prin nesfârşite chinuri...

Se simţea foarte slăbit şi-şi petrecea mai tot timpul stând nemişcat în fotoliu, urmărind prin hublouri Pământul şi măsurând mereu durata perioadei de revoluţie a navei, care se micşorase în mod simţitor. Rar se gândea la câte ceva, căci creierul parcă-i era obosit. Uneori, cuprins de un fel de nepăsare pentru soarta sa, se complăcea să urmărească propria-i evoluţie prin spaţiu ca un simplu spectator, pătruns de măreţia nenorocirii sale, aşa cum i se întâmplase unui erou al lui Poe, care nimerise în vâltoarea Maelstromului. Şi, întocmai ca el, Matt căuta cu febrilitate în timpul rotirii sale vreo dovadă, vreun indiciu care să-i arate că aventura s-ar putea, sfârşi totuşi cu bine.

Dispăruseră în cea mai mare parte viziunile şt coşmarurile din timpul bolii; rar, când era pe jumătate adormit, reapărea sentimentul vag al unei. Prezenţe străine în cabină. Alteori, trezindu-se, avea impresia că nava sa e înconjurată cu focuri de artificii. Mii şi mii de scântei

alergau cu iuţeală prin faţa hublourilor, făcându-l să se gândească la fenomenul observat pentru prima dată de către John Glenn.

Săptămânile treceau însă, lungi, nesfârşit de lungi şi de plictisitoare, fără să aducă nimic nou, afară de o scurtare constantă a perioadei de revoluţie. Pe Pământ, în emisfera nordică, venise iarna. Şi Matt îşi aminti cu o strângere de inimă că la plecarea lui pe orbită era în toi secerişul… Venise iarna, aşadar; oare cât aveau să-l mai ţină proviziile?…

XVIII

Iar timpul trecea, trecea… După aspectul unor ţinuturi din emisfera nordică – aşa cum se vedeau de la înălţimea aceea – iarna începuse acum să dea înapoi.

„Acolo jos e februarie”… îşi spuse Matt privind îngândurat şi melancolic întinsele zone cenuşii care împingeau mereu spre nord albul zăpezilor. Şi nu se înşela de loc: era, într-adevăr, pe la mijlocul lui februarie când nava spaţială „Hb 1 OICS”, intrând tot mai adânc în straturile de sus ale oceanului atmosferic, îşi încetini vizibil mersul, apropiindu-se cu fiecare ocol al Pământului de sol. Urmărind mereu ceasul, Matt şi-a dat seama de lucrul acesta şi inima i-a tresărit într-un fior fugar de bucurie, ca celui care, după o lipsă îndelungată, ostenit şi încovoiat de încercări, a pornit pe drumul întoarcerii spre casă… A fost o tresărire doar, căci de la ceas ochii i-au lunecat spre termometru.

„N-o să treacă mult şi voi arde ca un şoarece pe o epavă în flăcări!” îşi spuse, mirându-se cât poate fi de indiferent făcând această constatare. Parcă era vorba de altul, un

străin a cărui moarte nu l-ar fi interesat decât sub aspectul ei tehnic. Termometrul urca zecime cu zecime de grad, în fiecare clipă, deşi instalaţia de climatizare funcţiona încă.

„Scutul termic! Îl fulgeră prin minte pe Matt. S-a întâmplat ceva cu scutul termic! Să ştii că am pătruns în atmosferă altfel de cum trebuia!”

Creştea mereu temperatura în cabină! Nu brusc, dar creştea… Supărătoare doar la început, căldura deveni curând de nesuportat; instalaţia de climatizare nu se oprise. Dar ce folos. Buzele uscate ale lui Matt căutau ultimele picături de apă în distribuitorul automat. Secase şi el! Cu ochii roşii, ieşiţi din orbite, cu răsuflarea fierbinte, el mai încercă o dată, disperat, să pună în funcţiune dispozitivul de aprindere a retrofuzeelor. Prin creierul, care parcă-i fierbea, treceau frânturi de gânduri amare, zadarnice:

„Încă o rotire… cel mult una… şi voi atinge Pământul! Dar atunci n-o să fiu decât o mână de scrum! Sfârşitul… Sfârşitul… iată, aşadar, sfârşitul!”…

Şi totuşi nu-i venea să creadă că e pe pragul morţii, că peste câteva minute nu va mai exista! Ideea aceasta părea exterioară, a altcuiva, şi mintea lui refuza s-o accepte. În curând gândurile îi deveniră nebuloase, privirea i se tulbură şi, gata să înnebunească, se repezi cu pumnii strânşi la hublou, însă rămase deodată înlemnit, căci în câmpul rotund al ferestrei apăru marginea mată, albăstruie a obiectului străin care-l însoţise în viziunile sale din timpul bolii. Era şi de data aceasta o viziune? L-a zărit numai o clipă, înainte de a se prăbuşi, extenuat, pe fotoliu. Prin faţa ochilor îi dansau steluţe, aerul fierbinte îi ardea plămânii, gura i se deschidea spasmodic, ca la peştii scoşi din apă, capul părea că-i plesneşte.

În clipele acelea groaznice se produse minunea. Căldura

foarte ridicată sau, poate, acţiunea mecanică a aerului străbătut cu iuţeala pe care o au bolizii când se aprind, sau cine ştie din ce altă cauză necunoscută – căci nimeni n-a putut-o stabili vreodată – s-a declanşat dispozitivul până atunci blocat de aprindere a retrofuzeelor!

Matt, ajuns la marginea leşinului, simţi fără veste o smucitură năprasnică şi, neştiind ce s-a întâmplat, îşi închipui că nava explodase. Minutele treceau, grele ca veşniciile, fără să se producă însă catastrofa pe care o aştepta. Ba, instalaţia de climatizare reluându-şi rolul, temperatura din cabină înceta să mai crească, astfel că Matt fu scutit de neplăcerea pierderii cunoştinţei. Dar înainte de a-şi reveni bine în fire, „Hb 1 OICS" atinse valurile înspumate ale oceanului, şi, în clipa aceea, nava care-l purtase până aici cu credinţă, aducându-l viu pe suprafaţa planetei, explodă sfărâmându-se în mijlocul unei lumini de o nemaipomenită strălucire.

XIX

La început au fost numai crâmpeie de senzaţii: un uruit continuu, o apăsare imensă şi efortul dureros, obositor de a respira. Apoi, dintr-o dată, Matt şi-a dat seama de lucrul cel mai important: trăia! Uruitul ce-i răsuna în urechi nu venea dinafară: era torentul vieţii, propriu-i sânge, pulsul care făcea să-i vibreze timpanele. Nu reuşea să ghicească în ce poziţie stă şi-l înconjura întunericul cel mai desăvârşit. După un timp destul de lung şi numai cu preţul unui mare efort mental, a intuit cauza acestei nepătrunse bezne: ochii îi erau acoperiţi cu ceva. Un pansament, s-ar fi zis. Încercă să-şi mişte braţul şi, neizbutind, respiraţia sa dureroasă deveni geamăt. Atunci, în apropiere, ghici o mişcare, apoi

undeva se deschise o uşă, intră cineva şi fură schimbate cu voce scăzută câteva cuvinte pe care Matt se strădui zadarnic să le înţeleagă. Erau cuvinte din limba sa maternă, însă tulburarea şi slăbiciunea îi întunecaseră puterea de-a înţelege. O mână îi atinse cu blândeţe braţul, apoi coborî să-i caute pulsul. Nu mai încăpea nici o îndoială: se găsea printre oameni! Era viu şi se găsea printre oameni! De emoţie, de bucurie, poate şi din cauza slăbiciunii, leşină.

Când s-a trezit din nou, ideile îi erau mai limpezi. Cu oarecare greutate îşi aminti vag împrejurările care precedaseră starea lui actuală: fusese la bordul navei spaţiale „Hb 1 OICS”… Căzuse… Probabil căzuse în ocean. A fost apoi o explozie… Oare ce-l apăsa atât de tare?… Pe lângă asta simţea şi durere, fără s-o poată localiza: îl durea cam peste tot.

„Cu siguranţă, sunt arsuri şi fracturi – îi trecu prin gând. Cine ştie cât oi fi de schilodit şi desfigurat”…

—Se trezeşte! auzi el un glas aproape şoptit, venind parcă de la mare distanţă.

Din nou o mână îi atinse încheietura. O cunoştea: era aceeaşi care-i luase prima dată pulsul. Încă tot nu-şi dădea seama în ce poziţie se găseşte, dar îşi închipui că e întins pe un pat sau pe o targă şi alăturea sunt două persoane. Una din ele trase un scaun şi se aşeză.

—S-a trezit… veni o şoaptă ca un suflu.

—Cum te simţi?

Întrebarea, rostită de un glas bărbătesc plăcut, îi era adresată lui, cu siguranţă. Cui altcuiva?… Gemu uşor şi fără vlagă, în chip de răspuns.

—Hm!… Eşti încă slab. Ai fost bolnav, foarte bolnav… Acum, greul a trecut. Să nu fi îngrijorat! Stai liniştit şi odihneşte-te.

Mâna aceea blândă, uşoară – nici n-ai fi spus că-i de bărbat – îi aranjă, probabil, învelitoarea.

De astă dată, Matt rămase multă vreme treaz, urmărind cu oarecare interes mişcările din jurul său, şoaptele, paşii, tot ce se putea auzi, căci deocamdată auzul era aproape singura poartă prin care universul exterior ajungea până la conştiinţa lui. Iar pieptul i se zbătea dureros în efortul de a respira…

XX

Trecură câteva zile. Încetul cu încetul, Matt prindea puteri, viaţa, care abia mai pâlpâise în el, renăştea. Acuma era în stare să vorbească, ba chiar să se mişte puţin, deşi senzaţia de greutate strivitoare care-l apăsa pe patul său nu-l părăsise încă.

Încerca să se gândească la el, la întâmplările din ultimul timp, însă nu reuşea să se concentreze de ajuns, nu era sigur de nimic, dar absolut de nimic. De aceea evita să vorbească, de teamă că va spune prostii şi-l vor lua drept nebun. În general, se arăta foarte zgârcit cu informaţiile. Despre persoana lui nu vorbise chiar de loc: nimenea nu ştia cine e şi ce anume i s-a întâmplat. În schimb, el aflase că se găsea într-un sanatoriu particular, în apropiere de Markbridge, pe coasta californiană, că fusese pescuit din întâmplare acum vreo trei săptămâni printre nişte stânci, unde-l aruncaseră valurile oceanului, în comă, plin de răni şi de arsuri, că scăpase cu viaţă numai datorită devotamentului şi priceperii doctorului Mills, omul a cărui mână uşoară o simţise pipăindu-i pulsul în primele sale clipe de luciditate.

Despre călătoria prin spaţiul cosmic, Matt păstra o

amintire vagă, neguroasă şi nu ca despre un fapt petrecut aievea, ci mai degrabă ca despre un coşmar născut în creieru-i chinuit de frigurile bolii. Şi asta cu atât mai mult, cu cât nu reuşea să despartă realitatea de viziunile şi coşmarurile avute în timpul zborului.

Chiar şi despre sine însuşi avea păreri foarte ciudate. La Matt Rogers, fostul ofiţer în infanteria marină şi, mai târziu, salariat al firmei Smith şi Brown, se gândea adesea ca la o persoană străină, a cărei biografie i-o povestise cineva. Şi nu rareori. Se întrebase dacă el era, într-adevăr, Matt Rogers, sau plutea în mijlocul unei confuzii totale…

„Dacă întâmplarea aceasta de necrezut s-a petrecut aievea, înseamnă că ea mi-a deranjat puţin o rotiţă din creier!”… se gândi el tocmai când paşii cunoscuţi ai doctorului se opriră în dreptul patului său.

—Ei, cum te simţi astăzi? îi adresă el întrebarea obişnuită, cu glasul acela care totdeauna insufla încredere bolnavului, îl făcea să se simtă mai bine, mai în siguranţă.

—Matt se hotărî brusc să iasă din-l rezerva sa, să-şi calce pe inimă: doctorul Mills era omul cel mai potrivit, ba era chiar singurul om din lume – după opinia lui Matt – căruia putea să-i spună orice prăpăstii, fără să se teamă că o să râdă de el. În felul acesta se va lămuri ce este şi ce nu este real în strania lui poveste.

—Mă simt mai bine. Ceva mai bine… începu şovăind.

Doctorul dorea şi el să afle amănunte despre pacientul acesta ciudat care nu vorbise încă nimic nici despre sine şi nici despre accidentul datorită căruia se găsea acum aici.

—Te plângeai de o apăsare, ca şi când te-ar strivi o greutate, domnule… Uite, nici nu ştim cum te cheamă! Şi te găseşti la noi aproape de o lună…

—Mă numesc Matthews… Cunoscuţii îmi spun Matt, zise el codindu-se.

—Îmi pare bine. Eu sunt doctorul Mills. Robert Mills. Cunoscuţii îmi spun Bobby.

—Respir acuma cu mult mai uşor. Mai uşor… Mă apasă încă aici… şi aici… cam peste tot. Ştii, mă simt greu, greu, parcă aş fi de plumb… Respir însă mai uşor, fără-ndoială. Rămase nemişcat un moment, apoi tresări ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva. Dar ce-i cu ochii mei? Şi, palid, tulburat, îşi întoarse faţa năpădită de îngrijorare spre interlocutor. Ce s-a întâmplat cu ei? Spune-mi, doctore, o să mai văd?…

—Hm! Doctorul parcă-şi cântărea răspunsul. O să facem tot ce omeneşte e posibil… Ar fi însă bine să ştim şi noi ce s-a întâmplat. Dumneata ai fost foarte discret pân-acum…

Sub pansamentul său alb, fruntea lui Matt se încruntă. Acum, când trebuia să-şi traducă bunele intenţii de la începutul convorbirii în fapt, din nou nu se putea hotărî. Prea era de necrezut povestea aceasta cu zborul orbital!…

—Încă nu-mi amintesc tocmai precis împrejurarea… gângăvi el. Mă tem că mi s-a întâmplat ceva aici… spuse şi încercă să-şi ducă un deget spre frunte. Ah, mâna… E nemaipomenit de grea! Un accident… A fost totuşi un accident. Un accident, fără-ndoială…

Era modul evaziv în care Matt se eschivase şi altă dată de la o explicaţie. Doctorul continuă ca şi cum n-ar fi băgat de seamă:

—O explozie, desigur, pentru că am găsit câteva schije în corpul dumitale. Nu prea mari. Şi arsurile… Noroc că au fost destul de uşoare şi n-o să lase urme. Ţi-a ars părul, dar o să crească la loc, fii fără grijă! Şi barba. Ai purtat barbă, nu-i aşa? Îmi pare foarte rău… Nu rămăsese mare lucru din ea; am fost nevoiţi să ţi-o radem!… Ochii, în schimb… Eh, cu ochii e altceva. De ce natură a fost accidentul? Foc, lumină intensă, foarte intensă… Ne vom da mai bine seama

de urmări săptămâna viitoare, când o să scoatem pansamentul.

Doctorul Mills credea, prin urmare, că pacientul său purtase barbă! Va să zică nu-l recunoscuse după fotografia publicată de toate ziarele înainte cu câteva luni, nu-l văzuse atunci în emisiunile de televiziune, sau l-a uitat... Şi părul. Îi arsese părul! Ce era să ardă? Cele câteva fire nenorocite, cărunte?... Atâta pagubă! Cât despre ochi... Matt oftă resemnat.

—Şi rănile?...

—Eh! La vârsta dumitale, rănile se vindecă uşor.

—La vârsta mea! Îşi spuse Matt făcând haz de necaz când rămase singur. E drăguţ doctorul!...

XXI

La spital, cercul cunoştinţelor lui Matt era foarte restrâns: nu veneau să-l vadă ceilalţi bolnavi, nu-l deranjau străinii, nu intra în salon decât personalul spitalului. În afara doctorului Mills, de el se ocupa mai ales sora Bet, aceea care-i făcea tratamentul prescris, şi infirmiera Dolly, o fiinţă tăcută şi discretă. Cele două femei umblau atât de uşor, încât bolnavul adesea nici nu ştia dacă sunt sau nu în cameră. Fiind linişte, dormea foarte mult, iar când era treaz avea timp să mediteze îndelung. Gândindu-se astfel mereu, îşi amintea tot mai multe lucruri în legătură cu aventura sa cosmică, de a cărei realitate, în cele din urmă, nu se mai îndoi.

Erau mai ales câteva amănunte stranii în povestea aceasta şi el le descoperea abia acum, uimit că nu-l izbise ciudăţenia lor încă de mult. Odată stătea rezemat de perna pe care sora i-o ridicase mai sus la spate şi se bucura de

soarele cald, care-şi trimitea o rază tocmai la patul său, de aerul plăcut, de ciripitul zglobiu şi agitaţia neastâmpărată a păsărelelor: erau semne că sub fereastra deschisă se întindea un parc sau o livadă.

„E primăvară! îşi zise Matt respirând adânc şi rar, aşa cum îl sfătuise medicul. E primăvară şi eu am plecat cu nava spaţială „Hb 1 OICS” în plină vară, pentru două săptămâni! Da, pentru două săptămâni… Şi am rămas pe orbită mai bine de opt luni! Opt luni”…

Căzu pe gânduri. Deodată, inima parcă i se opri pentru o secundă, faţa îi deveni palidă, mâinile începură să-i tremure.

„Dar atunci… Atunci înseamnă… Ah, ce monştrii! Oamenii aceia ştiau că voi sta pe orbită atâta! Ştiau cu siguranţă… *Ei* au vrut să rămân în spaţiu! Hrana, apa, aerul, rezerva de energie, toate erau socotite pentru mai multe luni, şi nu pentru două săptămâni! Oricât de larg ar fi calculat ei rezervele, acestea tot nu puteau depăşi cu mult necesarul pe două săptămâni, trei săptămâni, hai, patru… Dar *opt luni*! Înseamnă că au premeditat… Mâinile i se făcuseră ca gheaţa, deasupra stomacului simţi un gol neplăcut şi-l apucă o neaşteptată slăbiciune, aşa cum i se întâmplase odată pe front, după ce scăpase cu faţa curată dintr-o mare primejdie. Apoi explodă ca şi cum mânia i-ar fi dat foc din toate părţile: Au premeditat, tâlharii!… Bandiţii! Şi nu mi-au spus nimic!… M-au adormit hoţeşte şi mi-au dat drumul ca unui pachet, m-au lăsat luni de zile fără posibilitate de a comunica măcar o dată cu Pământul, fără să le pese că voi înnebuni, că voi muri… M-au urmărit, desigur, când am căzut în mare ca un pietroi… Mai ştii? Poate că ei m-au adus aici, poate mă studiază şi acum ca pe un simplu obiect, ca pe o gânganie nenorocită… Poate că însuşi doctorul Mills… În clipa aceea, mâna blândă a

medicului, vocea lui plăcută, prezenţa sa liniştitoare, dătătoare de încredere, îi veniră în minte ca un reproş. Adică, doctorul Mills nu… nu… Ar fi monstruos! Ce poate avea comun omul acesta minunat cu nişte canalii?… Dacă ar fi aşa, mi-aş pierde pentru totdeauna şi bruma de încredere pe care o mai am în oameni! Dar ceilalţi, *ceilalţi* – o să aflu eu cine… Şi Matt se înverşuna din ce în ce mai mult, revolta ameninţa să-l sufoce. Aa, dar o să mi-o plătească!… O să mi-o plătească ei cu vârf şi îndesat… Jur că o să mi-o plătească, ha-ha!… Fiecare clipă de groază şi de boală, arsurile, fiecare fir de păr pârlit… schijele care mi-au pătruns în trup, rănile, grijile, primejdiile, totul, totul… Toate o să mi le plătească!”… Dinţii îi clănţăneau atât de tare, faţa îi devenise aşa de palidă, încât sora Bet, văzându-l, îşi închipui că bolnavul ei a fost apucat de o criză subită.

—Vai de mine! Ce s-a întâmplat, domnule Matthews?… Ţi-e rău? Fugi, Dolly, după doctorul Mills!

Auzindu-i glasul, Matt se linişti ca prin farmec.

—Nu-i nimic, soră Bet… absolut nimic! Sunt obosit şi atâta tot. Ajută-mă să mă ridic puţin şi du-mă la fereastră.

—Poate vrei să te culci, dacă eşti obosit…

—Nu, nu! Tocmai că patul mă oboseşte. M-am săturat! Du-mă, te rog, la fereastră!

Sprijinit de cele două femei, Matt se ridică anevoie. Ce senzaţie ciudată! Podeaua parcă se clătina sub el ca puntea unei corăbii, camera se învârtea făcându-l să se simtă ba cu capul în jos, ba orizontal, mergând ca o muscă pe perete, ba aplecat într-o parte… Picioarele, grele ca de plumb, nu voiau să-l asculte şi ar fi căzut cu siguranţă grămadă dacă cele două femei nu l-ar fi susţinut cu toate puterile. Norocul lui că până la fereastră nu erau decât doi paşi… Sprijinindu-se de pervaz, Matt îşi ridică faţa în bătaia

soarelui şi, simţind căldura plăcută mângâindu-i pielea obrazului, un zâmbet îi lumină figura – atât cât i se vedea de sub pansament – şi un dor nestăpânit de viaţă îi inundă toată fiinţa. N-a observat – de altfel, nici nu i-ar fi dat prin minte să facă legătura – că sentimentul de mânie şi revoltă, emoţia puternică prin care tocmai trecuse îi restabilise ca prin minune respiraţia normală!

XXII

Matt vedea! După ce-i examinase îndelung ochii, specialistul spitalului l-a asigurat că, în privinţa vederii, accidentul n-o să aibă urmări neplăcute. Trebuia doar să se obişnuiască treptat cu lumina, aşa că, deocamdată, în rezerva sa de la primul etaj domnea semiîntunericul. Vedea! Cu ce sentiment de uşurare făcuse bolnavul constatarea!… Şi cât le era de recunoscător celor care-l îngrijiseră! Îşi roti fericit privirea prin încăpere, recunoscându-i detaliile, făcând cunoştinţă – cu ea şi altfel decât prin pipăit. Era o rezervă obişnuită de spital, cu un singur pat: al său. Văzu măsuţa, două scaune, dulapul, noptiera, toate albe, nespus de albe… Vedea! Parcă prinsese puteri noi, picioarele îi erau mult mai uşoare, tulburările de echilibru se atenuaseră…

Cu nesfârşită precauţie coborî singur din pat şi se îndreptă, clătinându-se, păşind neîndemânatic, spre oglinda fixată în perete deasupra chiuvetei. De luni de zile nu-şi mai văzuse imaginea reflectată într-o oglindă, iar acuma, din pricina luminii puţine, de abia şi-o zărea.

„Vai, cât sunt de slab! Îşi spuse pipăindu-şi obrajii scobiţi. Şi ce nebărbierit sunt!… Desigur, ăştia au vrut să-mi facă o bucurie, lăsându-mi barba să crească la loc. Ce oameni

cumsecade!… O să-i dezamăgesc însă: mâine voi chema frizerul… Uite, a început să-mi crească şi părul pe cap. Îşi trecu mâna peste scăfârlie, de la frunte până la ceafă. Tiii, dar parcă-i mai des!… Sau mi se pare, fiindcă-i scurt! Adică, nu! Pe aici, uite, pe aici n-a fost păr aproape de loc… Se poate? O fi avut vreun efect căldura exploziei!… Sau lumina, sau… Naiba ştie ce! Să-l întreb pe doctorul Mills… Hm! Dacă-i aşa, înseamnă că am descoperit un leac contra cheliei! N-ai decât s-o iei razna cu o astronavă nu tocmai bună, care să explodeze la coborâre atingând oceanul, şi, dacă ai puţin noroc şi scapi cu zile, după o lună-două îţi creşte o frizură de mai mare dragul! Hm!… Eu râd, râd, însă-i ştiu pe unii care ar face şi treaba asta, numai să-şi recapete podoaba capilară!"

Între timp, pipăindu-şi mereu capul, Matt se încredinţa pe deplin că avea păr mai mult şi mai des ca înainte de accident.

„Stau şi mă mir ca un copil! În realitate, adevărul poate că-i foarte simplu. Am auzit că după ras părul creşte mai viguros şi se îndeseşte”…

Fără să mai caute altă explicaţie, el se mărgini să înregistreze faptul cu un vădit sentiment de satisfacţie.

XXIII

De câte ori ajunsese până la marginile răbdării omeneşti? Fără îndoială că Matt era înzestrat cu o rezistenţă morală remarcabilă, de vreme ce nu înnebunise după atâtea încercări. Acuma însă, trecut peste toate primejdiile şi scăpat mai ales de perspectiva orbirii, în pragul lumii unde viaţa clocotitoare îl chema cu glas de sirenă, se temea că-şi va pierde minţile doar numărând

zilele nesfârşit de lungi pe care le mai avea de petrecut în spital. Aşteptând, făcea exerciţii de mers prin încăperea cufundată în semiîntuneric sau, obosit, se odihnea pe un şezlong. Iar seara se deschidea fereastra… Atunci, cuprinsul strâmt, apăsător, dintre cei patru pereţi se topea în spaţiul nemărginit al universului întreg, dându-i senzaţia stranie a unei eliberări. Cu bustul aplecat în afară, cu faţa în bătaia brizei răcoroase venită dinspre coastă, contempla visător cerul spuzit de stele, boltit deasupra unui peisaj rustic. Ce blândă şi odihnitoare era lumina stelelor privite de aici, de la fereastra spitalului! Şi cât i se păruse de rece, de neprietenoasă în timpul zborului pe orbită!… îl învăluia un sentiment de euforie, ca un văl plăcut şi moale de mătase.

„E convalescenţa, desigur – semnul întoarcerii la viaţă, la sănătate”… îşi spunea uneori, simţind cum se bucură de orice, cum lucruri care înainte l-ar fi lăsat cu totul indiferent, acum le găsea drăguţe, nostime, caraghioase, interesante sau frumoase. Simţea mai ales o dorinţă vagă de acţiune, simţea nevoia de a întreprinde ceva, fără să-şi dea seama ce anume. Îşi ieşise din rezerva sa obişnuită, încât nu se mai recunoştea: făcea şi gândea copilării, glumea cu sora şi cu infirmiera, ba chiar şi cu doctorul Mills, care, de când putea să-l vadă, îl intriga în mod deosebit. Era un bărbat încă tânăr, să fi avut vreo treizeci şi cinci de ani, cel mult, înalt şi slab, dar bine proporţionat; îndărătul gesturilor sale măsurate se ghicea puterea, capacitatea de efort, iar vorba uşor învăluitoare ascundea energie reţinută. Ceea ce-l izbise însă pe Matt erau trăsăturile feţei care – chiar şi în semiobscuritatea din cameră – i se păreau extraordinar de cunoscute.

„Unde l-am întâlnit oare pe omul acesta? se întreba el scormonind zadarnic prin ascunzişurile memoriei. Îmi voi

da seama, probabil, când o să-l văd în plină lumină”…

După câteva zile, convalescentul începu să facă scurte plimbări pe afară; o dată cu înserarea, punându-şi la plecare nişte ochelari de soare, se aventura pe aleile din dosul sanatoriului, care deveneau pe nesimţite cărări de ţară şerpuind printre tufişuri. Şi, la fiecare cotitură a cărării, îl aşteptau privelişti noi… Umbla încă destul de greu şi uneori mai avea tulburări de echilibru, însă parcă nişte resorturi misterioase îl împboldeau mereu să nu stea pe loc.

Într-o seară – plecase îndată după apusul soarelui – se îndepărtă de spital mai mult ca oricând. Un murmur nedesluşit de glasuri îl vestea că undeva în faţă, poate pe altă cărare, se mai plimbau şi alţii. Cine erau? Convalescenţi ca el sau locatari ai vilelor din împrejurimi. Mergea bine dispus, îmbătat de farmecul acestui amurg de primăvară, fără gânduri, fără griji… Şi iată că pe neaşteptate îi apăru înaintea ochilor o întindere de apă despre a cărei existenţă încă nu aflase nimic; plopi şi sălcii plângătoare îi străjuiau, tăcute, malurile, oglindindu-se în ea cu un fel de mândră detaşare, în timp ce mai departe se aplecau mlădii deasupra apei şi foşneau trestii, apropiindu-şi uneori capetele spre a-şi împărtăşi parcă în şoaptă cine ştie ce taină.

„Un lac! se miră Matt cu ochii dilataţi de surpriză şi plăcere. Apărut aşa, fără veste, parcă era lacul fermecat din poveştile cu zâne! Printre imaginile răsturnate ale copacilor se oglindea cerul vioriu, pe care pluteau, leneşe, câteva coame albe de nori. Şi toate erau atât de clare, atât de frumoase, deşi sfârşitul zilei avea o nuanţă de tristeţe… Matt respiră adânc, fiindcă îi venise în minte alt lac… Şi o fată… înaintă doi paşi pe trunchiul gros al unei sălcii, crescut aproape orizontal pe suprafaţa apei şi, uitându-se adânc în lac, îl cuprinse o vagă părere de rău; se simţea

iarăşi nefericit şi singur… Ca altădată, aruncă o crenguţă uscată în apă, închipuindu-şi cum ar fi dacă din cercurile iscate pe lac s-ar naşte deodată imaginea iubitei. Atunci se petrecu ceva cu totul de necrezut. Cercurile de pe suprafaţa apei se stinseră încet, lăsând să se închege iarăşi imagini, puţin mai neclare – căci se lăsa înserarea – totuşi destul de limpezi pentru a le recunoaşte; şi, printre ele, nespus de uimit, Matt recunoscu imaginea tremurătoare a necunoscutei numită de el „Zâna lacului"! Se aplecase uşor, cu graţie, deasupra ţărmului şi-l privea, ca şi când l-ar fi chemat la ea, în adâncuri…

Atunci lacul se clătină, se răsturnă şi ajunse, nu ştia cum, deasupra capului său, iar el se trezi fără de veste în apă, acolo unde îl chema necunoscuta.

XXIV

Două mâini viguroase îl ajutară să iasă din apă şi, printre stropii care îl orbeau, recunoscu – puţin alarmat – figura prietenoasă a doctorului Mills. Ruşinat şi descumpănit de întâmplare, candidatul fără voie la înec încercă să-şi ascundă stinghereala sub o mască de voie bună.

—Am trecut de partea cealaltă? întrebă el râzând cam în silă şi, pentru că doctorul Mills îl privea nedumerit, se simţi dator să explice: Ştii, mi s-a părut că am ieşit prin fundul lacului, în lumea oglindită acolo!…

—Ţi-e rău? Spune, ce s-a întâmplat?…

Zărind-o pe însoţitoarea doctorului, retrasă în umbră la câţiva paşi, Matt deveni serios.

—Nu e nimic. Mi-am pierdut echilibrul şi-atâta tot. Mi se mai întâmplă uneori…

—Hm! Să ne înapoiem. Seara e rece şi eşti ud tot… Apoi,

amintindu-şi deodată că nu e singur, se întoarse spre însoţitoarea sa, invitând-o cu un gest: Vino, Linda, să-ţi prezint un tânăr ciudat! Apoi adăugă pe un ton protocolar, imitând obiceiurile vechiului continent: Domnule Matt, sora mea, Linda!

Ea înaintă din umbră şi Matt simţi că i se înmoaie picioarele: atât cât putea să vadă în lumina slabă a înserării îi era de ajuns spre a-şi da seama că nu se înşelase. O avea în faţă chiar pe frumoasa „Zână a lacului”! Da, „Zâna lacului”, care astfel căpăta acum o identitate… El se fâstâci ca un adolescent la prima întâlnire şi nu mai ştiu ce trebuia să facă sau să spună.

—Mă numesc Matthews – gângăvi răguşit, abia inteligibil, dându-se un pas înapoi şi înclinându-se adânc.

—Linda Mills – zise ea cu voce limpede, întinzându-i mâna pe care el, ud leoarcă, se sfii s-o atingă.

Linda Mills! Numele suna ca o melodie suavă ale cărei ecouri se repetau de mii de ori în mintea şi în inima îndrăgostitului. Iar întâmplarea în sine, întâlnirea neaşteptată cu „Zâna lacului” tocmai în clipa când îşi dorea s-o vadă, i se părea neverosimilă, ireală… în drum spre spital, mereu îşi repeta:

—Am iarăşi halucinaţii, ca pe nava spaţială!… Poate că, în clipa aceasta mă înec şi… Mai ştii?… Aşa li s-o fi întâmplând celor care se îneacă…

Dar tufişurile printre care şerpuia cărarea, stelele ce se aprindeau una câte una pe cer, luna ivindu-se peste acoperişul spitalului, aerul plăcut de primăvară, toate astea nu-i vorbeau de moarte, iar fata, fata care păşea sprintenă înaintea lui era mult prea reală pentru o halucinaţie.

„La urma urmei, dacă-i sora doctorului Mills, nici nu-i prea mare minune c-o întâlnesc aici!”…

Abia acum începu să înţeleagă de ce i se părea figura

doctorului atât de cunoscută: trăsăturile sale semănau în mod izbitor cu ale surorii.

„Asta e! Totuşi… totuşi parcă l-am mai văzut undeva”…

XXV

—Ei bine, tinere, n-ai răcit după baia de ieri? Matt se ridică de pe şezlong şi făcu un pas în întâmpinarea doctorului Mills, care aruncase neglijent pe masă ultimul număr din „Science News Letter”.

—Baia de ieri? Va să zică… E adevărat?!… De când se trezise era cu gândul doar la întâlnirea din ajun. Acuma, după cele câteva ore de somn, se întreba încă nesigur dacă fusese vis ori fapt real şi parcă aştepta o confirmare.

—Ce să fie adevărat? Că ai făcut o baie în iazul nostru? Hm!… Încă nu-ţi coordonezi prea bine mişcările şi s-ar putea să mai ai neplăceri… Te mişti greoi. De mâine, tinere, vom începe un program de gimnastică medicală şi sport, afară, la aer. Ai mai făcut sport? Adică… Ce întrebare! Se vede cât de colo! Ce ai făcut: înot… atletism?…

Matt observase de mult felul în care i se adresa doctorul Mills şi era niţel intrigat.

—Doctore, de ce-mi spui *tinere*? Sunt, pare-mi-se, destul de copt. Poate… Chiar răscopt!

Medicul îl privi cu un aer şugubăţ, zâmbind.

—Ei, lasă! Ţi-e teamă că o să te subapreciez din cauza vârstei?

—Nu, dar…

—Atunci să lăsăm discuţia pe altă dată. Avem acuma de vorbit lucruri mai serioase. Te simţi în stare? Hai să ne aşezăm… Îşi trase un scaun, în timp ce Matt, ridicând din

umeri, se aşeză pe marginea patului. Aşa. N-are niciun rost să ocolesc problemele. Ştii şi dumneata, domnule Matthews, că eşti îngrijit în instituţia noastră de şase săptămâni. Chiar mai bine de şase săptămâni…

—Vreo şapte, preciză Matt şovăind.

—Vreo şapte, fie. Şi trebuie să mai rămâi… E timpul, cred, să punem un pic de ordine în afacerile noastre. Ai încă de pe acum o datorie destul de mare la noi…

Matt se ridică.

—Ştiu, doctore, şi…

—Nu-i nici o supărare, domnule Matt! M-am gândit doar să-ţi aduc aminte. Ai şi dumneata părinţi, rude, soţie, poate, sau un cont… Ar trebui să scrii. Internarea, tratamentul costă o groază de bani. Apoi, o să ne părăseşti în curând; ai neapărată nevoie de un costum. Şi de rufărie…

Matt începu să se plimbe încoace şi încolo, cu mâinile în buzunarele halatului.

—N-am pe nimeni, doctore! Mai făcu vreo câţiva paşi în tăcere, apoi reluă: Dar să nu-ţi închipui că sunt insolvabil; am bani. Nu mulţi, însă datoria pot să mi-o plătesc. Atât. Iar mai departe, vom vedea. Sunt asigurat pentru o sumă fabuloasă… Adică, fabuloasă pentru mine!

Doctorul Mills îl urmărea cu ochii.

—Eşti asigurat contra accidentului care… hm!… care te-a adus aici?

—Sunt asigurat contra unui *astfel* de accident. Suma, destul de… frumuşică – după cum ţi-am spus – pot s-o ridic oricând. Nu ştiu ce din înfăţişarea medicului îl făcu pe Matt să ia o decizie neaşteptată: Uite, doctore, pentru că a venit timpul să ne limpezim afacerile, o să-ţi destăinuiesc identitatea mea! Într-o zi va trebui oricum s-o afli. Ţin însă foarte mult ca deocamdată să o ştii doar dumneata Pot

conta pe?…

Deşi zâmbea, prin ochii lui Robert Mills trecu, aproape nevăzută, o umbră de nelinişte.

—Eşti urmărit cumva de poliţia federală? Ai o înfăţişare… marţială, ce-i drept, dar nu pari… hm!… un om periculos. În orice caz, dacă aşa doreşti şi dacă ţii neapărat, îţi dau cuvântul meu că voi păstra pentru moment secretul…

Matt şovăi încă puţin, apoi deodată îşi ridică hotărât capul:

—Sunt Matt Rogers!

Doctorul avu o tresărire uşoară, ca şi când şi-ar fi amintit ceva – ceva în legătură cu numele pronunţat, nu cu persoana interlocutorului. Matt era puţin contrariat; se aşteptase ca Robert Mills, aflându-i identitatea, să fie uluit, să rămână – cum se spune – cu gura căscată, să sară de pe scaun. Când colo… Poate nu l-a înţeles…

—Sunt Matt Rogers – repetă el apăsat, oprindu-se în faţa tânărului medic. Fără vreun motiv temeinic, începea să se enerveze. Sunt Matt Rogers… Matthews Rogers! Ce, nu citeşti ziarele?… N-ai auzit de mine?… Matthews Rogers, omul care a petrecut opt luni pe orbită, opt luni într-o cabină strâmtă şi fragilă ca o coajă de ou! Nu-ţi aminteşti?…

—E bună, ca glumă! exclamă Robert Mills.

—Glumă! Nu-i nici o glumă!… strigă Matt îndărătnic.

Pe figura medicului, buna dispoziţie se ştergea încet, încet, făcând loc unei expresii de stingherează.

—Eşti încă bolnav, domnule Matthews…

Pentru Matt, efectul acestor cuvinte fu cam acela pe care l-ar fi provocat vărsarea fără veste a unei găleţi cu apă rece drept în creștetul său.

—Dar…

—Ştiu, domnule Matt: dumneata îţi închipui că eşti Matt

Rogers care a fost lansat pe orbită într-o cabină spaţială… Află însă că eu l-am văzut pe omul acela foarte de aproape. Acum ar fi cazul să te întreb şi eu: dumneata nu citeşti ziarele? Nu ţi-a căzut sub ochi fotografia lui? Era un om de o anumită vârstă…

Matt avea din nou senzaţia ciudată că se clatină încăperea, că basculează, gata să se răstoarne.

—Dar bine, doctore, uită-te la mine: am cincizeci şi unu de ani bătuţi pe muchie!

Robert Mills îşi opri cu greu un hohot scurt de râs.

—Cincizeci şi unu!… Jumătate, poate! Chiar mai puţin de jumătate… Hai, vino-ţi în fire şi să lăsăm gluma.

Matt îl privi aiurit, fără să înţeleagă nimic. Degetele scuturate de un mic tremur nervos i se ridicară şovăind spre obrazul proaspăt ras, pipăiră îndelung, cu mişcări sacadate, pielea moale şi netedă, trecură crispate prin părul des, acum destul de mare… Apoi, pradă unei înfrigurări cumplite, se repezi la oglinda în oare nu se privise până atunci decât o singură dată şi, pentru că nu se vedea bine în cameră, trase cu putere panglica jaluzelei, înainte ca doctorul să poată schiţa cel mai mic gest ca să-l oprească. Lumina pătrunse, bogată, orbindu-l aproape. Un junghi îl fulgeră prin ochi şi câteva clipe văzu doar pete şi linii şerpuite, violent colorate. Apoi lumea se limpezi şi în oglindă îi apăru nu imaginea sa, aceea la care s-ar fi aşteptat, ci chipul frumos, bărbătesc, deşi cam palid, al locotenentului Matt Rogers, aşa cum arăta pe vremea debarcării în Normandia! În clipa următoare, chipul acesta se urâţi din cauza uimirii, gura i se strâmbă, ochii îi ieşiră din orbite, privirea îi deveni rătăcită, părul i se zbârli, trăsăturile i se alungiră neverosimil… Şi, deodată, plafonul pendulă ameninţător, apoi se răsturnă ca şi cum întreaga cameră s-ar fi rotit în jurul unui ax, iar Matt, cu un strigăt

răguşit, se prăbuşi la picioarele doctorului, strângând convulsiv la piept perdeaua de care, instinctiv, se apucase în cădere.

XXVI

Două minute mai târziu se regăsi în pat; alăturea, pe scaun, alarmat puţin, medicul îi lua pulsul.

—Ai avut un şoc nervos; unul mic. Va trece dacă o să stai liniştit… Lumina e de vină: nu trebuia să ridici jaluzeaua.

Matt îl privea cu un aer rătăcit, apoi, revenindu-şi complet, se ridică brusc şi, căzându-i sub ochi revista de pe masă, o apucă înfrigurat.

—Las-o, dragul meu. Las-o şi stai liniştit, încercă să-l calmeze medicul. Nu trebuie să citeşti…

Matt însă nu voia să citească; aruncă doar o privire fugară pe numărul şi data revistei. Din palid ce era, se făcu atunci şi mai palid.

—Nu, timpul n-a mers înapoi… murmură pipăindu-şi obrazul. Oare n-am înnebunit?! Sau… mi s-o fi părut numai… întâlnind privirea nedumerită a medicului, schiţă un zâmbet silit. Totuşi, s-a întâmplat ceva… ceva… Nu înţeleg ce anume, dar mi s-a întâmplat ceva. Dă-mi, te rog, o oglindă… Sau, nu-i nevoie. O să mă uit în oglinda de la toaletă… Şi pentru că Robert Mills îl împingea uşor, silindu-l să se întindă iarăşi; Matt îl dădu la o parte cu o neaşteptată putere.

—Pentru Dumnezeu, lasă-mă, doctore!… Ce, vrei să-mi pierd minţile?!

Dintr-un salt fu iarăşi în faţa oglinzii, care-i reflectă aceeaşi imagine de om în plină şi înfloritoare tinereţe. Neîncrezător încă, făcu o mulţime de mişcări şi strâmbături

caraghioase, pentru a se convinge că oglinda reflectă chiar chipul său, apoi începu să-şi pipăie din nou obrajii, scuturat în răstimpuri de hohote scurte, abia reţinute, de râs nătâng.

Medicul se ridică enervat.

—Ce înseamnă clovneriile astea, domnule Matt?! Ar fi cazul să încheiem comedia, ce naiba!

Matt se întoarse spre el cu o expresie de nedescris, în care uimirea se împletea cu nesiguranţa, neîncrederea cu teama să nu fi căzut iar pradă unei iluzii ce se va destrăma în clipa următoare.

—Dar înţelege-mă, doctore – strigă el înfierbântat – dacă nu sunt nebun, dacă n-am halucinaţii, dacă tot ceea ce văd este adevărat, înseamnă că s-a întâmplat o minune! Nu-ţi dai seama că s-a întâmplat o minune?...

Medicul făcu un gest de vădită plictiseală. Atunci Matt se apropie de el şi-i luă mâinile într-ale sale; privirea i se umezise, vocea, care voia să fie convingătoare, tremura de tulburarea cu greu stăpânită şi parcă nici nu găsea cuvintele cele mai potrivite:

—Ascultă, doctore, sunt Matt Rogers, nu sunt smintit şi nici impostor cum mă crezi dumneata... Matt Rogers, ţi-o jur pe ce am mai sfânt! Uite, nu pricep cum... Ştii, înfăţişarea mea... Poate ai dreptate: arăt altfel decât... decât m-aş fi aşteptat. Asta mă încurcă şi pe mine. Arăt... da, arăt mai tânăr, cred. Mult mai tânăr... Adică, nu ştiu tocmai bine: e prima dată când îmi văd faţa – când mi-o văd clar – după accident... îşi duse mâna la frunte ca omul care-şi adună cu greu gândurile. Niciodată amintirile nu-i fuseseră atât de confuze. Totul era ca un ghem încâlcit al cărui capăt nu mai reuşea să-l găsească şi glasul îi deveni iarăşi nesigur, scăzut, în timp ce continua vorbindu-şi parcă singur: Da, după accident... Căci a fost un accident... nu-i

aşa? Doar de aceea mă găsesc aici, la spital! Un accident a fost, aşa e; explozia navei spaţiale „Hb 1 OICS" în momentul când a atins suprafaţa oceanului!... Îşi ridică deodată fruntea; ochii săi îşi recăpătară strălucirea, şi vocea tăria. Nu, n-am visat! Nu aiurez... Sunt treaz, doctore!... Mi-ai cerut să-ţi spun ce accident a fost. Asta a fost: explozia lui „Hb 1 OICS”... Îmi amintesc limpede cum s-au petrecut lucrurile, clipă de clipă: mă prăbuşeam, mă sufocam... Am crezut că mor... apoi a izbucnit o flacără imensă şi... şi nu mai ştiu ce s-a întâmplat. M-am trezit aici.

Pe figura deschisă şi cinstită a lui Matt era întipărită atâta sinceritate, atâta bună credinţă, încât Robert Mills, care la început voia să-l întrerupă cu asprime, simţi o pornire lăuntrică să se apropie cu mai multă înţelegere de cazul acesta ieşit, cu siguranţă, din comun. În faţa lui – îşi zicea medicul – se găseşte totuşi un bolnav, nu un impostor. Îi vorbi deci cu blândeţe, ca de obicei:

—Să ne aşezăm, domnule Matt. Parcă judec mai bine când stau pe un scaun, ca oamenii... Aşa!

Spunând acestea, el căuta să-şi recheme în memorie cunoştinţele despre depersonalizare şi celelalte boli asemănătoare. Nu era specialist în psihiatrie, însă avusese ocazia să vadă asemenea cazuri, survenite în urma unor accidente. Aşa să se fi întâmplat, oare, şi cu tânărul acesta care se credea Matt Rogers? Era, prin urmare, un fel de... nebun?! Privindu-l în ochi, medicul îşi surprinse o dorinţă ciudată: ar fi vrut să nu fie aşa, să se înşele, ar fi vrut să aibă dreptate omul din faţa lui, să aibă dreptate şi să o dovedească!...

—Ceea ce spui dumneata – începu el cu accente de îndoială în glas – ceea ce spui dumneata este ciudat din cale-afară, trebuie s-o recunoşti. E pur şi simplu de necrezut, e... naiba ştie cum mai e! Vezi, eu am toată

bunăvoinţa, dar simplele dumitale afirmaţii…

—Voi dovedi totul! strigă Matt cu ochii înflăcăraţi.

—Hm!… Cam greu să dovedeşti, băiete, că ai cincizeci şi unu de ani! Medicul zâmbi.

O umbră fugară trecu peste fruntea lui Matt şi mâna i se ridică mecanic spre obraz.

—Aha! Uitasem. Ei, fir-ar!… exclamă el înciudat. N-aş fi crezut vreodată că voi avea dificultăţi într-o zi încercând să-mi dovedesc identitatea! Şi asta numai pentru că înfăţişarea… Dar dacă arsurile şi rănile m-ar fi desfigurat?… N-aş mai fi fost Matt Rogers? Am vocea…

—E limpede ca de adolescent! Nu-i o dovadă.

—În fişele armatei se găsesc amprentele mele digitale…

—Ei, asta da! exclamă doctorul cu un fel de bucurie, cu o vădită uşurare.

—Sau chiar înfăţişarea…

—Te-ar recunoaşte cineva?… Şi ar mărturisi că eşti Matt Rogers?… Adineaori mi s-a părut că nici dumneata singur nu te-ai recunoscut!

Matt se ridică, făcu doi paşi şovăitori până în faţa oglinzii şi îşi privi din nou înfăţişarea, însă imaginea nu-l mai tulbură ca prima dată. O contempla gânditor, încercând să se explice cu glasul cel mai natural:

—Niciodată nu mi-aş fi putut închipui că figura cuiva se schimbă atât de mult cu trecerea anilor! Probabil, vârsta ne schimbă înfăţişarea puţin câte puţin, în fiecare zi, în fiecare clipă… Asta ne înșeală. Nu observăm schimbările de la o zi la alta fiindcă sunt mici, ne recunoaştem cu uşurinţă de ieri şi până astăzi. Suntem tot *noi*. Însă de la o epocă la alta a vieţii… Pe mine, imaginea din oglindă m-a surprins, m-a derutat… Pur şi simplu, nu m-am recunoscut în primul moment! Gândeşte-te la reacţia unui om care se crede cineva şi, privindu-se în oglindă, constată dintr-o dată că e

altcineva, că are alt cap! În mintea lui se răstoarnă totul de-a valma… Poţi înnebuni, îţi pierzi firea sau te loveşte vreun atac de cord! Acum însă îmi dau prea bine seama că sunt *eu*, că este înfăţişarea mea… Adică, *vechea mea înfăţişare*. Cine nu m-a văzut de mult timp m-ar recunoaşte numaidecât. Am, de pildă, prieteni, foşti camarazi din şcoală sau de pe front care nu m-au văzut de douăzeci-treizeci de ani; în amintirea lor am rămas cu imaginea mea de atunci. Ei m-ar recunoaşte astăzi cu uşurinţă şi ar mărturisi că sunt Matt Rogers. Am fotografii în care m-ai recunoaşte chiar şi dumneata… şi vechi documente cu fotografie… Am o mulţime. Adică, ştiu că le aveam prin cincizeci şi doi; trebuie să fie undeva acasă la mine în… Era să zică Portland – unde fusese ultima dată în garnizoană – şi rămase cu gura deschisă, cu o expresie năucă, dându-şi seama că nu-şi mai aminteşte numele oraşului în care locuise ani de zile, adresa, întreprinderea la care lucrase…

—Ei?… Voiai parcă să-mi spui…

Matt se fâstâci de tot; roşindu-se până în vârful urechilor, îngăimă:

—Ciudat!… Uite că nu mi-o pot aminti… Am uitat-o, şi pace! Ai mai pomenit aşa ceva?… Să-mi uit adresa! Am un lapsus îngrozitor…

Pe medic începură să-l frământe din nou îndoielile: era oare tânărul acesta lovit – pe lângă toate celelalte – şi de amnezie? Sau urma să iasă la iveală, în cele din urmă, că nu-i decât un farsor… încurcat şi neconvingător, Matt încerca să explice:

—Am uitat o mulţime de lucruri după accident… Sunt altele pe care mi le amintesc perfect: de pildă, cele în legătură cu zborul cosmic…

—Şi vechea dumitale înfăţişare – zise medicul zâmbind cu amărăciune, la gândul că pacientul său vrea să-l înşele.

Matt îi urmărea cu încordare trăsăturile, şi atunci un fulger parcă îi lumină mintea.

—Adresa mea… adresa mea… Ia stai puţin! Era un orăşel din nord; avea un parc întins… Acolo am cunoscut-o pe domnişoara Mills, puţin timp înaintea zborului cu nava spaţială…

Robert Mills tresări surprins.

—Pe sora mea?!

—De fapt, preciză Matt, am văzut-o doar, n-am cunoscut-o propriu-zis. Era prin mai, cred… A stat câteva zile în… Uite că nu-mi amintesc!

—Prin mai? Anul trecut? se grăbi doctorul să-l ajute. A stat vreo două săptămâni în Barrington, Oregon!

—În Barrington… Barrington!… Aşa e: Barrington! strigă Matt, luminându-se la faţă.

—Avem acolo nişte rude. În ochii medicului se aprinse iarăşi o luminiţă veselă. Hm!… Ciudat! Ciudată coincidenţă…

Matt îl privi nedumerit.

—Nu înţeleg…

—Vei înţelege numaidecât. Chiar mâine trebuia să plec la Barrington pentru câteva zile!…

XXVII

Copacii aruncau umbre lungi, nefiresc de lungi peste pajiştea deasă şi, mai departe, peste apa verzuie a iazului. Aşezat pe trunchiul sălciei, chiar. În locul de unde căzuse cu trei zile înainte, Matt. Urmărea plutirea leneşă a norilor pe cerul oglindit în apă. Nu se gândea la nimic. Îl străfulgerase o dată gândul să părăsească locul acela incomod de unde putea în orice clipă să cadă iarăşi, dar un

fel de amorţeală i se lăsase pe creier, ca o ceaţă, apoi îi coborâse, grea, în membre şi în corp. Iazul parcă se transformase într-un uriaş ochi al Pământului, care, privindu-l îndelung şi cu foarte multă atenţie, sfârşise prin a-l hipnotiza... Era în aer o linişte ireală; se oprise până şi veşnicul foşnet al frunzelor de plop şi al trestiilor, iar păsările îşi încetaseră zborul şi cântecul. Întreaga fire parcă se reculegea la căpătâiul zilei care se pregătea să moară... De aceea, fâşâitul discret al unor paşi prin pajiştea de pe mal, atât de uşor, încât nu s-ar fi auzit în altă împrejurare, ajunse la urechile lui Matt, trezindu-l din amorţeală. Paşii se opriră în dreptul său. Îşi ridică alene ochii şi tresări văzând-o pe Landa Mills, care, surprinsă de neaşteptata prezenţă a cuiva tocmai acolo unde ea, probabil, căuta singurătatea, se oprise nehotărâtă lângă rădăcina salciei culcate. Recunoscându-l însă numaidecât, îi adresă un zâmbet.

—M-ai speriat, domnule Andrews!

Sprinten, aşa cum nici nu şi-ar fi putut închipui, Matt se ridică şi, cu un aer de adolescent încrezut, mirându-se în clipa următoare de propriile-i cuvinte, o întrebă sărind pe ţărm:

—Arăt chiar atât de... înfiorător?

Ea se roşi puţin.

—Aa, nu!... Apoi, schimbând tonul: Nu vă temeţi că o să cădeţi iar în apă, domnule Andrews?

—Iertaţi-mă, domnişoară, mă numesc Matthews. Spuneţi-mi Matt, aşa cum îmi spune toată lumea.

—Eu mă numesc Linda; spune-mi aşa, dacă vrei – zise tânăra după o scurtă ezitare, întinzându-i mâna.

—Bine, Linda! se trezi Matt că glăsuieşte cu o neobişnuită siguranţă de sine; parcă băuse o cupă mare de vin care-l ameţea puţin şi un fior plăcut îi străbătu fiinţa.

—Bine, Matt! rosti şi fata surâzând, cu aerul că o amuză

intimitatea stabilită fără multă vorbă.

Acuma, când o vedea mai de aproape şi-i vorbea, aureola de fiinţă mitică pe care o atribuise imaginaţia lui Matt „Zânei lacului” dispăruse. Era o fată înaltă, cu păr bogat şi mătăsos de culoarea paiului, cu ochii foarte mari şi limpezi, cu trăsături de o frumuseţe calmă, s-ar fi zis, de statuie… Şi nici n-o găsea distantă, mândră, inaccesibilă, aşa cum şi-o închipuise el. Dimpotrivă, părea destul de comunicativă. Când vorbea, un zâmbet jucăuş îi strălucea în ochi, iar când se credea neobservată, îl examina pe Matt cu o privire furişă. Îmbrăcat în treningul pe care-l purta la exerciţiile fizice prescrise de doctorul Mills, el avea mai degrabă ţinuta unui sportiv în vacanţă decât a unui convalescent.

—Mai să nu te recunosc!… şi zâmbi. Mi-a spus fratele meu că m-ai văzut la Barrington. Eşti de acolo?

—Am locuit la Barrington în ultimii ani.

Matt încerca pe neobservate să-şi pună ţinuta la punct, îndreptându-şi gulerul, netezindu-şi părul cu un gest aproape uitat. Nu se simţea de loc stingherit, şi când Linda porni încet, făcându-i parcă o invitaţie din ochi, el păşi bucuros alături de ea pe cărare.

—Era frumos acolo. E un orăşel cu aspect aproximativ european… Parcul englezesc cu iarbă, tufişuri, copaci ca în pădurile din nord…

—… Şi un lac mic. Acolo te-am văzut, lângă ochiul acela de apă. Veneai în fiecare zi. Te botezasem „Zâna lacului”! Ştii, nu te cunoşteam…

—„Zâna lacului”! Linda zâmbi înveselită. Ce drăguţ!… Desigur, m-ai pândit în fiecare zi.

—Aş! rosti Matt cu o mică strâmbătură de dispreţ. Nu cred că mi-ar fi dat prin gând atunci să pândesc vreo fată. Treceai însă prin faţa mea în fiecare zi, la un pas de mine,

la mai puţin de un pas…

Ea se încruntă uşor, răscolindu-şi zadarnic memoria.

—Nu-mi amintesc! Ce vrei, a trecut aproape un an de atunci. Mă mir că dumneata…

—Dar cine ar putea să te uite?! exclamă fără voie Matt, cu elanul şi cu sinceritatea unui adolescent. Eşti atât de frumoasă – adăugă cu vocea mai scăzută, roşindu-se – şi atât de tânără…

—Vai – zise ea, plecându-şi genele lungi – dar nu sunt cu mult mai tânără ca dumneata…

El tresări.

—A, da! Uitasem…

Privirea ei se întâlni cu ochii lui adânci, limpezi ca apele de munte, apoi zăbovi pe trăsăturile-i frumoase, tinereşti, în dosul cărora stăruia parcă o taină, ceva nedefinit, ciudat, tocmai atâta de ciudat cât să trezească interesul unei femei.

—Nu te-am văzut la Barrington – acuma sunt convinsă. Trebuia neapărat să te remarc, să te ţin minte… Nu te-am văzut şi totuşi e ceva în trăsăturile dumitale, în figura dumitale, ceva… Cunoscut; e ca şi cum ne-am fi întâlnit undeva…

El încercă să glumească:

—Da, ne-am văzut în ţara din vis, în ţara din poveşti, unde erai cu adevărat „Zâna lacului”!

—Iar dumneata, frumosul prinţ, cavalerul viteaz pornit în căutarea mea?…

Zâmbetu-i strălucitor îl zăpăcea pe Matt. Vrând să continue pe acelaşi ton, el se trezi murmurând cu glasul sugrumat:

—Şi am găsit că zâna e cea mai frumoasă vrăjitoare a ţării din vis…

—Vai – zise ea prefăcându-se dezolată – pe cine am

vrăjit? apoi, râzând, coti în fugă pe o cărare din stânga. Vrei să vii pe aici? Nu ocoleşti de loc, iar eu ajung mai repede acasă, ştii, am atâta treabă…

„Acum îşi aminteşte că are treabă!” îşi zise Matt cu ciudă, urmând-o încet. Părăsea plin de regret ţara din vis pentru a se înapoia în lumea reală…

O luaseră de-a lungul unui şir de sălcii care sfârșea într-o alee asfaltată, mărginită de plopi înalţi. Mergeau din nou alăturea, spunându-şi lucruri fără importanţă.

—… Nu, aici îmi petrec doar o scurtă vacanţă. Stau la fratele meu, în vila de colo… tocmai unde s-a oprit maşina… Deodată Linda se făcu albă ca varul şi-l apucă pe Matt de braţ. Să ne întoarcem, pentru Dumnezeu! Degetele i se crispară pe braţul însoţitorului său. Vino…

Matt însă înlemnise cu ochii zgâiţi la omul care tocmai cobora din maşină.

—Dar… Omul acesta… Omul acesta… Mi se pare că-l ştiu! Îl cunosc, Linda! L-am întâlnit la Houston, am stat de vorbă cu el… Spune-mi, nu cumva e bogătaşul Blackfield?

XXVIII

Matt se obişnuise cu întâmplările ciudate. În ultimul timp, acesta era modul său de existenţă. „Aşa trebuia, probabil, să fie” – îşi zicea ridicând nedumerit din umeri. De patru zile însă, parcă trăia în vis: întinerise!… Oricât ar fi de necrezut, de fantastic, de contrar bunului simţ şi experienţei omeneşti, în faţa evidenţei eşti silit să te închini. Matt nu-şi putea da seama cum, din ce cauze, prin ce împrejurări se întâmplase lucrul acesta extraordinar, nu şi-l putea explica. Deocamdată se mulţumea să-l constate: întinerise… întinerise cu cel puţin un sfert de veac! Şi nu

era vorba de un fenomen superficial, de o stare subiectivă, datorită vreunei dereglări nervoase: nici nu era doar o frăgezire a tenului sau o spectaculoasă regenerare a părului datorită cine ştie cărei cauze încă neelucidate. Nici pomeneală! Întinerirea era totală, profundă, interesând în chipul cel mai evident întregul organism! Iată explicaţia euforiei, a bunei dispoziţiuni, a dorinţei, ba chiar a nevoii de acţiune. Organic, fiziologic întinerise! Pielea îi era întinsă şi elastică, iar ridurile dispăruseră fără urmă. Apoi, unde erau toate acele mici sau mari neajunsuri aduse de vârstă? Matt le resimţise pe vremuri din plin: reumatisme, junghiuri, dureri, tulburări de tot felul... Unde erau? Nici măcar nu le observase lipsa decât acuma, când aflase după aspectul său că ceva s-a schimbat!

La început credea că va înnebuni de bucurie din pricina acestui fenomen straniu, care îi reda vigoarea şi frumuseţea de odinioară. Însă, ciudat: după primul moment de consternare, faptul nu-l preocupă prea mult. Intra oarecum în ordinea naturală a lucrurilor! Era la fel cum se întâmplă totdeauna când suntem tineri şi sănătoşi: nu simţim nimic deosebit. Căci buna funcţionare a organismului se desfăşoară discret; la nivelul cunoştinţei ajung doar defecţiunile, boala...

După cum nu se putea concentra îndelung asupra stării lui actuale, Matt încerca de asemenea zadarnic să se transpună puţin în situaţia celuilalt eu al său, Matt Rogers din Barrington, omul a cărui existenţă mediocră se scurgea, anonimă, spre crepusculul vieţii cu un an în urmă. Ba, când ajungea aici, lucrurile se petreceau încă şi mai rău: Matt nu reuşea să se identifice total pe sine cu celălalt! Parcă era vorba de altcineva, de un om a cărui viaţă o cunoştea din auzite şi nu tocmai bine, căci, în mod inexplicabil, i se şterseseră cu totul din amintire numeroase episoade din

ultimii ani ai vieţii, ca şi când pe harta memoriei sale ar fi apărut întinse pete albe de „terra incognita”. Printre aceste pete albe se strecurau, mai clare sau mai vagi, mai cu legătură sau mai lipsite de legătură, câteva amintiri, mai ales cele privitoare la zborul cosmic şi împrejurările care precedaseră temerara aventură.

Cu o claritate surprinzătoare îşi amintea însă tot ce era în legătură cu Linda, felul în care o „cunoscuse”, fiecare amănunt, fiecare clipă din cele petrecute în parcul din Barrington, aşteptând să se apropie, urmărind-o apoi cu ochii până când se pierdea printre tufişurile de pe malul lacului. Aceste amănunte nu-i apăreau ca şi când i le-ar fi povestit cineva; erau, fără discuţie, amintirile sale. Tot astfel era şi dragostea pentru Linda! —o punte luminoasă legând cele două existenţe ale sale, un sentiment de o netăgăduită continuitate. Poate tocmai de aceea Matt îşi dădea seama că există o deosebire de nuanţă: o iubise şi anul trecut, o iubea şi acum, dar altfel. În ce consta deosebirea? I-ar fi fost greu să explice… De altfel, nici nu-l interesa. Şi nici nu observa că rezerva lui exagerată, scrupulele izvorâte din diferenţa de vârstă dispăruseră şi ele ca multe alte lucruri din ceea ce constituia fondul său sufletesc…

XXIX

Programul zilei – care, printre altele, cuprindea două reprize de exerciţii fizice, precum şi somnul obişnuit de după-masă – îl sustrase pe Matt într-o oarecare măsură de la preocupările sale sentimentale, îndată ce veni însă ora plimbării, plecă nerăbdător spre lunca în mijlocul căreia, străjuite de sălcii şi plopi, dormeau apele verzi şi tăcute ale

iazului. Aici, în decorul care le servise drept cadru, voia să retrăiască în gând neuitatele clipe din ajun. Căci pentru el clipele petrecute în tovărăşia Lindei, chiar dacă trecuseră fără să se fi întâmplat ceva deosebit, rămâneau „clipe neuitate”… Pe braţ parcă mai simţea încă apăsarea şi căldura braţului ei… şi fiorul care o străbătuse văzându-l pe domnul Blackfield… Dar ce căuta domnul Blackfield aici? Şi de ce se tulburase Linda astfel, recunoscându-l? Ce legătură era între ei?…

Matt se opri în mijlocul cărării, surprins puţin de avalanşa acestor întrebări care-i veniseră deodată în minte, şi încercă să reconstituie cu gândul, cât mai fidel, scena din seara trecută. La cincizeci de paşi, cu privirea lui mioapă, industriaşul n-o recunoscuse pe Linda, care i-a întors în grabă spatele. Au mers tăcuţi un răstimp, braţ la braţ, înainte ca Matt să o întrebe destul de intrigat:

—Ce s-a întâmplat? Era Blackfield!… El era; l-am recunoscut…

Apăsându-şi cu mâna pieptul ca şi când ar fi vrut să-şi domolească bătăile prea repezi ale inimii, Linda respiră adânc înainte de a răspunde:

—Nimic… Să nu mai discutăm despre asta. Te rog…, apoi schimbase vorba.

S-au despărţit ceva mai târziu la intrarea spitalului în cel mai banal chip cu putinţă.

Matt plecă mai departe pe cărare, clătinând gânditor din cap; aici se ascundea o taină pe care el îşi propuse să o limpezească neîntârziat.

Ajungând la ultima cotitură, unde poteca rustică ieşea dintre tufişurile de smirdar şi iasomie, se opri din nou şi inima începu să-i bată năvalnic: Linda era acolo! Rezemată de tulpina unei sălcii, privea oglinda iazului cu aceeaşi expresie de uşoară melancolie pe care Matt i-o surprinsese

înainte cu un an, la Barrington. Auzindu-i paşii, se întoarse şi ochii i se luminară numaidecât.

—Ah, iată-l pe cutezătorul prinţ!…

—Şi iat-o pe frumoasa zână, vie şi nevătămată! Era să facă o aluzie la întâmplarea din ajun, dar se răzgândi pe loc. Ţi-am tulburat singurătatea…

—Aa, nu! protestă cu vioiciune Linda. Îmi place uneori singurătatea, ce-i drept, dar astăzi nu. Şi dacă vrei să-mi ţii tovărăşie… acolo e o bancă…

Matt se înclină şi, pornind voios alături de ea, îşi regăsi îndată tonul de adolescent îndrăzneţ sub care încerca să-şi ascundă sfiala.

—Dacă nu te deranjează ţinuta mea… Ştii, pentru un prinţ e cam… bizară.

—Bizară? Ba dimpotrivă… Treningul te prinde de minune. Faci sport?

—Doar exerciţii de readaptare.

Se aşezară pe bancă sub o salcie pletoasă ale cărei ramuri subţiri şi lungi cădeau ca o cascadă verde până la suprafaţa apei; ici-colo, pe oglinda lucie, soarele care se lăsa spre orizont stârnea reflexe roşietice.

—Nu vorbeam de ceea ce faci acum. Fata zâmbi stingherită parcă. Se spune că eşti un om ciudat. Ai fost găsit în nesimţire pe malul oceanului, printre stâncile de la capul Red… şi, cam asta-i tot ce se ştie despre tine.

Matt ridică din umeri şi deveni deodată serios.

—E tocmai de-ajuns. Nu ştim adesea mai mult nici despre cei pe care ne închipuim că-i cunoaştem bine… Şi, uneori, nici despre noi înşine nu ştim destul!

—Vai, ce profund! Încercă ea să glumească. Pe mine însă mă cunoşti, nu-i aşa?

—Tu eşti „Zâna lacului”!

—Ah, da! Sunt „Zâna lacului” şi am vrăjit pe cineva… Tu

mi-ai spus-o ieri…

Musculiţe nevăzute iscau din loc în loc pe suprafaţa apei cercuri nestatornice care veneau să se stingă la ţărm. Privirea visătoare a lui Matt urmărea câte un crâmpei din ele, furişat prin umbra deasă până la rădăcina întunecată a salciei, unde mai tremura o clipă înainte de a muri.

—Eşti „Zâna lacului”!… Sau, poate, eşti Fata din lac. Nu ştiu prea bine… spuse el, răscolind încă o dată cu privirea adâncul apei.

—Fata din lac?! exclamă Linda, nedumerită.

Ca şi când n-ar fi auzit-o, Matt continuă pe un ton de confesiune, destăinuindu-se parcă undei tăcute a iazului:

—Îmi vin în minte câteodată lucruri pe care le-am socotit uitate de mult… Nu ştiu prin ce minune răsar din nou, trunchiate, vagi, abia închegându-se şi tremură încă nesigure, întocmai ca cerculeţele acestea din apă… Nici n-aş putea spune despre ele dacă sunt chiar aşa sau dacă-s altfel, dacă le-am aflat dintr-o carte sau le-am scornit eu singur… Te plictisesc?

—Aa, nu! Continuă. Îmi place să te ascult.

—Am citit de pildă, cândva, o povestire – de Andersen, cred… Da, de Andersen. Era vorba despre un copil bun şi cuminte, cum sunt atâţia în povestirile danezului. Pereţii camerei sale erau împodobiţi cu diferite gravuri şi tablouri, înfăţişând peisaje din ţinuturi îndepărtate sau, poate, scene din poveşti… Privindu-le neîncetat, el se visa în locurile zugrăvite, lua parte la întâmplările minunate povestite acolo sau născocite de imaginația lui copilărească. Ar fi dorit atât de fierbinte să ajungă, să intre într-un fel şi după voia lui în lumea tablourilor sale, să o cunoască nemijlocit, să hoinărească prin ea fără habar!… Şi iată că, prin nu ştiu ce miracol, printr-o vrajă sau, poate, numai în vis, dându-se peste cap sau sărind de-a dreptul prin ramă ca printr-o

fereastră, copilul ajunge să pătrundă în peisajul tabloului ales – altul în fiecare noapte – plecând voios într-o aventură minunată, departe, spre necunoscut, dincolo de orizontul cuprins în ramă.

La povestirea aceasta mă gândeam acum câteva zile, stând pe tulpina salciei de colo şi uitându-mă în apă. Cerul se oglindea, limpede, pe fundul iazului. Ici-colo norii albi pluteau încet, fără ţintă. Şirul neclintit al plopilor, drepţi, aliniaţi ca nişte grenadieri, sălciile veşnic adormite, malul abrupt, desişul trestiilor, toate amănuntele peisajului se reflectau cu atâta claritate în cleştarul nemişcat al apei, încât parcă aveam în faţă nu o simplă imagine, ci alt univers, o lume întreagă, la fel de reală ca cea în care trăim, însă *inversă*, întoarsă pe dos, în care ceea ce la noi se găseşte sus – cerul, norii, vârfurile copacilor – acolo era jos! Parcă-mi sugera o inversare a tuturor valorilor. Într-o astfel de lume – m-am gândit – ceea ce la noi e rău, urât, nedrept, trebuie să fie bun, frumos… Şi fiindcă eu în viaţă n-am avut prea mult parte de bine, aş fi plecat cu bucurie să o cutreier, cum îşi cutreiera copilul din povestirea lui Andersen lumea tablourilor sale… Atunci te-am văzut pe tine! Erai *acolo*, în lumea aceea, răsărită deasupra ţărmului, parcă mă chemai şi… m-am trezit aşa, fără de veste, în apă! O, n-am încercat să mă înec. Nu, nici nu mi-a trecut prin gând… Îmi pierdusem pur şi simplu echilibrul. Glumeam când am ieşit la mal cu ajutorul doctorului Mills, mă prefăceam că nu-mi dau seama în care dintre cele două lumi am nimerit…

Din ziua aceea însă mi s-au întâmplat o mulţime de lucruri care îmi dau azi certitudinea că am trecut atunci, într-adevăr, prin apă, în lumea oglindită acolo în lac. Tu râzi, Linda, şi poate îţi stă o glumă pe buze, dar crede-mă, te rog, eu ştiu mai bine… Am trecut prin apa lacului în

lumea inversă! Acolo, pe tărâmul unde trăiam înainte, am fost bătrân, sărac, inutil, n-aveam pe nimeni, îmi irosisem viaţa fără rost… Aici sunt altfel – şi, mai presus de toate, sunt tânăr! Matt se opri o clipă şi privirea îi deveni strălucitoare. Era unul din momentele în care îşi dădea pe deplin seama de miracolul întineririi sale şi se bucura din toată inima. Sunt tânăr, Linda!… Îi apucă mâinile şi glasul i se făcu îndată mai cald, mai catifelat. Tu ştii ce înseamnă asta, să fii tânăr?… Ah, ce prost sunt! Sigur că ştii, doar şi tu eşti tânără! Sau, poate, nu… Nu ştii nimic! Trebuie să fii bătrân pentru ca să înţelegi ce-i tinereţea. Tu n-ai fost bătrână niciodată, iar eu… Chiar dacă aş vrea, nu mă pricep să ţi-l descriu, căci vorbele nu pot reda un astfel de sentiment. Ar fi palid, fără noimă, teribil de banal să-ţi spun, de pildă, că aici, în universul oglindit în apă, florile sunt mai frumoase, cerul mai albastru, aerul e plin de miresmele primăverii, pământul de sevă… Totuşi, acesta-i adevărul! Şi oamenii sunt altfel… De pildă, Blackfield. În lumea *cealaltă* este un om atotputernic, un magnat al marii finanţe, a cărui voinţă e lege, cu un cuvânt, striveşte o existenţă, un ideal, o mie de vieţi fără să-i pese. Aici, privindu-l, mi s-a părut un caraghios. Zău, un caraghios!… Nu era cazul să te tulbure prezenţa lui. O fată ca tine l-ar putea juca pe degete! Sau, mă gândesc… Linda *cealaltă*… poate, e o fiinţă egoistă şi uşuratică, interesată, gata să renunţe pentru bani la dragoste, la familie, la tot ce e frumos în viaţă, la tot ce e de preţ… Iată de ce am spus că eşti *fata din lac*: fiindcă eşti altfel… tu eşti contrariul ei, imaginea ei răsturnată…

Linda îl ascultase amuzată, fără a încerca să-l întrerupă.

—Interesant!… zise ea îndată ce avu răgazul. Nu te-ai gândit însă că s-ar putea să fie şi pe dos? Adică, cealaltă Linda – aceea pe care ai botezat-o la Barrington „Zâna

lacului” – să aibă în realitate un suflet curat, împodobit cu toate virtuţile din. „Cărticica bunului creştin”, iar eu, cea de aici, să fiu imaginea ei răsturnată: egoistă, rea, uşuratică… Şi aşa mai departe. Ce zici?…

Matt îşi întoarse privirea spre ea şi Linda fu nevoită să recunoască în sinea ei că niciodată nu văzuse ochi mai tulburători.

—Nu, Linda. Nu, fiindcă lacul în care lumea se oglindeşte *sunt eu*, şi universul prin care am plecat să-l cutreier, în căutarea celei mai necrezute aventuri, este *lumea lui Matt Rogers la douăzeci şi cinci de ani*! Iar „Fata din lac” este Linda din sufletul meu, Linda pe care o iubesc!…

XXX

Siluetele plopilor păreau coloane înalte de cărbune scufundate în apă, tremurând ca şi când baia răcoroasă le-ar fi provocat frisoane. Printre ele, stelele închipuiau mici pâlpâiri fugare pe valuri ca nişte luminiţe gata-gata să se stingă de suflarea tot mai stăruitoare a brizei. Linda se strânse, înfiorată, la pieptul lui Matt.

—Să ne întoarcem; m-a pătruns răcoarea…

Porniră ţinându-se de mână, tăcuţi. Întunericul nopţii acoperea deopotrivă privirea strălucitoare a lui Matt şi pe cea visătoare, voalată de o vagă incertitudine, a Lindei. În faţă se pregătea să-i întâmpine şirul neîntrerupt al luminilor aprinse de-a lungul aleii. Matt îşi stăpâni cu greu regretul că plimbarea se apropie de sfârşit.

—… Şi n-am să te văd până mâine – continuă el cu voce tare un monolog început în gând. Douăzeci de ore! Ce greu trec douăzeci de ore aşteptând, aşteptând şi numărând clipele care parcă stau pe loc… În fiecare moment o să mă

întreb: oare, la ce te gândeşti, cu cine vorbeşti, ce faci… Într-adevăr, ce faci toată ziua? Nu te-am văzut niciodată ieşind…

În întuneric, Linda surâdea.

—Oo, sunt ocupată…

—Bine, dar…

—Cum, n-ai auzit de mine? Sunt Linda Mills! Îl întrerupse ea făcând pe mirata.

„O fi artistă de cinema!… Trebuia să mă gândesc”… îi fulgeră prin minte lui Matt şi începu să se bâlbâie:

—Eu… Ştii… numai de cinci zile…

Fata râdea.

—Ei, lasă, nu te necăji! Glumeam, făceam pe grozava. În realitate, nu-i cine ştie ce: am publicat câteva povestiri şi… asta-i totul.

—Scrii?!

—Încerc. De aceea nu m-ai văzut ieşind: profit puţin de liniştea din colţişorul acesta retras.

Surprins, Matt simţi un fel de mândrie: fata pe care o iubea *publicase câteva povestiri*, era Linda Mills, era „*cineva*”.

—E frumos să scrii, să creezi, să-i faci pe alţii să gândească, să simtă ceea ce tu le transmiţi prin arta ta! E minunat! Acum câţiva ani – să nu râzi de mine, eram încă elev la West Point – am încercat şi eu să scriu versuri…

—… Să scrii, să creezi… Oh, Matt, ce vorbe mari! exclamă Linda, făcând cu mâna un gest larg. Nu vreau să fii cândva dezamăgit. Povestirile mele sunt fără pretenţii. Ideile cuprinse în ele n-o să trezească prea multe şi prea adânci ecouri în sufletul şi mintea cititorilor! Nici frământări şi nici probleme serioase…

—Nu poţi şti niciodată… N-ai de unde să ştii – zise meditativ Matt, luând-o de mână spre a-i ajuta să treacă

şanţul de la marginea aleii. Vino, uite că ţi-e mâna ca un sloi de gheaţă!…

XXXI

Robert Mills părea în prada unor sentimente contradictorii, cel puţin aşa îşi închipuia pacientul său… Poate încerca să-şi pună un pic de ordine în idei, să se concentreze sau să găsească vreo neconcordanţă şi nu reuşea. Fără o intenţie precisă, el ridică fotografia pe care o examinase până atunci de nenumărate ori, se uită la ea lung, absent, apoi, cu acelaşi gest de om preocupat, o aruncă peste maldărul de acte şi fotografii din faţa sa. Aşezat pe marginea fotoliului, într-o atitudine de aşteptare, Matt îl urmărea tăcut cu privirea. În ultimele zile, gâtul parcă i se lungise, i se subţiase, părul aproape blond îi crescuse mai des. Asemănarea dintre model şi fotografie era de netăgăduit.

—Parcă ai făcut-o ieri! exclamă doctorul aruncând încă o privire spre poză. Acelaşi păr scurt, acelaşi zâmbet… Dacă n-ar fi ecusonul Academiei din West Point, aş zice că eşti îmbrăcat în acelaşi trening! Şi astălaltă…

—E totuşi de prin ’940… Prinzând fotografia cu vârful degetelor, Matt o contempla gânditor, răscolindu-şi cu un sentiment de uşoară melancolie amintirile. Memoria îl ajuta surprinzător de bine când era vorba despre lucruri petrecute în tinereţe. Am făcut-o la un antrenament de volei, cu Bob Curtiss. Uite, ăsta e Bob… A murit în ’952… Da, în ’952, chiar lângă mine. Era prin împrejurimile Wonsanului…

Medicul examina pentru a nu ştiu câta oară amprentele digitale cu lupa, vorbind însă despre altceva:

—Cum îţi spuneam, gazda dumitale mi-a făcut dificultăţi; era să mă întorc de la Barrington cu mâna goală! Dacă nu mi-ar fi cunoscut rudele… Ah, dar asta n-are nici o importanţă! exclamă ridicându-şi privirea brusc.

De câtva timp, exclamaţia aceasta se repeta din cinci în cinci minute.

—Da, n-are nici o importanţă, repetă şi Matt ca un ecou, neştiind ce ar fi mai nimerit să zică.

Medicul îl privea pe sub sprâncene cu multă atenţie, ca şi cum ar fi vrut să-l cântărească din ochi.

—Hm, trăsnită poveste! Asta, oricui i-ai spune-o, ar zice că ţi-ai pierdut minţile… că ai înnebunit! Totuşi, faptele sunt reale – dădu un bobârnac hârtiei pe care o ţinea în mână – de necontestat… Într-adevăr, trăsnită poveste! Nici nu ştiu de unde naiba s-o apuc… Vrei s-o mai repeţi o dată? Adică… Las-o. Las-o, n-o mai spune. O ştiu pe dinafară. O ştiu atât de bine, încât parc-am trăit-o eu însumi. Şi Robert Mills începu să numere pe degete: Ştiu în ce împrejurări ai plecat cu nava „Hb 1 OICS”, ştiu cum a decurs zborul pe orbită, ce ţi s-a întâmplat, cum te-ai îmbolnăvit, cum ţi-a trecut, îmi dau seama că amesteci puţin faptele reale cu cele imaginare, cu visuri sau cu halucinaţii – dar asta n-are importanţă – cunosc dificultăţile întoarcerii pe Pământ şi inexplicabila – aş zice chiar miraculoasa – dumitale salvare… Pentru că, în mod normal, trebuia să mori de o mie… de zece mii de ori, prăjit, înecat, sufocat, ars, evaporat, sublimat, făcut fărâme de explozia vehiculului spaţial… Cum s-a întâmplat că totuşi ai scăpat cu viaţă, nu pot pricepe!… Şi nici n-are rost să-mi bat capul cu mulţimea coincidenţelor care au făcut să aterizezi lângă coasta americană, să ajungi *tocmai la spitalul acesta*, s-o întâlneşti pe Linda, să fii din Barrington… Şi celelalte! Calculul probabilităţilor mi-ar arăta, desigur, că exista o

şansă să se întâmple toate acestea, dar îmi vine ameţeala când mă gândesc ce mică era.

Se ridică greoi, ca şi când o povară nevăzută i-ar fi apăsat umerii, şi începu să se plimbe cu paşi rari prin încăpere. Matt îl urmărea din ochi, gândindu-se la Linda. Era mulţumit că ea lipseşte de acasă, fiindcă nu se hotărâse încă să-i destăinuiască fantastica sa aventură. Voia să se lămurească întâi cu medicul.

—Aşadar… începu el dregându-şi glasul.

—Ce să-ţi spun?… Robert Mills ridică din umeri, aşezându-se din nou. Te-am examinat, te-am cercetat – atâta cât se poate la spitalul nostru – am documentele aici, pe masă… Concluzia… Ştiu eu?… Ridică iarăşi din umeri. Suntem în faţa unui fenomen cu totul nou, necunoscut, neîntâlnit încă: *un om a întinerit*! Timpul lui fiziologic a luat-o înapoi, în ciuda tuturor teoriilor, în ciuda experienţei umane… Ca medic, asta mă interesează, desigur, enorm. Nu m-aş frământa chiar atât dacă n-ar fi în joc însăşi reputaţia mea: sunt primul medic care te-a văzut, care te-a îngrijit, te-a ţinut sub observaţie atâtea săptămâni… Gândeşte-te pe ce teren periculos mă aflu! Câtă neîncredere va stârni toată treaba asta, ce uşor pot fi acuzat de neseriozitate…

—Dumneata! exclamă neîncrezător Matt.

—De ce nu? Când susţii nişte… Uite, chiar eu văd, ştiu că probele sunt de necontestat… şi totuşi raţiunea refuză să le accepte. Fenomenul contrazice legile firii. E… Cum să spun… E ca şi când stiloul acesta, pe care-l las din mână, în loc să cadă pe masă, ca orice stilou cumsecade, ar lua-o razna spre fereastră sau spre tavan!

Matt se aşeză mai bine în fotoliu.

—Nu uita, doctore, că eu am văzut aşa ceva când eram acolo sus, pe orbită!…

Robert Mills îl privi îndelung şi gânditor, poate chiar puţin surprins, ca omul luat pe neaşteptate.

—Hm… într-adevăr… Ia te uită! Dumneata ai văzut aşa ceva… Într-adevăr, ai văzut. Mai mult, ţi se părea normal!

—Mi se părea absolut normal, *acolo*…

Doctorul îşi oprise meditativ privirea pe stilou.

—Da, ţi se părea normal – mimica şi gesturile sale îi nuanţau cuvintele – pentru că *ştiai*, erai prevenit, cunoşteai efectele imponderabilităţii…

—Ştiam…

—Dar, stai puţin! Ce se întâmpla dacă în locul dumitale s-ar fi aflat un sălbatic superstiţios şi neinstruit? Oare n-ar fi zis şi el, ca mine, că se găseşte în faţa unui fenomen contrar legilor firii? Da, da, da… continuă medicul cu acelaşi aer meditativ. Eh, legile firii! Ce cunoaştem noi din legile firii? Puţin, încă puţin de tot… Mai e mulţimea lucrurilor pe care le va descoperi şi le va explica ştiinţa viitorului, cele care astăzi – dacă le-am întâlni cumva – ni s-ar părea contrare legilor firii. Uite, întinerirea dumitale… Pariez pe tot ce vrei că dacă anul trecut, acum o lună chiar, cineva ar fi afirmat – nu într-un eseu, nu într-o lucrare cu pretenţii, ci într-o simplă încercare literară – că aşa ceva este posibil, şi-ar fi ridicat în cap toţi medicii, toţi biologii, criticii, fizicienii, filozofii, gânditorii, care i-ar fi demonstrat negru pe alb că bate câmpii, i-ar fi vorbit despre timp şi despre spaţiu, despre fenomene ireversibile şi, mai ales, despre necesitatea documentării înainte de a scrie ceva… Dacă, bineînţeles, l-ar fi luat în seamă! Şi iată că minunea se întâmplă totuşi într-o zi… Clar, fără putinţă de tăgadă. Din nou, realitatea o ia înaintea ficţiunii!

Doctorul era neobişnuit de vorbăreţ, ca şi când l-ar fi ameţit puţin o stacană de vin tare, băut pe nerăsuflate. Matt îl asculta dând semne de nerăbdare, până când reuşi

să strecoare şi el un cuvânt:

—Tot ce spui, doctore, e foarte interesant, nu mă îndoiesc. Dar ce s-a întâmplat cu mine? Fenomenul acesta... e un fel de regenerare a ţesuturilor, un fel de... Dumneata ce zici?

Medicul se uită la el cu blândeţe.

—Nu ştiu, dragă domnule Matt. Eu sunt un simplu medic de spital, un practician. Nu sunt un om de ştiinţă.

—Nu eşti un om de ştiinţă... Vai, doctore! Se poate?!

Aşa cum se întâmplă adesea în cazuri similare, după atâtea săptămâni de luptă împotriva bolii, Robert Mills îşi câştigase admiraţia şi încrederea nemărginită a bolnavului. Matt îl socotea drept un adevărat oracol, un om de a cărui clarviziune, de a cărui pricepere nu se putea îndoi şi nimic în lume nu i-ar fi zdruncinat această credinţă.

Medicul însă clătină sceptic din cap:

—Din păcate...

—Ei, lasă! Prea multă modestie... Şi, în definitiv, nici nu mă aştept la o explicaţie... Ştiinţifică sută la sută. Ar fi absurd. Îmi dau seama că asta cere un studiu serios şi aprofundat.

Medicul zâmbi.

—O explicaţie nu tocmai... ştiinţifică sută la sută! Asta-i bună! Dar cum să fie?... Fantezistă... Poetică? Într-adevăr, dacă aş fi poet, poate mi-ar veni mai uşor în minte una. Atunci ţi-aş spune, de pildă, că te-ai întâlnit cu Hebe, zeiţa tinereţii, pe când zburai prin cer... Ţi-a dat să bei nectar dintr-o cupă fermecată, ţi-a dat ambrozie... te-a sărutat să te adoarmă, apoi, vicleană, ţi-a strecurat între buze o picătură din Lethe, apa uitării, ca să nu-ţi mai aminteşti întâlnirea cu ea...

—Din Lethe... Ah, doctore, de aceea stau prost cu memoria! Sunt o mulţime de lucruri pe care nu mi le mai

amintesc de când m-am întors…

Robert Mills nu-l asculta. Se concentră că şi când i-ar fi venit în minte o idee nu prea clară, dar pe care voia să nu o piardă.

—Cu Hebe… cu Hebe… Ia stai puţin! Figura i se destinse într-un surâs. Ciudat! O întâlnire cu Hebe!… Dar asta-i… Îl privi pe Matt cu o licărire veselă în ochi. Dumneata vrei o explicaţie, nu-i aşa? Ei bine, un pic de fantezie nu ne-ar strica. Nu strică niciodată… Hm! Ce zici?

Matt îşi ridică întrebător privirea.

—Un pic de fantezie?!… Sunt de acord! Pe mine mă interesează ce gândeşti, nu mijloacele prin care mi-o spui.

—Atunci…

XXXII

—Plec de la presupunerea – începu doctorul după ce se mai gândi puţin – că între fenomenul biologic al întineririi dumitale şi zborul îndelungat pe orbită există neapărat o legătură…

—Aşa mi-am zis şi eu – îl aprobă Matt cu toată convingerea.

—Da. Ai trăit opt luni în condiţiile acelea deosebite, în Cosmos, acolo unde experienţa umană abia se înfiripă şi necunoscutul te aşteaptă la fiecare pas…

—Ah, mie-mi spui?! S-au descoperit în spaţiul dinafara Pământului lucruri despre care înainte nici nu se visa: centuri de radiaţii, particule ciudate…

—Şi câte altele… Vezi? E ca şi cum ne-am găsi în pragul unei împărăţii nesfârşite a minimilor, abia i-am întredeschis porţile şi încercăm, uimiţi, să facem prin ea primii paşi… Descoperim o lume unde lucrurile se petrec altfel decât

aici, la noi. Încă nu ştim cum anume, fiindcă nu avem destule date… Iată, de pildă, biologia spaţială: ce se întâmplă cu fiinţele vii după un timp mai îndelungat petrecut în afara Pământului? Ştiu eu?… Fiinţele acestea există de un miliard de ani şi mai bine pe suprafaţa planetei noastre; într-un miliard de ani s-au adaptat atât de strâns la condiţiile terestre, s-au organizat, au evoluat, s-au diversificat mereu sub influenţa acestor condiţii, încât e imposibil ca înlocuirea lor să rămână fără efect!

Matt asculta cu atenţia încordată. Unele cuvinte sau frânturi de frază parcă stârneau în mintea lui ecouri ciudate, metalice, ca un clopot, amplificate, repetate îndelung, obsesiv: „… În pragul unei împărăţii nesfârşite a minunilor… a minunilor… a minunilor… Abia i-am întredeschis porţile… porţile… porţile…” Imaginaţia transforma totul în realitate: el însuşi păşise pragul unei împărăţii a minunilor, în care totul era *altfel*, straniu, nou, nemaivăzut… el era copilul care pătrunsese în lumea tainică a unui tablou sau în universul mirific al unei povestiri ciudate…

—Cât de frumos povesteşti, doctore! se entuziasmă el fără să-şi dea seama că frumuseţea povestirii era în mintea sa, nu în ceea ce spusese medicul până acum.

Robert Mills îl privi o clipă, apoi îşi reluă firul explicaţiei:

—Viaţa – în înţelesul ei obişnuit de evoluţie a unui organism viu de la naştere până la moarte – este ceva complex şi greu de cuprins într-o definiţie. Cel puţin eu nu m-aş încumeta s-o cuprind… Dintr-un anumit punct de vedere însă, ea este o necontenită uzură a organismului, însoţită de o necontenită refacere. Între aceste două componente ale vieţii, de-a lungul unui miliard şi mai bine de ani, s-a stabilit un anumit echilibru – diferit pentru fiecare specie în parte – un echilibru care o favorizează însă

puţin pe prima, aşa încât refacerea nu ajunge niciodată să acopere chiar toată uzura: E un fel de cursă dramatică în care aceasta câştigă pas cu pas întrecerea, ia un avans din ce în ce mai mare în fiecare zi, în fiecare clipă… Ceea ce, pe planul întregului organism, se traduce prin îmbătrânire, decădere biologică şi, în cele din urmă – atunci când uzura a luat-o cu mult înaintea refacerii – prin ruperea echilibrului vital, moartea…

Matt se scutură, străbătut parcă de un fior.

—Teribilă cursă, când are asemenea deznodământ! Dar nu văd încă legătura…

—Puţină răbdare! Uite, mă întorc la călătoria dumitale. Nu ştiu ce se întâmplă cu ocupantul unui vehicul spaţial plasat pentru un timp îndelungat în afara condiţiilor obişnuite ale vieţii pe Pământ. Nu sunt documentat. Îmi închipui însă că un cosmonaut bine antrenat n-ar avea prea multe neajunsuri. Unul neantrenat însă, cum a fost cazul dumitale, se va resimţi cu siguranţă, se va îmbolnăvi, în organismul său se vor produce tulburări grave… Pe urmă, dacă echilibrul său vital nu se va rupe, o să înceapă acomodarea la noile condiţii.

—Exact aşa s-a întâmplat, doctore! exclamă cu însufleţire Matt.

—Ştiu… lipsa de adaptare… Dar mai e ceva: mă gândesc la natura condiţiilor de acolo. Pe orbită lipsesc o mulţime din solicitările la care e supus organismul pe suprafaţa Terrei – solicitări la care-i adaptat, ţii minte. Acolo, de pildă, lipseşte greutatea! Cred că dacă stai atâtea luni aproape nemişcat, imponderabilitatea reduce aproape la zero efortul muscular şi solicitările asupra scheletului, ba chiar şi pe cele exercitate de gravitaţie asupra conţinutului celular, dispare deci efortul organismului de contracarare a efectelor gravitaţiei… Probabil, asta duce la scăderea

nevoilor de hrană şi de oxigen, adică la scăderea metabolismului, a funcţiunilor de nutriţie şi de circulaţie… Poate că nu e totul chiar atât de simplu, dar pentru nevoile acestei încercări de explicaţie…

—E tocmai de ajuns!

—Apoi, să amintim că în spaţiul din jurul Planetei mai sunt şi alţi factori care acţionează asupra fiinţei vii.

—Sunt radiaţii – avansă cu timiditate Matt.

—Da, radiaţii, diferite câmpuri… Să presupunem că acolo, în condiţiile de izolare pe care le aveai, în zona şi în timpul zborului cabinei spaţiale „Hb 1 OICS", asupra dumitale au acţionat nişte radiaţii slabe, cu efect stimulativ. Să zicem că tot stimulativ pentru celule şi ţesuturi a acţionat prezenţa, absenţa sau variaţia câmpului magnetic, precum şi alte câmpuri necunoscute încă, pe traiectoria urmată de nava „Hb 1 OICS".

—Toate au acţionat favorabil, doctore! E limpede ca lumina zilei! Altfel nu m-aş găsi aici în momentul de faţă…

—Tocmai ce mi-am spus şi eu. Ei bine, asemenea factori, acţionând împreună, sau numai unii din ei, au făcut, probabil, ca, în organismul dumitale, echilibrul dintre uzură şi refacere să se modifice în favoarea refacerii!

—Aha!… În cazul acesta, cursa…

—Da, întrecerea despre care vorbeam s-a desfăşurat în organismul dumitale timp de câteva luni altfel de cum se întâmplă în mod obişnuit. Dacă uzura s-a încetinit considerabil, refacerea, în schimb, a rămas aceeaşi, aşa cum s-a stabilit pentru specia noastră în cursul a mii şi mii de generaţii… Răsturnarea aceasta de ritm al proceselor vitale a avut efectele ciudate şi dramatice pe care le-ai resimţit în timpul zborului!…

XXXIII

Matt rămase pe gânduri. Explicaţia doctorului Mills ridica nenumărate probleme chiar şi pentru un om fără o pregătire deosebită în biologie.

—Ştii – începu el şovăind –, nu mă pricep prea bine... Totuşi cred că dacă s-a inversat ritmul vieţii, ar fi trebuit să întineresc doar cu şapte-opt luni, nu cu un sfert de secol!

Medicul zâmbea, ca şi când l-ar fi amuzat puţin discuţia.

—De ce?... Dacă îmbătrânirea poate fi uneori neobişnuit de rapidă – cum se întâmplă într-o anumită boală, când copiii devin moşnegi în doi-trei ani – de ce nu s-ar putea realiza şi întinerirea într-un ritm asemănător? Aici e vorba de timpul fiziologic – ţine minte – şi nu de timpul fizic! E o deosebire...

—Aha!

—Înţelegi?... Avem de-a face în orice caz cu un proces biologic anormal: de fapt ai fost – şi cred că eşti încă – bolnav... O maladie ciudată, care se manifestă prin „întinerire”! Medicul deveni deodată gânditor. Condiţiile din timpul zborului pe orbită au dereglat un echilibru natural: acela dintre uzura şi refacerea organismului, ceea ce este, probabil, destul de grav... Însuşi echilibrul vital putea să se rupă în orice moment! *Trebuia să se rupă*... Şi, dacă nu s-a întâmplat aşa, lucrul mi se pare nespus de ciudat. Hm!... Cred că ai revenit din spaţiu tocmai la timp, ca şi când... Ca şi când un înger păzitor ţi-ar fi purtat de grijă!

Pe Matt îl cuprinse un fel de neastâmpăr. Se ridică şi începu să se plimbe de la masă până la fereastră şi înapoi. Era iar unul din momentele acelea când conştiinţa întineririi sale îi năpădea fiinţa ca o ameţeală provocată de o băutură tare.

—Îmi tot vorbeşti de boală! izbucni el. Ce fel de boală?

Mă simt mai bine ca oricând, mai sănătos, mai… Ei, lasă-mă! Tinereţea… Boală! Bătrâneţea, nu zic, o fi, dar tinereţea… Ehe! Recunoaşte, doctore, că am realizat ceva extraordinar, ceva nemaipomenit! O să se scrie despre mine cărţi, o să mi se ridice statui… Chiar boală dacă ar fi, cum zici, şi-o va dori mulţimea, vor cere-o, vor cerşi-o toţi cei care într-o bună zi ajung să strige clipei: *opreşte-te*! Ascultă-mă pe mine… De ce te încrunţi?

Medicul îşi privea degetele fine cu atâta luare-aminte, de parcă ar fi descoperit cine ştie ce la ele.

—Hm!… Mă gândeam…

Tăcu şi continuă să-şi privească preocupat degetele.

—Ei?

—Eşti chiar atât de sigur că ai vreun merit?… Te felicit în orice caz că ai scăpat cu viaţă dintr-un accident îngrozitor sau dintr-o boală fără nume… Eşti norocos! Cât despre câştigul pentru omenire, dă-mi voie să mă îndoiesc.

—Nu înţeleg…

—Nu înţelegi că preţul acestei tinereţi este destul de mare? Mi-ai spus că ai uitat aproape tot, că ţi-ai pierdut experienţa ultimelor două-trei decenii…

—Într-adevăr…

—Înseamnă că procesul de „întinerire” ţi-a modificat sistemul nervos; aş zice că s-a modificat sau chiar a dispărut însăşi baza amintirilor legate de anii pe care, întinerind, i-ai pierdut!

Matt încercă să râdă.

—Oh, doctore! Mi-am pierdut anii… Atâta pagubă! Cui i-ar părea rău pierzându-şi lanţurile grele, povara din spate care-i rupe spinarea… durerea, boala, neputinţa…

Medicul însă nu râdea de loc.

—Poate n-ai pierdut numai atât, tinere! Îmi vine chiar acum în minte un aforism celebru, pe care, parafrazându-l,

aş spune: *a uita, e a muri puţin*… Ei bine, dumneata ai murit destul de mult! *Personalitatea ţi-ai pierdut-o*, căci, uitându-ţi jumătate din viaţă, ea s-a modificat adânc. Nu mai eşti Matt Rogers din Barrington, dar nici Matt Rogers de la douăzeci şi cinci de ani. Eşti pur şi simplu *altul*! Atunci, unde-i folosul pentru care omenirea ţi-ar ridica statui?… Pentru crearea unor *alţi oameni* nu-i nici o nevoie să trimitem bătrâni în spaţiul cosmic.

Matt rămase pe gânduri. Robert Mills nu putea să-l convingă. Se gândea la nenumăraţii bolnavi incurabili, pentru care un răgaz, o întoarcere de câţiva ani pe scara vârstei, prin regenerarea organismului, ar fi salvatoare, se gândea la tatăl său care murise de tuberculoză pe vremea când streptomicina şi tuberculinostaticele încă nu părăsiseră laboratorul, *dar existau*, la bolnavul mort ieri de cancer lângă maldărul său de reviste care anunţau iminenţa descoperirii unor remedii sigure împotriva cancerului… De asemenea se gândea la artiştii, savanţii, oamenii de geniu care muriseră sau îmbătrâniseră înainte de-a da omenirii tot ce aveau în inimă şi în minte – oameni care, întinerind, chiar dacă ar fi fost „alţii” în sinea lor, rămâneau totuşi artişti, savanţi, oameni de geniu… Însă nu spuse nimic, fiindcă discuţia nu s-ar fi terminat niciodată, aşa cum se întâmplă cu toate marile dezbateri…

Medicul parcă-i ghicise gândurile.

—Să nu ne facem inimă rea, domnule Matt. La urma urmelor, chiar dacă ar fi posibilă întinerirea prin mijloacele costisitoare de care ai beneficiat dumneata, cine crezi că s-ar bucura de avantajele ei aici, la noi? Bogătaşii! Da, dragul meu, bogaţii şi numai bogaţii… Nu cei care ar avea nevoie într-adevăr, sau cei care ar merita vreo câţiva ani în plus, ci numai posesorii marilor averi.

Matt îşi ridică încet privirea din care se stinsese aproape

tot entuziasmul.

—Poate că ai dreptate, doctore! Sunt lucruri la care o să mă mai gândesc… Deocamdată mă preocupă altceva. Curiozitatea – legitimă, desigur – m-a făcut să insist atât. Doream nespus de mult să aflu ce crezi dumneata, măcar aşa… La prima vedere… Despre cazul meu. Un caz ciudat, îmi pare… Sunt uimit acum de cele ce mi-ai spus. Eu, ca profan, găsesc totuşi explicaţia dumitale foarte ispititoare şi verosimilă. E chiar o explicaţie ştiinţifică în toată legea şi nu înţeleg de ce te-ai lăsat rugat…

Medicul zâmbi, ferindu-şi un pic privirea.

—Să fim serioşi… o explicaţie ştiinţifică…

—Dar te asigur, doctore!… N-oi fi eu om de ştiinţă, însă îmi aduc aminte câte ceva din ceea ce am învăţat.

—Ei bine, te voi dezamăgi, probabil. Tot ce ţi-am spus în legătură cu întinerirea pe orbită e izvorât din imaginaţie şi constituie doar motivul ştiinţifico-fantastic ce stă la baza unei povestiri care s-a publicat acum un an şi jumătate!

—Ah, nici nu bănuiam că ai atâtea talente! exclamă plin de admiraţie Matt, după ce-şi înfrânse uimirea de o clipă.

Robert Mills întârzie puţin răspunsul, ca şi când ar fi şovăit între două alternative.

—Nu eu sunt autorul povestirii, ci Linda, sora mea – preciză el în cele din urmă.

XXXIV

Matt rămase trăsnit… Felul în care Linda Mills intervenea încă o dată în lanţul întâmplărilor ciudate legate de persoana lui îl tulbura peste măsură.

Medicul părea că nu-i observă ochii măriţi de consternare şi surpriză.

—O, da! Linda scrie. N-ai ştiut că scrie?… Acesta e genul ei preferat: literatura de anticipaţie, literatura ştiinţifico-fantastică – cum vrei dumneata să-i spui. Şi are o imaginaţie!… Nici nu ţi-ar veni să crezi. M-am întrebat adesea de unde-i vin în cap atâtea năzbâtii! Mie-mi place cum scrie. Răzbate mai ales din povestirile ei o nelinişte ciudată, o atrag întâmplările stranii… Aş zice că are ceva din Edgar Poe…

Matt era încă năucit.

—Linda scrie!… De fapt, ştiam că scrie. Aşadar, Linda… Tocmai Linda a avut ideea… Formidabil, doctore! A avut o intuiţie nemaipomenită: închipuie-ţi, să anticipeze cu un an propria mea întâmplare! Ţi-ar fi venit să crezi acum un an?… Şi unde mai pui explicaţia… E cea mai verosimilă explicaţie ce s-ar putea imagina; singura, poate!

—Hm!… zise doctorul dând tonului o vădită notă de îndoială. S-ar mai putea discuta. În materie de literatură ştiinţifico-fantastică, o explicaţie nu e niciodată singura. Chiar pentru întâmplarea dumitale, s-ar găsi o mulţime…

—O mulţime de explicaţii?! La fel de verosimile?!… Ei, asta nu se poate! N-o să mă convingi niciodată…

—De ce nu? Doar e vorba de domeniul ştiinţifico-fantastic – domeniul posibilităţilor nelimitate! Fără să fiu specialist în problemă pot chiar acum să-ţi sugerez vreo două-trei variante. Ar fi un exerciţiu interesant. Să încercăm: e adevărat că, înainte de a te urca în nava spaţială „Hb 1 OICS”, un medic ţi-a administrat nişte tranchilizante?

Matt se tulbură puţin.

—Da, e drept.

—În regulă! Să presupunem că medicul acela descoperise un preparat cu o putere uriaşă de regenerare şi a socotit plecarea dumitale pe orbită drept un prilej

foarte nimerit pentru o experienţă hotărâtoare pe om. Dacă ţi s-ar fi întâmplat ceva neplăcut, putea fi pus totul pe seama condiţiilor din spaţiul cosmic, pe seama lipsei dumitale de antrenament... Aşadar, o dată cu tranchilizantele, ţi-a administrat şi preparatul său, iar acuma îi urmăreşte efectele!

—E monstruos, doctore, şi nu se potriveşte cu imaginea pe care, în general, ne-o facem despre omul de ştiinţă!

—Tot ce-i posibil – zise Mills ridicând din umeri. Povestirea poate analiza profilul moral al omului şi mobilurile care l-au determinat să acţioneze astfel. Autorul nu-şi propune să facă portretul omului de ştiinţă, în general. Noi vorbim aici numai de explicaţia cazului dumitale şi... te rog să recunoşti că e o variantă posibilă. Sau alta: să presupunem că după aterizare ai fost adus la un spital sau la un sanatoriu particular, instituţie specializată în probleme de geriatrie. Aici, medicii, socotind cazul disperat şi cu prea puţine şanse de scăpare, au încercat un tratament de regenerare eroic, pe care încă îl ţin secret...

—E totuşi puţin forţată explicaţia...

—Depinde de abilitatea şi de talentul scriitorului ca s-o facă plauzibilă.

—Hm!...

—... Eu însă, cunoscând acuma peripeţiile întâmplării dumitale, mi-aş imagina-o cu totul altfel într-o povestire ştiinţifico-fantastică. Ţi-aduci aminte de ceea ce-ţi spuneam adineaori? Că ţi-a purtat parcă de grijă un înger păzitor... Ei bine, spunându-ţi aceasta, fără voie mi-a trecut prin gând întrebarea: *dar dacă totuşi ţi-a purtat de grijă cineva*?... Mi-am amintit unele din halucinaţiile dumitale. În timpul zborului, pe când erai bolnav, ţi se părea câteodată că vezi prin hubloul cabinei o navă cosmică, o margine rotundă de

metal ca şi curbura unui disc… Ţi se părea apoi că o persoană străină pătrunde în cabină, se află uneori lângă dumneata şi te supraveghează…

—Întocmai!

—Dar dacă lucrurile acestea n-au fost halucinaţii? Dacă *cineva* te-a urmărit *cu adevărat* în spaţiu; *cineva*, adică o fiinţă dotată cu raţiune, chiar dacă ar fi nepământeană… dacă i-ai servit drept cobai, dacă intenţionat ţi-a defectat aparatura de bord şi mijloacele de comunicaţie încă de la plecare, ţi-a modificat orbita… Dacă intenţionat ţi-a aplicat un tratament de întinerire necunoscut pe Pământ, pătrunzând efectiv în cabina dumitale de nenumărate ori… Apoi te-a urmărit la coborâre, ţi-a aprins fuzeele de frânare atunci când totul părea pierdut, te-a cules din valuri şi te-a depus pe ţărm ca un căpitan Nemo binevoitor şi mărinimos… Vezi, de când cu „farfuriile zburătoare”, asemenea poveşti par verosimile… Nu-ţi mai rămâne altceva decât să-i dai acelui *cineva* un sex, spunându-i femeie, să-i dai un nume şi, iată realizată aievea întâlnirea cu Hebe! Ciudat e că tocmai acesta e şi titlul povestirii scrisă de Linda!…

—Povestirea scrisă de Linda?!…

—Întocmai. Titlul ei este „Întâlnire cu Hebe”!

XXXV

Matt se aşeză încet pe marginea fotoliului care-i era cel mai la îndemână.

—Doctore – începu el cu glasul sugrumat – n-ai observat că numele capsulei mele spaţiale…

—„Hb 1 OICS.”

—… E numele zeiţei tinereţii? Hb… Hebe! Sunt

consoanele din numele ei! Asta… Asta nu ţi se pare ciudat?

Medicul, care până atunci întrebuinţase pronunţarea engleză a acestor iniţiale, fără să observe semnificaţia pe care le-o dădea acum interlocutorul său, îl privi consternat.

—Hb… Hebe!…

—Întocmai. Niciodată n-am ştiut ce înseamnă aceste iniţiale şi nici nu mi-am bătut capul cu ele.

—Şi acuma…

—Nici acuma nu ştiu. M-a izbit totuşi ciudăţenia coincidenţei, pe care am observat-o numai când mi-ai sugerat-o dumneata. Întâlnire cu Hebe!… Uite, am să-ţi spun ceva… Ceva ce nu i-aş fi spus nimănui înainte, de frică să nu fiu luat drept neserios: pe mine de mult mă urmăreşte ideea că totul a fost pus la cale, că aventura mea este premeditată!… O clipă, te rog, nu te grăbi! Cineva, într-adevăr, a făcut cu mine o experienţă de întinerire… Nu-i întâmplător numele programului „Hb" – Hebe! Acuma, abia acuma îmi apare clar mobilul trimiterii unui om *de o anumită vârstă* pe orbită… Îţi spun, doctore, că cineva a făcut o experienţă... *Cineva!* Dar nu o zeiţă, nu o fiinţă raţională din alte lumi, *ci un om* sau o organizaţie terestră!… De aceea mă tulbur când numele Lindei…

Medicul pălise uşor.

—Ce vrei să spui, domnule Matt?

—Spune-mi, doctore, dă-mi altă explicaţie… Care era scopul *adevărat* al programului „Hb"? Îl ştii? Îl ştie cineva? Cine anume?… De ce a fost nevoie de un om-cobai, mai degrabă îmbătrânit prematur, uzat, decât bătrân cu adevărat… De ce a fost trimis pe orbită într-o misiune de două săptămâni, dar cu provizii pentru câteva luni?… Şi apoi, aparatura de bord, mijloacele de comunicaţie… Astea au fost defectate dinadins, ca să nu pot ţipa, să nu pot striga, să nu pot protesta… Fiindcă dacă aş fi avut

posibilitatea să-mi semnalez prezenţa, locul pe orbită, să cer ajutor, NASA, care a experimentat metoda de abordare a unui obiect spaţial în zbor, poate m-ar fi salvat… *însă atunci nu s-ar fi produs întinerirea!* Iată de ce organizatorii programului „Hb” n-aveau interesul să pot fi reperat… Ei au aranjat cu siguranţă lucrurile, pentru că defecţiunea *tuturor* mijloacelor de localizare a navei nu poate fi o întâmplare! Dar poate că nici n-au fost defectate absolut toate; o fi rămas vreun emiţător automat în funcţiune pe undeva… Unul ştiut numai de *ei*, poate că m-au urmărit şi m-au supravegheat tot timpul, iar când întinerirea s-a desăvârşit, m-au readus pe Pământ… Poate că *şi acuma ştiu unde sunt şi mă supraveghează!*…

Medicul era din ce în ce mai descumpănit, iar la ultimele cuvinte ale pacientului său paloarea de pe obraz i se transformă într-o intensă roşeaţă.

—Ceea ce spui dumneata e grav, domnule Matt! Să nu-ţi închipui cumva că eu… Ah, dar e absurd! Iată, pornim de la un exerciţiu nevinovat de „science-fiction” pentru a ajunge la lucruri atât de grave, încât…

—E grav, într-adevăr. Credeam… Eram convins că epoca experienţelor *pe om* s-a terminat o dată cu dispariţia lagărelor hitleriste… Vai, ce dezamăgire, ce dezamăgire!… Şi Linda… Linda… Pentru Dumnezeu…

Robert Mills trecu de la încurcătură la enervare:

—Vino-ţi în fire, omule! strigă el. Ce amestec are Linda în toată povestea asta?!

Matt îşi cuprinse capul în mâini.

—Ce amestec… Ce amestec… Eu sunt primul care aş dori să n-aibă niciunul! Dar „Întâlnire cu Hebe"… Nu se inspiră ea până şi în titlu din „Programul Hb"? Ca să nu mai vorbim de conţinutul povestirii… A ştiut Linda ceva?… Sunt câteva amănunte cărora nu le-am dat importanţă până

acum, dar astăzi mi se par tulburătoare. Ce legătură este între Linda şi Blackfield, omul care a finanţat „Programul Hb"?

Medicul se ridică încet.

—Ce legătură? Cred că Linda este… Viitoarea soţie a lui Fred Blackfield!

XXXVI

Întins pe covorul de iarbă, cu ochii pe jumătate închişi, Matt se gândea, urmărind cu privirea norii care pluteau ca nişte vaporaşe albe pe imensul ocean al cerului. La ce se gândea? La de toate. Şi, mai ales, la discuţia cu Robert Mills din dimineaţa aceleiaşi zile. Primise ştirea că Linda urma să fie soţia lui Blackfield ca pe o lovitură de pumnal. Sărise drept în picioare, urlând ca un apucat:

—Nu se poate, doctore! Minţi!

—Ai înnebunit?! strigase medicul, uimit mai degrabă decât indignat de neaşteptata ieşire a pacientului său.

—Soţia lui Blackfield! E… E monstruos!… Babalâcul! Ticălosul! Are peste cincizeci de ani…

—Ce te priveşte?

—Cum, ce mă priveşte?! izbucnise Matt, pierzându-şi până şi ultima rămăşiţă a stăpânirii de sine. Dar o iubesc, o iubesc, o iubesc nebuneşte! Am iubit-o încă la Barrington şi cred că am iubit-o de când trăiesc! Înţelegi? Mă iubeşte şi ea.

„Mă iubeşte şi ea! Mă iubeşte şi ea!” îşi repeta fără încetare Matt, urmărind norii albi. „Mă iubeşte şi ea!”… îl îngâna freamătul frunzelor de plop şi hârjoneala neastâmpărată a păsărilor.

—Cucu! se auzi pe neaşteptate din apropiere un glas

bine cunoscut.

Matt se ridică repede în capul oaselor, surprins şi bucuros totodată.

—Linda!

Fata se aşeză pe iarbă, lângă dânsul.

—Nu mă aşteptai! Hai, recunoaşte: nu mă aşteptai… Aşa e?

Linda, Linda… Era atât de pură, de o voioşie atât de nesilită… ochii îi căutau privirea cu o atât de încrezătoare nevinovăţie, încât Matt uită într-o clipă că numele ei se apropia într-un chip neliniştitor de numele celor care, fără pic de omenie, fără niciun scrupul, prin înşelătorie şi abuz, trimiseseră un om în spaţiul cosmic, primejduindu-i viaţa, pentru o experienţă îndoielnică, ce s-ar fi putut face mai bine şi mai drept cu o maimuţă.

—Draga mea!… suspină el privindu-i ochii umezi.

Ea îi cuprinse umerii, lăsându-şi uşor capul pe spate. Cascada părului auriu se revărsa, bogată, peste braţul tânărului. După un răstimp, îşi vorbiră din nou:

—Mă aşteptai de mult?

—Ştiu eu? Când te aştept, e totdeauna mult. Stăteam aici şi timpul parcă se scurgea pe lângă mine. Aşa mi se întâmplă uneori: parcă aş trăi în afara timpului…

Ea se juca făcând un inel dintr-un fir de iarbă.

—În afara timpului… în ciuda lui, tiranul! E tocmai senzaţia pe care o încerc şi eu adesea: trăiesc în viitor… sau în trecut… sau într-o altă lume pe care o creez eu singură, o lume cu oameni ciudaţi, cu întâmplări stranii…

Matt tresări şi peste fruntea lui trecu, fugară, o umbră. Amintirea discuţiei recente cu Bobby Mills îi reveni în minte ca o senzaţie dureroasă. În loc să şi-o alunge din gând, cine ştie ce demon al perversităţii îl îndemna parcă să-şi zgândăre rana proaspătă, s-o facă din nou să sângereze.

—O lume creată de tine… lumea povestirilor ştiinţifico-fantastice…

—E o expresie pe care n-o pot suferi, Matt! Îmi evocă un fel de hibrid nereuşit, diform… Nu. Pentru mine, evadările acestea în imaginaţie au un sens real, au poezia, farmecul lor… Eu le trăiesc aievea!…

Ocolind privirea fetei, se frământa în sine. Oare ce îi spusese fratele ei?… Ah, nesiguranţa asta chinuitoare! Era mai rea ca adevărul, oricât ar fi fost de neplăcut… Îl sufoca, îi paraliza gândirea… Adevărul… Adevărul… Trebuia să afle adevărul, oricât de dureros ar fi! Dar când să se hotărască, parcă-l cuprindea o slăbiciune, o moleşeală neaşteptată. Cu glas nesigur începu totuşi să sondeze terenul:

—Vorbeşti atâta de frumos despre povestirile acestea!… Tu le trăieşti într-adevăr? De pildă, „Întâlnire cu Hebe”…

Linda nici nu clipi.

—„Întâlnire cu Hebe” şi altele… Ai citit vreuna? zise, ridicându-şi privirea întrebător.

Matt o fixă cu stăruinţă în ochi.

—Ascultă, Linda, sunt Matt Rogers!

—Da, dragule, mi-ai spus…

—Numele acesta… Numele acesta nu-ţi spune nimic?

Linda îl privi mirată.

—E numele tău, dragule. Deocamdată Matt Rogers eşti tu şi asta-mi ajunge. Ar trebui să ştiu şi altceva despre tine? Ai făcut ceva deosebit?… Eu nu citesc ziarele decât în fugă… Şi apoi, la vârsta ta… Ştiu eu? Poate faci sport…

—Nu, Linda, să nu divagăm. Există o legătură precisă între Matt Rogers şi „Întâlnire cu Hebe”!

—O legătură… Nu înţeleg!

Îl privea cu ochii mari, uimiţi, plini de nedumerire. Era imposibil să fie capabilă de atâta prefăcătorie! Un sentiment de jenă, de ruşine încolţi în inima lui Matt, dar

poate şi o tresărire de bucurie. Cum îi trecuse prin cap ideea absurdă s-o bănuiască părtaşă la o faptă incalificabilă?… Zarurile erau totuşi aruncate, aşa că nu mai putea da înapoi. Continuă, aşadar, spunându-şi: „Fie ce-o fi!”

—Anul trecut, am fost trimis în Cosmos cu astronava „Hb 1 OICS” de către Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale condusă de domnul Blackfield… Nu-ţi aminteşti?

O uimire încă şi mai adâncă se aşternu pe figura Lindei.

—Tu?

—Eu sunt omul de la bordul cabinei spaţiale!

—Cosmonautul de pe „Hb 1”?! Glumeşti, Matt!… Nici nu-i posibil: se spune că nava spaţială „Hb 1 OICS” s-a pierdut…

—Nava spaţială, da, ocupantul ei însă, nu… De vreme ce-ţi vorbeşte!

Linda îl privea nehotărâtă, căutând să descifreze pe faţa sa dacă glumeşte sau e serios.

—„Hb 1 OICS”… Ciudat! murmură ea. Nu ştiu de ce, însă rămăsesem cu impresia că pilotul acestei astronave era un om puţin mai… vârstnic. S-a discutat despre aceasta, s-a comentat, a fost – dacă-mi aduc aminte – chiar o campanie de presă.. În orice caz, s-a petrecut ceva în legătură cu „Hb 1 OICS”, ştiu că au scris ziarele…

—Eşti chiar atât de străină de evenimente? Tu, o scriitoare de literatură ştiinţifico-fantastică… Eşti totuşi în relaţii bune cu Blackfield, după câte ştiu.

Linda rămase netulburată.

—Când îi amintesc despre preocupările sale spaţiale, Blackfield schimbă vorba. Şi asta numai de anul trecut. Înainte, mereu se fălea cu programele finanţate de el. Cred că l-a scos din sărite campania de presă dusă împotriva lui după eşecul programului „Hb 1”. Probabil, de aceea s-a păstrat atâta discreţie atunci când te-ai înapoiat de pe

orbită… Dar, Matt! Linda râse parcă stingherită. Nu ştiu… M-ai luat atât de repede… Hai, spune-mi serios: ce-i cu povestea asta?…

—Vorbesc absolut serios. Eu sunt cosmonautul de pe „Hb 1”.

—Atunci… Dar asta-i extraordinar! exclamă Linda. Roşise ca un măr şi ochii îi străluceau de entuziasm. Un cosmonaut… un cosmonaut adevărat! De ce nu mi-ai spus-o până acum? Răutăciosule!

—Eu… Eu… gângăvi Matt descumpănit.

—Şi stai aşa, când ai atâtea de povestit! Hai, povesteşte-mi cum s-a întâmplat… Cum te-ai întors din zborul orbital? … Fremăta de nerăbdare, de curiozitate, ba chiar de un fel de mândrie, ca şi când ea însăşi ar fi săvârşit vreo ispravă de pomină.

Ruşinat peste măsură, ascunzându-şi faţa în părul ei bogat, Matt îi mărturisi prin frânturi de fraze confuze neliniştea care îl rodea.

—Iartă-mă, Linda… Mă găsesc în faţa unei… Uite, nu mai ştiu ce să zic, ce să cred, cum să-mi explic anumite lucruri… Tu singură poţi… Fiindcă există totuşi o legătură… Gândeşte-te: „Întâlnire cu Hebe” şi „Programul Hb”… Nu-i un fapt întâmplător… Nu e… Nu poate fi!

—Nu înţeleg nimic, Matt! Ce vorbe fără noimă sunt astea? Ce legătură are „Întâlnirea cu Hebe” şi „Programul Hb”? Ce au comun între ele?… Lămureşte-mă, pentru Dumnezeu, altfel o să cred că unul dintre noi e nebun!

De astă dată Matt o privi mai hotărât în faţă.

—Am să te lămuresc, Linda, fiindcă nu vreau ca îndoiala să-mi mai otrăvească sufletul. Iată ce s-a întâmplat: „Programul Hb” şi „Întâlnire cu Hebe” seamănă ca două picături de apă! Exact ca şi în povestirea ta, un om de-o anumită vârstă, rămânând o perioadă mai lungă pe o orbită

în jurul Pământului, a întinerit! Acesta, se vede, era tocmai ţelul „Programului Hb”.

Cu ochii neverosimil de mari, Linda părea însăşi personificarea mirării.

—Vrei să spui…

—Da, draga mea. Mă crezi prea tânăr! În realitate am cincizeci şi unu de ani bătuţi pe muchie! Întocmai ca eroul povestirii tale, am întinerit după opt luni petrecute în spaţiul extraterestru!… Am toate motivele să fiu mulţumit, fericit… Am avut o şansă unică, extraordinară – vei zice. Nu-i aşa?… Ar trebui să-mi caut binefăcătorii, să le sărut picioarele. Nu? Şi cu toate acestea… Ei bine, Linda, oamenii aceia n-au avut de gând să-mi facă vreun bine. N-au acţionat din dorinţa de-a mă face fericit… Nu şi-au bătut capul cu astfel de lucruri. Au făcut doar o experienţă, urmărindu-i apoi, curioşi, rezultatele. *De mine* puţin le-a păsat. Nu m-a întrebat nimenea dacă vreau sau nu vreau să fiu tânăr; părerea mea nu i-a interesat. Cei care m-au trimis în Cosmos m-au minţit, m-au înşelat, mi-au pricinuit suferinţe de neînchipuit, mi-au pus viaţa în primejdie, m-au tratat ca pe un simplu obiect, nesocotind cu totul calitatea mea de om, care are dreptul să ştie ce se face cu el, să aleagă, să accepte, să respingă în deplină libertate, să se gândească, să delibereze înainte de-a se hotărî, căci de aceea sunt om… Ba chiar am motive să cred că m-au abandonat unui destin groaznic şi că am scăpat doar printr-o minune. Poate nici nu ştie nimenea că m-am întors, în afară de Bobby şi de tine…

Linda îl asculta cu o expresie de nedescris, palidă, tulburată, cu ochii măriţi de uimire.

—Matt!… Dar nu se poate! Tu eşti tânăr cu adevărat; ai fost şi anul trecut şi cu doi ani în urmă… *Nu puteai* întineri în Cosmos! Eroul meu n-are corespondent în planul real, e

imposibil, e doar o ficţiune, un simbol... Prin el voiam să scot în evidenţă relativitatea timpului fiziologic, să arăt că oricât am trăi, la scadenţa vieţii ni s-ar părea că am trăit puţin, că – la urma urmei – viaţa se măsoară prin valoarea conţinutului ei şi nu prin numărul anilor. Eu tratez acolo probleme de psihologie şi de etică, nu dau sugestii pentru întinerire!

—Am cincizeci şi unu de ani, Linda! continuă Matt ca şi când nici n-ar fi auzit-o. Cincizeci şi unu... Sau, îi aveam înainte de-a pleca pe orbită, pentru că, la fel ca şi eroul tău, întinerind, mi-am pierdut o parte din trecut... Tot, dar absolut tot ce mi s-a întâmplat era prevăzut, era ştiut dinainte punct cu punct şi totul s-a petrecut exact aşa cum ai scris tu în „Întâlnire cu Hebe”!

Uimirea Lindei se transformă în spaimă.

—Tu eşti bolnav, Matt! Vai de mine, tu eşti bolnav de-a binelea! Ai citit, probabil, „Întâlnire cu Hebe” şi acuma te identifici, te confunzi cu personajul de acolo...

Matt încercă să surâdă.

—Cu alte cuvinte, un fel de nebun!... Nu, Linda, nu sunt bolnav. Bobby o să-ţi spună că am fost, într-adevăr, ocupantul capsulei spaţiale „Hb 1 OICS”. Poate voi înnebuni de astăzi încolo.

Linda îşi apăsă pieptul cu amândouă mâinile, murmurând:

—Şi crezi că eu... Dar cum ţi-a trecut prin cap una ca asta? Eu îmi găsesc subiectul povestirilor în imaginaţie... Ce legătură aş avea cu „Programul Hb”?...

—Dar Blackfield, cel care a finanţat programul?... Strigă Mat. El n-are nici o legătură? Este în cea mai strânsă intimitate cu tine, vorbiţi, schimbaţi idei, vă împărtăşiţi preocupările... Tu scrii o poveste pe care el o pune în practică sau invers, el face o experienţă care te inspiră...

Ce pot să-mi închipui eu atunci? Spune…

Linda păli deodată şi se ridică.

—Matt!… Ar fi îngrozitor!

Tânărul se ridică şi el tulburat, alarmat puţin de înfăţişarea iubitei sale.

—Iartă-mă, draga mea, însă…

—Dacă tot ce mi-ai spus e real, dacă ţi s-au pricinuit într-adevăr atâtea suferinţe, înseamnă că Blackfield… Linda se opri, neîndrăznind parcă să-şi formuleze ideea. Doamne! Mi-e atât de greu să admit… E fantastic şi îngrozitor totodată, ca un coşmar… Şi totuşi e posibil. Oamenii fac atâtea lucruri absurde… Iar Blackfield cunoştea povestirea „Întâlnire cu Hebe” încă de pe vremea când o scriam! Înseamnă că i-am sugerat ideea fără să vreau, fără să-mi treacă prin minte că ar fi capabil s-o folosească astfel.

—Eu nu-ţi găsesc vreo vină… încercă Matt s-o împace, uitând într-o clipă de îndoielile sale din urmă cu abia câteva minute. Acum se lămureşte legătura dintre „Programul Hb” şi povestirea ta!

—Uite, îmi amintesc acum… Era încă palidă şi cu figura destul de răvăşită din pricina tulburării, dar începu să râdă. Mi-a spus odată… Doamne, dac-ai şti ce caraghios era! Ce grotesc… Mi-a spus că vrea să întinerească pentru ca… să-l iubesc!

—Era nebun!

Tânăra deveni iarăşi serioasă.

—Nebun zici? Oh!… făcu un gest cu mâna. Eu însă n-am niciun amestec, ţi-o jur! Nu m-am gândit atunci când discutam cu el, când îl rugam să citească paginile proaspăt scrise. Eram încântată că-i plăceau… Vezi – continuă ea gânditoare – trecem uneori cu prea multă uşurinţă peste o vorbă aruncată la întâmplare, peste un gest în aparenţă nesemnificativ! Şi iată că într-o zi… îmi vin acum în minte o

mulţime de amănunte cărora nu le-am dat niciodată importanţă, nu m-am oprit asupra lor… Dacă le adun însă pe toate, dacă le pun unul lângă altul, astăzi îmi apare limpede că Blackfield e stăpânit de o obsesie, de o idee fixă… A pus stăpânire pe el demonul întineririi! El sprijină, într-adevăr, tot felul de acţiuni, de planuri. Chiar sanatoriul acesta… Ştiai că e al lui?

Matt rămase ca năuc.

—Sanatoriul?… Spitalul acesta? E al lui Blackfield, al lui Fred Blackfield?… De necrezut! Am nimerit în spitalul lui Blackfield! E pur şi simplu de necrezut!…

—E bine utilat, ce zici?

—Imposibil, Linda! Vrei să-ţi baţi joc de mine…

—E bine dotat: aparatură, laboratoare, instalaţii, medici… Îl crezi, poate, pe Blackfield filantrop? Te-ai înşela amarnic: el întreţine aici un fel de institut de geriatrie, probabil tot în vederea unui folos pentru sine! N-ai observat? Nu ţi-a bătut la ochi?… Tu eşti singurul tânăr din spital!

XXXVII

Ici-colo se aprindea, timidă, câte o stea. Matt îşi îngropă obrazul în părul bogat al Lindei şi universul întreg parcă se dizolva în jurul lor, lăsându-i singuri, în mijlocul infinitului. Pe banca de lângă iazul cu ape verzui fata ascultase tulburată povestea ciudatelor întâmplări ale tânărului, retrăise alături de el fiecare episod al zborului pe orbită, fiecare amănunt, fiecare durere, speranţă, dezamăgire… Imaginaţia ei înaripată ţesea pe marginea istorisirii zeci de variante, una mai extraordinară, mai fantastică decât cealaltă.

—E cea mai uluitoare poveste adevărată, dragul meu! exclamă ea.

—Ah, dacă ai şti ce frică mi-a fost! Parcă mă temeam să ţi-o mărturisesc… Lui Bobby, când i-am spus că sunt cosmonautul de pe „Hb 1”, încă nu ştiam că se petrecuse cu mine o minune…

Visătoare, Linda îi mângâia părul, cu ochii pierduţi undeva în nemărginirea cerului.

—Ai suferit, e drept, şi te-au înconjurat primejdiile de peste tot. A fost însă o epopee… o epopee minunată!… Cine oare, dintre pământeni, a mai trăit una la fel?…

Plecară într-un târziu, înlănţuiţi, şoptindu-şi tot felul de nimicuri dintr-acelea care fac farmecul dragostei; uitaseră de Blackfield, de gravele bănuieli care planau asupra lui şi parcă erau numai ei pe lume.

De la capătul cărării, printre coroanele negre ale castanilor şi tuburile albe, strălucitoare de neon, se zăriră lumini la locuinţa doctorului Mills.

—Un frate minunat!… Vezi? Te aşteaptă! Poate-i îngrijorat că întârzii…

Linda se opri, cu ochii spre fereastra luminată; vocea ei avea inflexiuni uşoare de tristeţe.

—Sărmanul Bobby! E un om atât de bun… Atât de bun… Şi totuşi n-a avut noroc!

Matt se opri şi el, puţin contrariat, ba chiar surprins.

—*El* n-a avut noroc? În dragoste?

—Nu. A avut necazuri în profesiune…

—Cum asta?… Mie mi s-a părut un medic excelent!

Linda porni încet pe alee.

—Nici nu ştiu prea bine cum s-a întâmplat. Se zice că ar fi provocat nişte accidente grave încercând un medicament descoperit de el… Cam aşa ceva. În orice caz, ar fi rămas pe drumuri dacă nu-l primea Blackfield aici.

Linda se întristase deodată. Matt o luă afectuos de braţ, căutând înfrigurat în minte o idee, un cuvânt care să-i readucă zâmbetul pe buze.

—Nu fi tristă, Linda! Cazul meu o să-l facă celebru şi vechile necazuri vor fi uitate în curând…

—Sărmanul Bobby! reluă tânăra cu un fel de compătimire şi cu o nuanţă de regret. Mă gândeam că într-o zi voi avea posibilitatea să-i ofer în dar spitalul acesta. Era tot ce şi-ar fi putut dori. Acuma însă…

Tăcu. Matt nu mai ştia nici el ce să zică.

—Hello, Linda! le tulbură tăcerea un glas bine cunoscut şi se treziră fără veste faţă în faţă cu domnul Fred Blackfield, miliardarul.

XXXVIII

Matt se plimba neliniştit prin rezerva sa de la spital, pe care acum o găsea îngrozitor de strâmtă. Expediase câteva scrisori şi vreo două telegrame; acum aştepta un comisionar care trebuia să-i aducă un costum şi puţină rufărie. De aceea nu se miră când auzi bătându-se în uşă.

—E comisionarul – îşi spuse el întorcându-se fără grabă, dar tresări surprins recunoscându-l în prag pe domnul Blackfield.

—Domnul Rogers, dacă nu mă înşel! Matthews Rogers, din Barrington… Sunt Fred Blackfield.

Matt căuta să-şi stăpânească tulburarea.

—V-am recunoscut, domnule Blackfield! Nu v-aţi schimbat prea mult de anul trecut…

Industriaşul îl privea ca pe o curiozitate zoologică.

—În schimb, dumneata te-ai schimbat foarte mult! Dacă nu eram prevenit, nu te-aş fi recunoscut. Arăţi minunat,

domnule Mathews! Pe cuvântul meu… şi domnul Blackfield, fără a se simţi câtuşi de puţin stingherit, se învârtea în jurul lui Matt, examinându-l ca un geambaş care vrea să cumpere un cal. De ce nu ne-ai anunţat despre întoarcerea dumitale"? Două rânduri sau un telefon… Organizaţia Independentă pentru Cercetări Spaţiale trebuia să fie prima care s-o ştie. Avea acest drept…

De unde aflase domnul Blackfield despre prezenţa lui aici? Matt îşi aminti fulgerător că, din zăpăceală sau dintr-o scăpare – explicabilă la un îndrăgostit – nu-i spusese Lindei că doreşte să nu se vorbească deocamdată despre el.

—Văd că Linda v-a informat deja…

—Linda… Sau altcineva, n-are nici o importanţă. Era însă cazul s-o faci dumneata. Doar avem un contract…

Matt îşi invită musafirul să stea pe unicul scaun din încăpere, iar el se aşeză pe pat. Nu se simţea de loc în largul său şi parcă-i ieşeau din gură alte cuvinte decât cele pe care le gândea.

—Am fost bolnav, domnule Blackfield. La întoarcerea din Cosmos am suferit un accident… Însă, de vreme ce mă găsesc în spitalul dumneavoastră chiar din ziua întoarcerii mele pe Pământ, e ca şi când v-aş fi anunţat…

—Mda… Am vorbit şi cu doctorul Mills.

Va să zică, nici Bobby Mills nu fusese în stare să păstreze un secret? În clipa următoare însă regretă că l-a tratat în gând cu asprime pe medic. Poate Linda îi vorbise domnului Blackfield în prezenţa fratelui ei, care n-a putut evita apoi câteva explicaţii… Altfel, Bobby Mills era discreţia în persoană! Financiarul părea să i-o confirme:

—Cam tăcut acest Bobby Mills… Însă, un actor de prima mână! Totuşi, băiat de treabă. L-ai recunoscut? El ţi-a acordat asistenţă medicală înainte de-a te îmbarca pe „Hb 1 OICS”!

O luminiţă parcă se aprinse undeva în creierul lui Matt. Acum ştia de unde-l cunoaşte pe doctorul Mills! Fusese convins din prima clipă că l-a mai văzut cândva, dar nu-şi amintea de loc unde anume şi cu ce prilej.

—Ah, da! El mi-a făcut nişte injecţii înainte de plecare… Nişte tranchilizante, dacă nu mă înşel!

—Probabil. Nu-mi amintesc. În orice caz, am discutat aseară cu el… Apropo. Când vii la Houston? Am dispus să ţi se lichideze datoria de la spital, din contul pe care-l ai la noi; de fapt, era mai degrabă treaba societăţii de asigurare, dar n-are a face… Hm! O să încasezi nişte sume frumuşele, domnule Rogers! Foarte frumoase, pentru condiţia dumitale… Ce ai de gând să faci cu banii? Dacă vrei, te pot recomanda cuiva care ţi-ar găsi un plasament bun… Ochii domnului Blackfield se făcură mici, mici de tot în dosul ochelarilor.

Ascultându-i potopul de vorbe cu rost şi fără rost, Matt îşi recăpătă siguranţa de sine.

—Cred că „OICS” îmi datorează ceva mai mult, domnule Blackfield! începu el cu îndrăzneală.

Industriaşul ridică sprâncenele surprins şi contrariat.

—Mai mult? Dar mie mi se pare…

—Oh, nu despre bani e vorba!

Domnul Blackfield răsuflă uşurat.

—Atunci…

—Îmi datoraţi cel puţin o explicaţie: eu am semnat un contract pentru două săptămâni şi…

—Ah, domnule Rogers, dacă ai şti cât de mult ne mai trebuie până vom pune definitiv la punct tehnica spaţială! … Sunt sincer dezolat că s-au ivit aceste regretabile defecţiuni, care te-au reţinut pe orbită mai mult decât plănuisem iniţial. Tehnicienii noştri nu sunt de vină. Au făcut tot ce le-a stat în putinţă… Îl ştii doar pe Stanley

Cross, inginerul Cross, conducătorul tehnic al „Programului Hb”, bunul şi devotatul meu prieten Stan… Dacă el n-a făcut eforturi… În fine, nu s-a putut mai mult şi, asta-i! Iar dumneata… Să recunoaştem, domnule Rogers, cinstit s-o recunoaştem că, acceptând să ocupi locul din capsula spaţială „Hb 1 OICS”, ţi-ai asumat de bună voie şi un anumit risc.

—O, ştiu asta, domnule Blackfield!

—Principalul e că totul s-a sfârşit cu bine, că te găseşti aici, printre noi, strălucitor de tinereţe şi sănătate! Mi-ar plăcea să aud însă din gura dumitale cum a decurs călătoria, cum te-ai simţit, ce ţi s-a întâmplat pe orbită…

Financiarul încerca să schimbe vorba, însă Matt era hotărât acum să lămurească ceea ce-l interesa.

—Spuneam că îmi datoraţi o explicaţie, domnule Blackfield! Unul care şi-a pus pielea la bătaie cred că are dreptul la o explicaţie, nu-i aşa?… Aţi amintit, dacă nu mă înşel, de nişte defecţiuni apărute la sistemele navei „Hb 1” încă de la plecare. E tocmai problema care mă preocupă şi…

—Doar ţi-am spus…

—Defecţiunile nu par să se fi datorat numai întâmplării sau unei tehnici nepuse la punct, domnule Blackfield! Nu veţi nega – sper – că „Hb 1 OICS” era aprovizionată pentru câteva luni. Deci, s-a prevăzut cazul…

Figura jovială a domnului Blackfield se posomorî.

—Mi se pare, domnule Rogers, că ai de gând să ridici anumite pretenţii materiale… Îţi atrag însă atenţia că noi am încheiat împreună un contract care prevede…

—… un zbor orbital de două săptămâni!

—Asta n-are nici o importanţă, domnule Rogers. Acolo scrie că vei face un zbor orbital, pentru care îţi asumi toate riscurile. *Toate!* Înţelegi?… La capitolul acesta intră

accidentele de orice fel: ciocnirea cu meteoriţii, explozia navei, iradierea, imposibilitatea de-a te întoarce pe Pământ şi, bineînţeles, întârzierea pe orbită un timp nedeterminat… În ceea ce priveşte aprovizionarea pentru o perioadă mai lungă de zbor a navei dumitale, asta dovedeşte doar spiritul de prevedere al organizatorilor „Programului Hb” şi nimic mai mult!

—Să ne înţelegem, domnule Blackfield: eu mi-am asumat riscurile unei anumite operaţiuni, despre care aveam cunoştinţă, eram informat… Însă „Programul Hb” a fost în realitate altceva. A fost de la început, nu a devenit pe parcurs altceva! Organizaţia Independentă de Cercetări Spaţiale ştia dinainte că voi sta opt luni pe orbită, aşa că durata zborului nu poate fi socotită „accident”! Era prevăzută, intra în calculul experienţei… Căci nu s-a urmărit modul de comportare în Cosmos al unui om neantrenat, după cum aţi declarat, ci cu totul altceva: o experienţă de în…

—O experienţă!… Izbucni pe neaşteptate domnul Blackfield, enervat peste măsură de atitudinea lui Matt. Dar ce-ai crezut? Că te trimitem în spaţiu să te plimbi? Să te distrezi?… Ştiai prea bine că e vorba de o experienţă! Pentru asta te-ai angajat, pentru asta ai semnat un contract… O experienţă, desigur!… Şi văd că a reuşit perfect: ai întinerit! Fiindcă, dacă ţii neapărat să afli, uite, ţi-o spun acuma fără ocol: da, ăsta a fost ţelul „Programului Hb”, întinerirea unui om în condiţiunile din spaţiul cosmic! Mai vrei ceva?… Asta a fost! Scurt şi cuprinzător… Era ideea mea, domnule, ideea mea şi nu mă tem s-o spun!

—Ideea dumneavoastră?… Credeam că Linda…

—Linda… Ţi-o fi vârât în cap vreo prostie! Linda n-are idei: ea visează doar, ceea ce nu-i totuna… Visul este egal cu zero… E nimic, e fără valoare dacă nu i se pune înainte

o cifră: fapta!… Pe măsură ce vorbea, domnul Blackfield era din ce în ce mai exaltat. În ochi îi luceau sclipiri bolnăvicioase şi Matt începea să se întrebe dacă nu cumva e pe cale să înnebunească. Ideea cea mare, cea adevărată – continuă el cu glasul spart – este a mea, căci *eu* am fost acela care, într-o bună zi, m-am hotărât să transpun visul în realitate… Eu! şi domnul Blackfield se izbi cu pumnul în piept. Aceasta e ideea: să pun o cifră în faţa lui zero… Şi am pus-o! O, nu pentru dumneata, domnule Rogers! De dumneata puţin îmi pasă. *Eu însumi voi pleca în Cosmos!*… Pe poligonul din Texas, nava spaţială „Hb 2 OICS” aşteaptă, gata de start! M-a costat o avere… Milioane! Dar n-are a face. Nu mă uit la bani când pot, dacă vreau, să-mi cumpăr tinereţea… E darul de nuntă pe care i-l ofer viitoarei mele soţii, Linda Mills!

Matt simţi că i se urcă sângele la cap.

—Să-ţi cumperi…

—Ei da, să cumpăr!… Pot, dacă vreau, să-mi cumpăr dragostea… Totul, judecătorii, procurorii, presa… Pot să cumpăr sângele şi conştiinţa oamenilor, pot să te cumpăr şi pe dumneata… sau să te nimicesc!…

—Domnule Blackfield…

—Ce vrei?… Când joc o carte de mărimea asta, dumneata umbli cu nimicuri?!… Vii să mă tragi pe mine la răspundere, *pe mine*, Fred Blackfield?… Şi din nou pumnul se abătu asupra pieptului său. Te interesează de ce a fost aşa şi de ce n-a fost altfel?… Ei bine, puţin îmi pasă ce vei spune dumneata sau alţii. *Eu* am condus experienţa, cu mâna mea! Eşti mulţumit? în toată aventura dumitale, nimic n-a fost întâmplător; aparatura de care te puteai folosi s-a defectat din ordinul meu, iar pe orbită ai stat atât cât a fost nevoie. *Noi* te-am adus prin telecomandă pe Pământ, atunci când experienţa ni s-a părut concludentă.

Crezi că din întâmplare a căzut „Hb 1 OICS” lângă Markbridge? Din întâmplare ai fost găsit pe ţărm înainte de-a fi prea târziu? Din întâmplare ai ajuns aici, la spitalul *meu*?… Prea multe întâmplări fericite s-ar fi înlănţuit! Mai vrei ceva?… Vrei câţiva gologani în plus? Nu te-am plătit regeşte? Ce spun!… Ca pe zei te-am plătit! Doar ţi-am redat tinereţea, tinereţea fără preţ, deşi nu scria în contract… *Eu* ţi-am redat-o!

Domnul Blackfield era desfigurat; privindu-i faţa roşie, încreţită, ochii injectaţi, gura strâmbată într-un rictus care-i dădea o înfăţişare oribilă, Matt parcă se aştepta să-i vadă dintr-o clipă într-alta copitele de cal ieşindu-i prin pantofi şi două excrescenţe pe fruntea-i de Mefisto chel. Ba, auzindu-l mereu pomenind de contract, nu s-ar fi mirat dacă arătarea aceasta strâmbă şi grotescă i-ar fi cerut în clipa următoare sufletul în schimbul tinereţii dăruite!… Însă, ciudat!… Deşi se afla în faţa omului care fusese – acuma nu se mai îndoia de fel – autorul, cauza suferinţelor sale, a spaimelor, a primejdiilor groaznice prin care trecuse, nu se înfurie, aşa după cum s-ar fi aşteptat. Parcă nici nu i se întâmplaseră lui toate acestea, ci *celuilalt*, „bătrânului” Matt Rogers, funcţionarul domnilor Smith şi Brown din Barrington, care-i era destul de indiferent.

În schimb, îl năpădea un alt sentiment, privind chipul congestionat al financiarului; i-ar fi zis gelozie dacă ar fi socotit-o pe Linda capabilă de cea mai mică slăbiciune pentru omul acesta buhăit. Însă, pentru că n-o socotea, sentimentul său era numai revoltă. O revoltă care-i înfierbânta creierul, trezindu-i o vagă dorinţă de a-l lua la palme pe domnul Blackfield, sau de a-i răni cât mai adânc nemăsuratul amor propriu.

—Sunt bucuros că am întinerit, domnule Blackfield. Dar dumneavoastră nu veţi întineri niciodată, oricâţi bani aţi

avea, fiindcă sunt totuşi lucruri care nu se pot cumpăra! se mulţumi el să declare cu răceală, după ce-şi înfrânse prima pornire, aceea de a-şi arunca interlocutorul pe fereastră.

—Niciodată?… Ei bine, te invit la poligonul din Texas pentru ziua lansării lui „Hb 2 OICS”! Eşti invitatul meu! O să-ţi trimit o invitaţie scrisă, domnule Rogers… şi financiarul, istovit de accesul de furie, găsi totuşi puterea să rânjească batjocoritor.

—Primesc, domnule! Cât despre Linda…

—Linda e domnişoara Mills, viitoarea doamnă Blackfield!

De astă dată, Matt nu se mai putu stăpâni:

—Minciună! Linda mă iubeşte şi nu e de vânzare!

Domnul Blackfield rânji din nou, cu sentimentul zdrobitoarei sale superiorităţi.

—Ha, ha! Te iubeşte! Mi-a spus şi ea aseară ceva. Dar… O cunoşti pe Linda? Ea nu iubeşte cu adevărat decât aurul! De ce crezi că a primit cu atâta uşurinţă să-mi fie soţie? Pentru frumuseţea, pentru tinereţea mea?… De dragul cheliei mele rotunde? Nebunule!

Uşa s-a trântit cu zgomot peste hohotul de râs nefiresc al industriaşului, lăsându-l pe Matt perplex în mijlocul încăperii.

—E nebun! hotărî el. Nebun de legat… A fost întotdeauna. Pentru ceea ce a făcut el, este nevoie fără îndoială de o doză serioasă de nebunie…

XXXIX

În holul încăpător al locuinţei doctorului Mills, atmosfera era nespus de plăcută şi intimă. Mai fermecătoare ca oricând, în rochia uşoară şi elegantă de primăvară, Linda răspândea în juru-i graţie şi prospeţime. Totuşi Matt era

abătut.

—Haide, mofturosule, descreţeşte-ţi fruntea – îi spuse fata netezindu-i părul – şi nu te mai gândi la Fred Blackfield. E un capitol pe care l-am închis din clipa când te-am cunoscut! Sau… Nu mă mai iubeşti?

—Cât de uşor treci tu peste toate! Şi nu te gândeşti la prăpastia pe care mi-a deschis-o în inimă omul acela când mi-a strigat: N-o cunoşti pe Linda!… De atunci, un demon cuibărit parcă în creier îmi repetă mereu: N-o cunoşti pe Linda! N-o cunoşti pe Linda! Ea nu-i „fata din lac” aşa cum ai visat-o!… Şi totuşi, fără tine viaţa mi s-ar părea pustie ca întinsul spaţiului dintre stele… Abia acum îmi dau seama că m-am îndrăgostit de tine, indiferent cum eşti, *de tine* şi nu de o ficţiune, de o creaţie a imaginaţiei mele. E singura descoperire pentru care ar trebui să-i mulţumesc, poate, lui Blackfield.

Ea îi luă mâna într-ale sale şi-i şopti:

—Dragul meu!… De ce-ţi mai faci probleme? Dragostea ta nu te-a minţit. Sunt cea pe care ai visat-o… Aşa sunt toţi îndrăgostiţii, pentru că vor să fie aşa! Hai, descreţeşte-ţi fruntea. „Fata din lac” e cea mai reală fiinţă din lume!… O ficţiune eram în mintea bătrânului Fred, pentru el, care mă crede uşuratică, lacomă de bani şi de plăceri, fiindcă nu e capabil să creadă altceva despre femei. E marca sufletelor mici şi seci… Am acceptat să mă mărit cu el, e drept, dar numai pentru Bobby, căci fără mine – socoteam – el niciodată n-o să aibă mijloacele materiale ca să-şi realizeze descoperirea. N-am mai ţinut seama de vârsta lui Fred…

—Uiţi pesemne că şi eu am aceeaşi vârstă!

Peste umărul lui Matt, Linda privea gânditoare prin fereastra deschisă la vârfurile plopilor care se profilau tăcuţi pe deasupra copacilor din parc, oglindindu-şi siluetele prelungi în apa verzuie a iazului.

—Oamenii pot fi tineri sau bătrâni, indiferent de numărul anilor… Şi fiecare e o oglindă… sau, poate, un lac în care se reflectă lumea după propria-i măsură: strălucitoare, luminoasă, feerică, frumoasă – la cei tineri – sumbră, urâtă şi rea, plină de tare şi de vicii – la cei îmbătrâniţi. Tu *eşti* tânăr, Matt, căci numai tinereţea poate idealiza prietenia, dragostea, viaţa… Şi eu sunt tânără… Poate mai tânără astăzi decât oricând. Căci dintre toate comorile lumii, mi-am dorit cu adevărat doar una: dragostea! Şi am iubit numai o dată. Acum. Între aurul lui Fred Blackfield şi dragostea ta, eu te-am ales pe tine. Judecă deci: în mintea cui s-a reflectat imaginea mea cea dreaptă?

Fruntea lui Matt se însenina puţin câte puţin, deşi mai stăruia un pic de îndoială în vorbele sale.

—Vezi, Linda, eu totdeauna am fost convins că sunt şi lucruri mult mai de preţ ca aurul, lucruri pe care nu le poţi obţine cu bani, nu le poţi cumpăra, oricât ai fi de bogat… Mă tem numai să nu rămână ca o umbră între noi povestea aceasta cu „Programul Hb”, pe care, oricum, tu l-ai inspirat…

—Ah, „Întâlnirea cu Hebe”!… Mie întâmplarea aceasta îmi dă o senzaţie ciudată, o bucurie inedită, ieşită din comun, care se aseamănă puţin cu cea pe care o încerc atunci când mi-am desăvârşit o povestire! Am sentimentul că, întrucâtva, tu eşti creaţia mea… eroul cel mai îndrăgit al povestirilor mele, în care mi-am întruchipat idealul, omul pe care aş vrea să-l iubesc. E, poate, replica Galatheei: şi-a creat ea însăşi Deucalionul de care s-a îndrăgostit!… Numai, vezi, să nu faci şi tu ca Galatheea! Încheie ea zâmbind, ameninţându-l cu degetul.

Tânărul zâmbi şi el, fără să ştie prea bine de ce.

—Eu nu-mi amintesc ce a făcut Galatheea, draga mea.

—S-a îndrăgostit de altul! şopti ea roşindu-se şi

apropiindu-şi repede obrazul de obrazul lui.

Matt îi cuprinse mijlocul şi o privi lung în ochii adânci şi tainici ca ţinuturile nestrăbătute din povestirile ei.

—Eşti minunată, Linda! Vrei să fii a mea pentru totdeauna? Vom porni împreună, ţinându-ne de mână ca doi copii cuminţi, prin lumea aceasta nemaivăzută din lac…

—Vino!

Ea îl trase de mână ca şi când ar fi fost, într-adevăr, gata de drum, iar el, îmbrăţişând-o, îi şoptea:

—Uneori, parcă nu-mi vine să cred că totul e real, că „Zâna lacului”, pe care am dorit-o atât la Barrington, este, într-adevăr, a mea…

—De ce?… E firesc să fie aşa: doar eşti în lumea poveştilor, Matt, acolo unde toate dorinţele se împlinesc!…

XL

—Oricum, sfârşitul lamentabil al „Programului Hb” m-a impresionat. Când l-am zărit pe Blackfield apărând alături de inginerul-şef Stanley Cross, mi-am dat seama că ceva nu-i în regulă: bătrânul Fred, cu umerii căzuţi, cu faţa răvăşită, avea privirea stranie de om bolnav. Nu era drogat, nu era îndopat cu tranchilizante, ci, pur şi simplu, bolnav! A trecut pe lângă mine fără să mă zărească. În costumul spaţial auriu, prea greu, prea incomod, părea o caricatură grotescă. Sau, poate, numai mie mi s-a părut aşa… Stan Cross încerca să-i trezească interesul pentru ceva, sau să-l convingă de necesitatea unui anumit lucru. Nu mi-am dat prea bine seama despre ce anume vorbeau… Adică vorbea inginerul, pentru că Blackfield se mulţumea să dea din cap, abia deschizându-şi gura: „Da, Stan… Nu, Stan”… – cu un aer absent şi cu totul aiurit, încetinindu-şi mersul mereu,

până când s-a oprit cam la jumătatea distanţei dintre mine şi rachetă. Ce s-o fi petrecut acolo?… Am văzut alergând două persoane – medici, desigur – apoi alţi trei-patru oameni şi, după câteva minute, grupul s-a întors.

Vezi, Linda, acum am remuşcări… Poate dacă nu eram acolo, sau dacă m-aş fi retras discret când i-am văzut revenind, nu s-ar fi întâmplat nimic. Însă, parcă mă făcusem stâlp de piatră, tocmai în drumul lui… Când a ajuns lângă mine, s-a oprit scurt şi m-a privit cu duşmănie.

„— Aa, ştiu că te bucuri, domnule! Dar nu-ţi face iluzii: e doar o indispoziţie!”…

Probabil că ar fi trebuit să tac. Nu ştiu însă ce forţă de neînţeles mi-a smuls parcă vorbele cu sila:

„— Sunt multe lucruri care nu se pot cumpăra, domnule Blackfield! Curajul, de pildă”…

Ei bine, a fost ca picătura care face paharul să dea peste margini! A început să ţipe ca un apucat, zbătându-se în mâinile însoţitorilor săi:

„— Cum îndrăzneşti?… Cum îndrăz… Impostorule!… Cine l-a lăsat pe mistificatorul, pe impostorul acesta să intre?… Stan… Hudson… Băieţi, ce staţi?… Auziţi?!… *Eu*, Fred Blackfield, să fiu înfruntat *aici* de un vântură-lume!… Cum îndrăz?… *Eu* nu pot… eu nu pot cumpăra?… Eu pot, dacă vreau… Eu pot…”

Nu ştiu de unde a scos dolarii… Avea dolari la el! Ce voia să facă acolo în Cosmos cu banii, Dumnezeu ştie!… Sărind şi agitându-se ca un diavol, urlând vorbe fără şir, arunca hârtiile verzi în toate părţile… Am fost de faţă când l-au urcat, cu multă bătaie de cap, în maşina salvării. Ni s-a spus mai târziu că la spital a trebuit să se facă uz de cămaşa de forţă!… Sunt convins, Linda, că şi-a pierdut minţile din cauza fricii. Când şi-a dat seama că-i lipseşte curajul pentru un zbor cosmic, în loc să renunţe, el a crezut

că-l poate înlocui prin încăpăţânare şi s-a încăpăţânat mereu, întinzând tot mai mult coarda fricii, până când ea a plesnit, la picioarele rachetei. Frica înnebuneşte, Linda! Eu am văzut cazuri pe front…

—Sărmanul! spuse Linda. Vezi, îl compătimesc, deşi când stau să judec îmi dau seama că trebuia să se întâmple într-o zi aşa. Căci nebunia de mult mocnea în el… Sau îţi închipui că trimiterea unui om în Cosmos pentru a-l întineri, doar pe baza unei fantezii literare, a fost o faptă de om cu mintea întreagă?…

—Oricum, îmi pare rău că s-a sfârşit aşa. Dar ce avea cu mine? De ce m-a tratat drept impostor? Doar n-am luat locul nimănui! O ştia foarte bine. Nu mi-a spus el însuşi că m-a urmărit pas cu pas pe orbită, că „ei” m-au adus jos când am întinerit destul, că au făcut anume să cobor în apropiere de Markbridge… Şi aşa mai departe?…

—Şi tu crezi chiar tot, tot ce ţi-a spus? O fi adevărat, mai ştii?… Eu însă aş avea destule îndoieli: n-am cunoscut încă un impostor de talia lui Fred Blackfield! Nu cumva şi-o fi atribuit merite pe care nu le avea?… O dată ce te-a găsit aici, putea pretinde orice, căci n-aveai posibilitatea să-l controlezi. Dar să ştii că majoritatea informaţiilor despre tine i le-am furnizat eu şi, după aceea, Bobby! Părea picat din Lună când a auzit…

—Cum, Linda!… Crezi că Fred Blackfield?… Adică, să fi fost totul un simplu joc al întâmplării?… Atunci, cum îţi explici atâtea coincidenţe?

Linda privi în gol, visătoare.

—Dragul meu, coincidenţele sunt posibile… Oricâte! Şi eu cred în ele. Cred că e posibil orice, chiar dacă aparent faptele m-ar contrazice, şi cred că imposibilul adevărat nici nu există!… O cred cu tărie. Altfel n-aş scrie literatură de anticipaţie…

CUPRINS :

Fantastic Club

Lei 5

In aceeaşi colecţie (in noua prezentare grafică)

au mai apărut:

H. G. Wells:
OMUL INVIZIBIL

Vladimir Savcenko:
ULUITOAREA DESCOPERIRE A LUI V. V. KRIVOŞEIN

Mircea Şerbănescu:
MISTERIOASA SIRENĂ

Mihnea Moisescu:
GLASUL DIN PULBEREA AURIE

Victor Bîrlădeanu:
EXILATUL DIN PLANETOPOLIS

Horia Aramă:
ŢARMUL INTERZIS

sub tipar:

Mary W. Shelley:
FRANKENSTEIN

Vladimir Colin:
CAPCANELE TIMPULUI